

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BARTOSZYCE

URZĄD MIASTA BARTOSZYCE
ul. Bohaterów Monte Cassino 1
11-200 Bartoszyce

<u>WYKONAWCA</u>	<u>PODWYKONAWCA</u>
Fundacja Rozwoju Regionalnego „Warmia i Mazury” ul. Ratuszowa 5 10-116 Olsztyn	EkoKoncept s.c. ul. Niepodległości 53/55 10-044 Olsztyn

Autorzy opracowania:

mgr inż. Marta Bilińska.....

EkoKoncept s.c.

mgr inż. Marta Bilińska

mgr inż. Katarzyna Brzóska.....

EkoKoncept s.c.

mgr inż. Katarzyna Brzóska

mgr inż. Magdalena Zalewska.....

EkoKoncept s.c.

mgr inż. Magdalena Zalewska

Olsztyn, czerwiec 2009 r.

Spis treści

1.	WSTĘP	4
1.1.	CEL SPORZĄDZENIA PROGRAMU	4
1.2.	PODSTAWY FORMALNO PRAWNE	4
1.3.	ZAKRES OPRACOWANIA	4
1.4.	ZASTOSOWANE METODY, WYKORZYSTANE MATERIAŁY	5
2.	ANALIZA ZAWARTOŚCI PROJEKTU PROGRAMU	7
2.1.	OGÓLNA ZAWARTOŚĆ	7
2.2.	CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	13
2.3.	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	16
3.	OPIS STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	22
3.1.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA	22
3.1.1.	Powietrze atmosferyczne:	22
3.1.2.	Wody powierzchniowe	22
3.1.3.	Wody podziemne	27
3.1.4.	Budowa geologiczna	29
3.1.5.	Warunki glebowe	30
3.1.6.	Warunki klimatyczne	31
3.1.7.	Fauna i flora	31
3.1.8.	Klimat akustyczny i promieniowanie elektromagnetyczne	32
3.1.9.	Obszary chronione	33
3.1.10.	Zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrzem lub ewidencją zabytków	42
3.2.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROGRAMU	45
4.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 ROKU O OCHRONIE PRZYRODY	46
5.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU:	47
6.	OPIS PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO.	53
6.1.	BUDOWA PRZEPRAWY MOSTOWEJ W ULICY KSIĘCIA PONIATOWSKIEGO	61
6.2.	BUDOWA AMFITEATRU W CELU ORGANIZACJI STAŁEJ IMPREZY WIELOKULTUROWEJ „FESTIWAL KULTUR KRAJÓW NADBAŁTYCKICH”	62
6.3.	BUDOWA HALI WIDOWISKOWO – SPORTOWEJ	63
6.4.	BUDOWA OTWARTYCH STREF REKREACJI I INTEGRACJI DZIECI I MŁODZIEŻY	64
6.5.	ROZBUDOWA TERENÓW REKREACYJNYCH PRZY UL. BOH. WARSZAWY	65
6.6.	BUDOWA PRZEDSZKOŁA PUBLICZNEGO NR 6	66
6.7.	MODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. MARKSA 10	67
6.8.	MODERNIZACJA I PRZEBUDOWA DRÓG	68
6.9.	MODERNIZACJA HANDLU BAZAROWEGO	70
6.10.	MODERNIZACJA OBIEKTÓW ZESPOŁÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 2 PRZY UL. SŁOWACKIEGO	71
6.11.	MODERNIZACJA SYSTEMU GRZEWZEGO KOMPLEKSU HAL PRODUKCYJNYCH	72
6.12.	OŻYWIENIE NADBRZEŻA ŁYNY	73
6.13.	ADAPTACJA BUDYNKU MIESZKALNEGO NA POTRZEBY USŁUG REKREACYJNO – SPORTOWYCH	75
6.14.	REMONT BUDYNKU PRZY UL. PIENIĘŻNEGO 10 B	75

6.15.	REMONTU I TERMOMODERNIZACJI BUDYNKU STRAŻNICY KOMENDY POWIATOWEJ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ.....	76
6.16.	UTWORZENIE OŚRODKA SPORTOWEGO REKREACJI MIĘDZYPOKOLENIOWEJ PRZY UL. KORCZAKA I UL. POPIELUSZKI	77
6.17.	UTWORZENIE ŚRODOWISKOWEGO CENTRUM ĆWICZEŃ REKREACYJNYCH PRZY UL. CHILMANOWICZA.....	79
6.18.	REMONT I KONSERWACJA BRAMY LIDZBARSKIEJ Z JEJ ADAPTACJĄ DO UTWORZENIA MUZEUM ZIEMI BARTOSZYCKIEJ.....	80
6.19.	AKTYWIZACJA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH Z WYKORZYSTANIEM MECHANIZMÓW KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.....	80
6.20.	MODERNIZACJA BUDYNKU, UNOWOCZEŚNIENIE I ROZWÓJ USŁUG BIBLIOTECZNYCH WARMIŃSKO-MAZURSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W ELBLĄGU FILII W BARTOSZYCACH	81
6.21.	ORGANIZACJA IMPREZ KULTUROWYCH	83
6.22.	MODERNIZACJA I PRZEBUDOWA BUDYNKU BARTOSZYCKIEGO DOMU KULTURY	85
6.23.	UTWORZENIE PRAKTYCZNEJ SZKOŁY RZEMIOŚL.....	87
6.24.	UTWORZENIE ŚRODOWISKOWEGO CENTRUM JĘZYKOWEGO I PRZEPROWADZENIE KONSERWACYJNEGO REMONTU MURÓW PIWNICZNYCH BUDYNKÓW BIBLIOTEKI	87
6.25.	ADAPTACJA BUDYNKU NA POTRZEBY ŚRÓDMIEJSKIEGO KLUBU AKTYWIZACJI MIESZKAŃCÓW.	88
6.26.	UTWORZENIE ŚWIETLICY INTEGRACYJNEJ DLA DZIECI I ICH RODZIN „DRUGI DOM”	89
6.27.	WYKORZYSTANIE POWIERZCHNI ZWOLNIONYCH W WYNIKU ZMIAN LOKALIZACJI DOMU NOCLEGOWEGO NA POTRZEBY ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY.....	90
6.28.	OSIEDLOWE CENTRA KULTURY.....	90
6.29.	REMONT BUDYNKÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW W OLSZTYNIE	91
6.30.	REMONT BUDYNKÓW W STREFIE OCHRONY KONSERWATORSKIEJ, W STREFIE OCHRONY ZABYTKÓW LUB O DUŻYM ZNACZENIU HISTORYCZNYM.....	92
6.31.	REWITALIZACJA NAWIERZCHNI DROGOWYCH ORAZ ROZDZIELENIE KANALIZACJI OGÓLNOŚPRAWNEJ NA OBSZARZE STAREGO MIASTA	93
6.32.	ODTWORZENIE ZABYTKÓW ŚREDNIOWIECZNEJ ARCHITEKTURY	94
6.33.	REMONT I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW.	94
6.34.	BUDOWA PARKINGU OSIEDLOWEGO PRZY UL. GDAŃSKIEJ 2.....	96
7.	OKREŚLENIE MOŻLIWEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	100
8.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM NA OBSZAR NATURA 2000 OGRANICZENIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO ATMOSFERY	101
9.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PROGRAMU:	105
10.	WSKAZANIE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, JAKIE NAPOTKANO, OPRACOWUJĄC PROGNOZĘ	106
11.	PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PROGRAMU.....	106
12.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM INFORMACJI ZAWARTYCH W RAPORCIE	107
	SPIS RYSUNKÓW	110
	SPIS TABEL.....	110
	ZAŁĄCZNIKI.....	110

1. Wstęp

1.1. Cel sporządzenia programu

Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Bartoszyce na lata 2007-2013” oraz ocena ich natężenia, a także określenie czy zostało uwzględnione w ocenianym dokumencie dobro środowiska przyrodniczego i kulturowego.

1.2. Podstawy formalno prawne

Podstawę prawną wykonania w/w Prognozy stanowi art. 47 ustawy z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) – ustawa weszła w życie 15.11.2008r.

W piśmie znak RDOŚ-28-WOOS-6613-01-024/09/je z dnia 8 kwietnia 2009 roku Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie uznała za konieczne przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Bartoszyce” (załącznik nr 1).

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi jeden z etapów przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.3. Zakres opracowania

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został określony w piśmie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie znak RDOŚ-28-WOOS-6613-01-024/09/je z dnia 8 kwietnia 2009 roku, pismo stanowi załącznik nr 1. Zakres i stopień szczegółowości został również określony w piśmie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie (załącznik nr 2).

Obydwa organy ustaliły, iż zakres opracowania powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Ponadto Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska uszczegółowił punkt dotyczący istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, z uwzględnieniem występujących na terenie miasta Bartoszyce następujących form ochrony przyrody:

- Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny,
- Pomników przyrody,
- Obszarów Natura 2000 graniczących z miastem od strony północnej, Obszar Specjalnej ochrony Ptaków – Ostoja Warmińska (PLB 280015).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w piśmie zaleca również, aby w prognozie umieścić rodzaje odpadów mogących powstać w wyniku rewitalizacji i modernizacji budynków w ramach LPR.

1.4. Zastosowane metody, wykorzystane materiały

W opracowywaniu Prognozy bazowano na Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bartoszyce wykonanej w marcu 2009 roku do Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Bartoszyce przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej w Bartoszycach Nr XIV/91/2007 z dnia 30.10.2007 roku. Obecnie aktualizacja nie jest dokumentem przyjętym Uchwałą. Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz prognoza oddziaływania na środowisko zostaną uchwalone po przejściu etapu formalno-prawnego.

Prognoza została opracowana w oparciu o ustawę z dnia 03.10.2008 Udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Określa ona sposób postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów.

Posiłkowano się również:

- Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r., Nr 92, poz. 880 z późn. zm.),
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004r., Nr 229, poz. 2313),
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. z 2005r. Nr 94, poz.795.),
- Rozporządzeniem Nr 162 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008r.w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny (Dz. Urz. Województwa Warmińsko – Mazurskiego z 2008r., Nr 201, poz. 3154),
- Uchwałami Rady Miasta Bartoszyce stanowiącymi akty prawa miejscowego.

Aby przeanalizować czy oceniany dokument zawiera elementy zapewniające ochronę środowiska przy opracowywaniu Prognozy przeanalizowano szereg dokumentów strategicznych krajowych i regionalnych odnoszących się bezpośrednio jak i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz zdrowia i życia ludzi. Były to m.in.:

- Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015,
- Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014,
- Strategia rozwoju miasta Bartoszyce,
- Program Ochrony Środowiska dla miasta Bartoszyce na lata 2004 – 2007 z perspektywą na lata 2008 – 2011,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Bartoszyce na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011,

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Bartoszyce,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego.

Ponadto przy opisach środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego posłużono się informacjami udostępnionymi przez instytucje publiczne takie jak: Ministerstwo Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie, Wojewódzki Konserwator Ochrony Zabytków w Olsztynie oraz Instytut Geologiczny w Warszawie.

Podczas określania oddziaływania poszczególnych projektów na środowisko wykorzystano karty projektów oraz informacje szczegółowe uzyskane od projektodawców.

Przy opracowywaniu oddziaływania poszczególnych projektów na komponenty środowiska zastosowano metodę macierzy interakcji. Przyjęta macierz jest wykresem siatki, w której w wierszach wpisano planowane zadania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji, a w kolumnach wpisano wskaźniki charakteryzujące i opisujące środowisko. Występowanie wzajemnego oddziaływania pomiędzy składnikami przeciwstawnych osi opisywano za pomocą symboli, które zostały opisane poniżej:

- (+)** - realizacja projektu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- (-)** - realizacja projektu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- (0)** - realizacja projektu nie wpłynie w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,
- (+/-)** - realizacja projektu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- (N)** – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

Następnie dokonano omówienia wszystkich ważniejszych oddziaływań i podsumowano wpływ poszczególnych zadań na analizowane elementy środowiska.

2. ANALIZA ZAWARTOŚCI PROJEKTU PROGRAMU

2.1. Ogólna zawartość

Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bartoszyce powstała w marcu 2009r., Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji została opracowana na podstawie Wytycznych Instytucji Zarządzającej do Opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji Departamentu Zarządzania Programami Rozwoju Regionalnego w Olsztynie z dnia 16 października 2008r.

Lokalny Program Rewitalizacji ma charakter dokumentu „otwartego” oznacza to, że na bieżąco będzie aktualizowany. Obejmuje on program działań na lata 2007 – 2013.

We wstępie - rozdział 1 - zdefiniowano pojęcie rewitalizacji oraz przemiany w Mieście, jakie mają zostać osiągnięte po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji. Głównie wymieniono tu:

- poprawę funkcjonalną i estetyczną przestrzeni miejskiej, a tym samym wykreowanie atrakcyjnego miejsca do zamieszkania i spędzania wolnego czasu; określono również, jakie działania doprowadzą do realizacji opisywanego celu,
- podniesienie standardu życia najuboższych mieszkańców wraz z poprawą ich warunków mieszkaniowych i dostępu do infrastruktury technicznej
- zapewnienie mieszkańcom Miasta, w szczególności młodzieży i osobom starszym, dostępu do infrastruktury sportowo –rekreacyjnej i edukacyjnej, zapobiegającej marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Ponadto we wstępie wskazano czynniki degradacji społeczno – gospodarczej w Bartoszycach. Określone zostały również procesy podejmowane przed przystąpieniem do stworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

W rozdziale 2 została scharakteryzowana sytuacja społeczno - gospodarcza oraz stan zagospodarowania miasta Bartoszyce. Sytuacja w mieście została przedstawiona w podziale na:

- zagospodarowanie przestrzenne,
- mieszkalnictwo,
- gospodarkę,
- strefę społeczną.

Każda grupa została omówiona oraz zostały zidentyfikowane najważniejsze problemy

W zagadnieniu **zagospodarowanie przestrzenne** zostało scharakteryzowane miasto Bartoszyce pod względem położenia, uwarunkowań historycznych i kulturowych. Zostały również określone zasoby oraz uwarunkowania przyrodnicze. Ponadto zwrócono uwagę na uwarunkowania ochrony środowiska w mieście oraz sposoby przeciwdziałania emisji zanieczyszczeń, a także opisano infrastrukturę techniczną Miasta.

Problemy zidentyfikowane w tym dziale to głównie: podział przestrzenny Miasta na dwa obszary leżące po obu stronach rzeki Łyny, utrudniające spójność polityki zrównoważonego rozwoju, ograniczona liczba przejść łączących rozdzielone części Miasta, w tym tylko jedna przeprawa mostowa przez rzekę Łynę, skutkująca problemami komunikacyjnymi. Kolejny problem stanowi również podział przestrzenny

Miasta w wyniku przebiegającej przez analizowany teren traktacji kolejowej, oraz wysokie natężenie ruchu na drodze krajowej nr 51, utrudniające realizację polityki zrównoważonego rozwoju. Problemem jest też niska dostępność gruntów pod zabudowę, skutkująca ograniczoną ilością terenów pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz niewielka ilość terenów zieleni w Mieście.

W **sferze mieszkaniowej** zostały zidentyfikowane problemy takie jak: niski przyrost liczby nowych mieszkań oraz wskaźniki przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania oraz powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na 1 osobę, na terenie Bartoszyce, poniżej średniej krajowej. Ponadto występują ograniczenia komunikacyjne wewnątrzosiadkowe. Zaobserwowano również zły stan techniczny i niski standard zasobów mieszkaniowych pochodzących sprzed 1944 roku, oraz wysokie techniczne zużycie i niski komfort mieszkań z okresu lat '60 i '70. Obserwuje się też rosnące dysproporcje zabudowy starego typu, w tym blokowisk, w stosunku do nowoczesnych osiedli domów jedno- i wielorodzinnych oraz niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

W **sferze gospodarki** również zostały zdiagnozowane problemy w niej występujące, które generalnie można podzielić na dwie grupy w sferze gospodarki oraz turystyki.

Do pierwszej grupy można zaliczyć niską aktywność gospodarczą w porównaniu do innych miast województwa, spowodowaną małą liczbą podmiotów gospodarczych działających na terenie Miasta. Niekorzystne jest też wysokie rozdrobnienie podmiotów gospodarczych, wynikające z wysokiego udziału osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą w sektorze prywatnym. Niska kapitalizacja podmiotów gospodarczych, zaś zwiększa ryzyko likwidacji i rotacji oraz ogranicza rynek pracy. Problemem są też słabe powiązania kooperacyjne pomiędzy działającymi podmiotami gospodarczymi oraz brak środków finansowych na modernizację i rozwój.

W drugiej grupie problemów dotyczących turystyki zidentyfikowano: słabo rozwiniętą branżę turystyczną, spadającą liczbę turystów oraz niewykorzystany potencjał turystyczny (kulturowy, historyczny, przyrodniczy oraz wynikający z położenia przygranicznego).

W sferze społecznej głównymi problemami jest spadek liczby mieszkańców, rosnący w strukturze mieszkańców udział osób w wieku poprodukcyjnym i malejący udział osób w wieku przedprodukcyjnym. Ponadto niski poziom wykształcenia ludności Bartoszyce, ograniczający rynek pracy oraz duża liczba osób bezrobotnych, w tym pozostających bez pracy długookresowo. W Bartoszycach jest też duża grupa osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz niewystarczające wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych.

W rozdziale tym została również przeprowadzona analiza SWOT, która stanowi podsumowanie rozdziału, przedstawia mocne i słabe strony miasta, oraz szanse i zagrożenia.

W rozdziale 3 zostały opisane konsultacje społeczne, które były przeprowadzane w okresie od kwietnia do czerwca 2007 roku. Konsultacje społeczne były przeprowadzane w formie ankiet zamieszczonych na stronie Urzędu Miasta Bartoszyce. Ankiety te były wypełniane w dwóch terminach, od maja do kwietnia 2007 roku - I konsultacje społeczne oraz II konsultacje społeczne przeprowadzone w dniach 2-3 czerwca podczas Międzynarodowych Dni Regionu Bartoszyce 2007. Celem przeprowadzenia dodatkowych konsultacji społecznych było zwiększenie

zainteresowania mieszkańców Lokalnym Programem Rewitalizacji. W rozdziale tym przedstawiono wyniki zarówno I jak i II konsultacji społecznych.

Odpowiedzi wskazane przez uczestników konsultacji pomogły w wyznaczeniu obszaru objętego Programem, wyborze działań priorytetowych oraz w sporządzeniu projektów rewitalizacji.

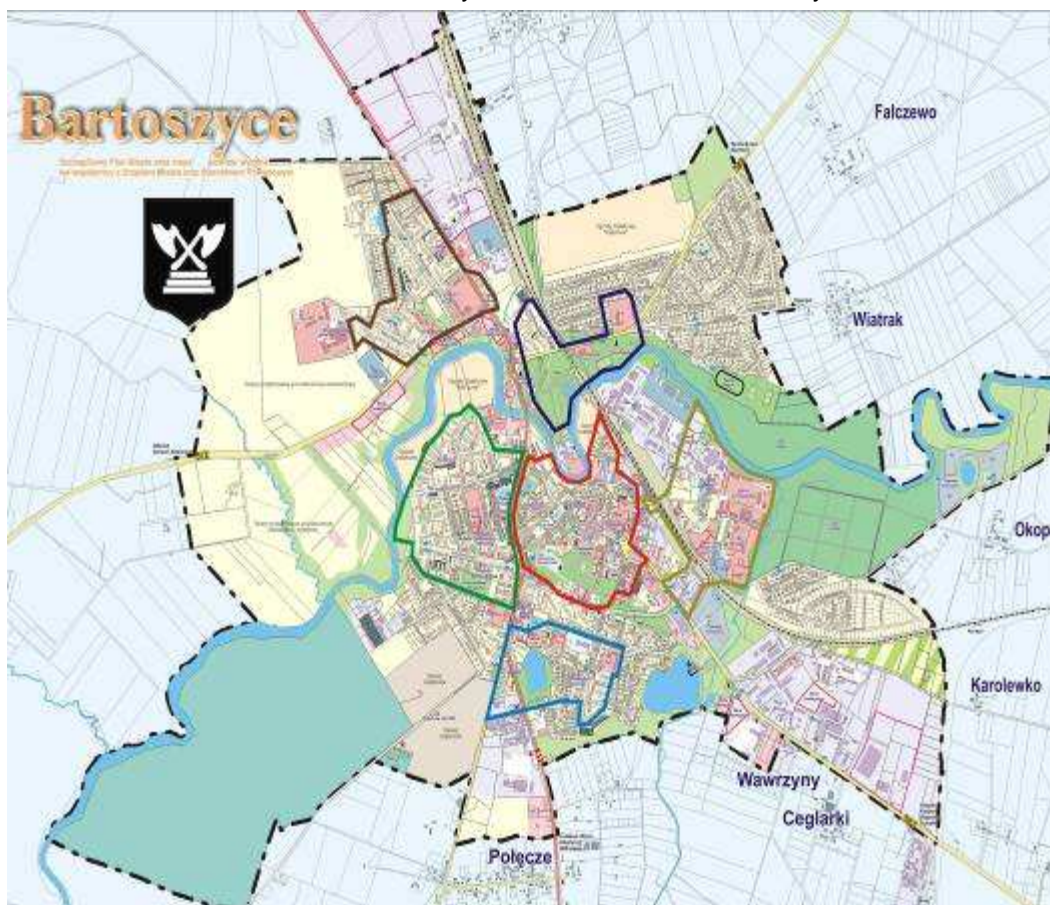
Cele lokalnego Programu Rewitalizacji oraz powiązanie Programu ze strategicznymi dokumentami na szczeblu krajowym, regionalnym i miejscowym zostały przedstawione w rozdziale 4.

Założenia lokalnego Programu Rewitalizacji zostały opisane w rozdziale 5, określono teren przeznaczony do rewitalizacji obejmujący sześć obszarów kryzysowych:

- Obszar I – „Centrum Miasta”,
- Obszar II – „Obszar przemysłowo – kolejowy”,
- Obszar III – „Strefa miejska w północnej części Miasta”,
- Obszar IV – „Tereny mieszkaniowe w zakolu Łyny”,
- Obszar V – „Tereny mieszkaniowe przy Jeziorku”,
- Obszar VI – „Tereny mieszkaniowe przy osiedlu „Działki”.

Ponadto określono granice obszarów przewidzianych do rewitalizacji, które przedstawia poniższy rysunek::

Rysunek 1. Granice obszarów rewitalizowanych na terenie Miasta Bartoszyce.

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bartoszyce.

Legenda:

- Obszar I: „Centrum Miasta” (kolor czerwony)
- Obszar II: „Obszar przemysłowo - kolejowy” (kolor żółty)
- Obszar III: „Strefa mieszkalna w północnej części Miasta” (kolor brązowy)
- Obszar IV: „Tereny mieszkaniowe w zakolu Łyny” (kolor zielony)
- Obszar V: „Tereny mieszkaniowe przy Jeziorku” (kolor niebieski)
- Obszar VI: „Tereny mieszkaniowe przy Osiedlu „Działki” (kolor fioletowy)

Przy wyznaczaniu obszarów do rewitalizacji, za kluczowe uznano następujące kryteria:

- niekorzystne trendy demograficzne, w tym wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym,
- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- możliwość poprawy bezpieczeństwa mieszkańców Miasta,
- niski poziom aktywności gospodarczej,
- niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego,
- zły stan techniczny części ciągów komunikacyjnych.

W rozdziale tym zostały również scharakteryzowane Obszary rewitalizowane:

Obszar I: „Centrum Miasta” obejmuje teren centralnej części Miasta, ulice: Generała Bema, Bohaterów Monte Cassino, Bohaterów Warszawy, Cichą, Cynkową, Grota – Roweckiego, Kazimierza Jagiellończyka, Kętrzyńską, Kilińskiego, Kopernika, Kowali, Hubalczyków, 11 Listopada, Lipową, Mazurską, Młynarską, Ofiar Oświęcimia, Plac Bohaterów Westerplatte, Plac Konstytucji 3 – go Maja, Plac Wolności, Plac Zwycięstwa, Robotniczą, Rynkową, Rzeźników, Starzyńskiego, Pawła Strzeleckiego, Szewców, Warmińską, Wybrzeża, Asnyka, Orzeszkowej.

Wyznaczony do rewitalizacji Obszar ma powierzchnię 39 ha, co stanowi około 3,5% powierzchni Miasta. Teren zamieszkują (stan na 8 grudnia 2008 roku) 3.473 osoby, co stanowi 13,8% ogólnej liczby ludności Bartoszyce (*Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bartoszyce*).

Część Obszaru I zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo – usługowej, natomiast w południowo – wschodniej części występują tereny zielone. Północna część Obszaru I obejmuje wybrzeże rzeki Łyny.

Na tym obszarze zostały rozpoznane następujące negatywne zjawiska: niekorzystne trendy demograficzne, ubóstwo i wykluczenie społeczne, wysoki poziom przestępczości, niski poziom aktywności gospodarczej, niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego, zły stan techniczny dróg, w szczególności ulic: Młynarskiej, Cichej, Robotniczej oraz Kazimierza Jagiellończyka

Obszar II: „Obszar przemysłowo - kolejowy” obejmuje teren centralno - wschodniej części Miasta, ulice: Konopnickiej, Limanowskiego, Kolejową, Kajki, Pieniężnego, Plac Dworcowy.

Wyznaczony do rewitalizacji obszar ma powierzchnię 33 ha, co stanowi około 3% powierzchni Miasta. Teren zamieszkuje około 468 osób, co stanowi 1,8% ogólnej liczby ludności Bartoszyce (*Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bartoszyce*).

Są to tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. W granicach Obszaru znajdują się także tory kolejowe wraz z tunelem.

Na obszarze tym zostały rozpoznane następujące negatywne zjawiska: niekorzystne trendy demograficzne, ubóstwo i wykluczenie społeczne, wysoki poziom przestępczości, niski poziom aktywności gospodarczej, niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego, zły stan techniczny dróg, w szczególności ulic: Konopnickiej, Kolejowej oraz Pieniężnego.

Obszar III: „Strefa mieszkalna w północnej części Miasta” obejmuje teren północnej części Miasta, ulice: Generała Bema, Chilmanowicza, Gdańską, Popiełuszki, Generała Sikorskiego, Kardynała Wyszyńskiego.

Wyznaczony do rewitalizacji Obszar ma powierzchnię 29 ha, co stanowi około 2,6% powierzchni Miasta. Teren zamieszkuje 5.382 osób, co stanowi 21,4% ogólnej liczby ludności Bartoszyce. W Obszarze III przeważają tereny zabudowy mieszkaniowej (Źródło: Lokalny Program rewitalizacji Miasta Bartoszyce).

Na tym obszarze zostały rozpoznane następujące negatywne zjawiska: niekorzystne trendy demograficzne, ubóstwo i wykluczenie społeczne, wysoki poziom przestępczości, niski poziom aktywności gospodarczej, niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego,

Obszar IV: „Tereny mieszkaniowe w zakolu Łyny”, obejmuje teren zachodniej części Miasta, ulice: Jarosława Dąbrowskiego, Mierosławskiego, Nad Łyną, Ogrodową, Okrzei, Paderewskiego, Księcia Poniatowskiego, Generała Pułaskiego, Traugutta, Turkowskiego, Słowackiego, Krótką, Korczaka.

Wyznaczony do rewitalizacji Obszar ma powierzchnię 43 ha, co stanowi około 3,9% powierzchni Miasta. Teren zamieszkuje 6. 919 osób, co stanowi 27,5% ogólnej liczby ludności Bartoszyce (Źródło: Lokalny Program rewitalizacji Miasta Bartoszyce).

Część Obszaru VI zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo – usługowej, natomiast w południowej części występują tereny zielone.

Na tym obszarze zostały rozpoznane następujące negatywne zjawiska: niekorzystne trendy demograficzne, ubóstwo i wykluczenie społeczne, wysoki poziom przestępczości, niski poziom aktywności gospodarczej, niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego, zły stan techniczny dróg, w szczególności ulic: Nad Łyną oraz Księcia Poniatowskiego.

Obszar V: „Tereny mieszkaniowe przy Jeziorku”, obejmuje teren południowej części Miasta, ulice: Marksa, Witosa, Piłsudskiego, Jeziorną, PCK, Tartaczną, Generała Andersa, Warszawską.

Wyznaczony do rewitalizacji Obszar ma powierzchnię 23 ha, co stanowi około 2,1% powierzchni Miasta. Teren zamieszkuje 2.603 osoby, co stanowi 10,3% ogólnej liczby ludności Bartoszyce (Źródło: Lokalny Program rewitalizacji Miasta Bartoszyce).

Przeważająca część Obszaru V zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej, natomiast w centralnej części występują tereny zielone oraz zbiornik wodny.

Na tym obszarze zostały rozpoznane następujące niekorzystne zjawiska: niekorzystne trendy demograficzne, ubóstwo i wykluczenie społeczne, wysoki poziom przestępczości, niski poziom aktywności gospodarczej, zły stan techniczny dróg, w szczególności ulic: Marksa oraz Generała Andersa.

Obszar VI: „Tereny mieszkaniowe przy Osiedlu „Działki”, obejmuje teren północnej części Miasta, ulice: Szymanowskiego, Zamkową, Nowowiejskiego.

Wyznaczony do rewitalizacji Obszar ma powierzchnię 20 ha, co stanowi około 1,8% powierzchni Miasta. Teren zamieszkuje 966 osób, co stanowi 3,8% ogólnej liczby ludności Bartoszyce (Źródło: Lokalny Program rewitalizacji Miasta Bartoszyce).

Przeważająca część Obszaru VI zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo – usługowej, natomiast w południowej części występują tereny zielone.

Na tym obszarze zostały rozpoznane następujące negatywne zjawiska: niekorzystne trendy demograficzne, ubóstwo i wykluczenie społeczne, wysoki poziom przestępczości, niski poziom aktywności gospodarczej.

W rozdziale dokonano również hierarchizacji działań i kierunków inwestycji.

Zaplanowane działania zostały podzielone na cztery kategorie:

- I. Zrównoważony rozwój Miasta.
- II. Integracja społeczności lokalnej w duchu tradycji i kultury.
- III. Rewaloryzacja obiektów o znacznej wartości historycznej.
- IV. Humanizacja blokowisk oraz zabudowy wielorodzinnej.

W ramach **kategorii I: „Zrównoważony rozwój Miasta”** realizowane będą przedsięwzięcia mające strategiczne znaczenie dla rozwoju Bartoszyce, w szczególności działania w sferze materialno-technicznej, gospodarczej i społecznej, wpływające na zmiany funkcji terenów oraz przestrzeni Miasta (odciążenie centrum Miasta z nadmiernego ruchu pojazdów mechanicznych, przedsięwzięcia inwestycyjne w zakresie infrastruktury technicznej oraz sportowej).

Kategoria II: „Integracja społeczności lokalnej w duchu tradycji i kultury” obejmuje działania związane z realizacją projektów w sferze społecznej, mających na celu aktywizację mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych, wspierających lokalną tradycję i rozwój kulturalny Miasta, z uwzględnieniem różnorodności kulturowej Bartoszyce oraz dziedzictwa historycznego regionu.

Kategoria III: „Rewaloryzacja budynków o znacznej wartości historycznej” obejmuje działania mające na celu przywrócenie zabytkom oraz pozostałym obiektom kubaturowym utraconych wartości historycznych oraz poprawę ich stanu technicznego i funkcjonalnego.

Do kategorii IV.: „Humanizacja blokowisk oraz zabudowy wielorodzinnej” zaliczono przedsięwzięcia związane z poprawą sytuacji mieszkaniowej oraz ładu przestrzennego na obszarach zabudowy wielorodzinnej. W wyniku zaplanowanych działań nastąpi wzrost jakości życia znacznej części mieszkańców, przede wszystkim w wyniku poprawy stanu bezpieczeństwa publicznego na terenie objętym działaniem, poprawy estetyki otoczenia, walorów środowiska naturalnego i warunków mieszkaniowych.

W rozdziale 6 zostały określone działania przestrzenne i gospodarcze na obszarze rewitalizowanym, projekty przewidziane do realizacji oraz warunki wyboru poszczególnych projektów. W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji zaplanowano realizację 79 projektów.

Plan finansowania Lokalnego Programu Rewitalizacji z uwzględnieniem źródeł finansowania został przedstawiony w rozdziale 7. Lokalny Program Rewitalizacji zakłada wykorzystanie środków na sumę ok. 171.731,86 mln zł.

Rozdział 8 prezentuje system wdrażania, monitorowania oraz aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. W celu wdrażania i monitorowania Programu, Burmistrz miasta Bartoszyce powołał Pełnomocnika ds. Rewitalizacji i zespół ds. rewitalizacji. Do zadań Pełnomocnika ds. rewitalizacji należy koordynacja wdrażania Programu na obszarze Miasta, przygotowywanie projektu aktualizacji, jego promocję, organizację systemu monitorowania oraz współdziałanie z partnerami społecznymi.

Realizacja poszczególnych projektów i całego Programu monitorowana będzie na podstawie wskaźników: produktów, rezultatu i oddziaływania. Stopień ich osiągnięcia monitorowany będzie w ramach prowadzonego cyklicznie monitoringu. W rozdziale określono częstotliwość pomiarów dla określenia wskaźników oraz określono poszczególne wskaźniki w każdej z trzech grup.

Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie odbywać się w systemie kwartalnym (ocena na poziomie operacyjnym) oraz w systemie rocznym (ocena na poziomie strategicznym). Celem aktualizacji kwartalnej jest identyfikacja nowych projektów bądź wprowadzanie zmian do już podjętych przedsięwzięć. Celem aktualizacji rocznej jest dokonywanie wyborów o charakterze strategicznym, wypracowywanie wizji rozwoju procesów rewitalizacji w skali całego Miasta i uwzględnianie jej w budżecie Miasta na kolejny rok kalendarzowy.

Propozycje, opinie i wnioski dotyczące aktualizacji kierowane są do Pełnomocnika ds. rewitalizacji.

Rozdział 9 jest rozdziałem, w którym dokonano podsumowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

W rozdziale 10 zamieszczony został spis tabel oraz wzór ankiety wykorzystanej w konsultacjach społecznych.

2.2. Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bartoszyce jest dokumentem, którego zadaniem jest przeciwdziałanie degradacji wyznaczonych obszarów Miasta oraz zapobiegania marginalizacji określonych grup społecznych.

CEL GENERALNY LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI: OŻYWIENIE SPOŁECZNE I GOSPODARCZE MIASTA BARTOSZYCE POPRZEZ REWITALIZACJĘ WYBRANYCH OBSZARÓW, ZDEGRADOWANYCH POD WZGLĘDEM MATERIALNYM, SPOŁECZNYM I EKONOMICZNYM.

Cel zostanie osiągnięty za pomocą podejmowanych działań zakwalifikowanych do czterech celów strategicznych. Cele strategiczne oraz działania zostały opisane poniżej.

CEL STRATEGICZNY 1. OŻYWIENIE SPOŁECZNO – GOSPODARCZE POPRZEZ PODNIESIENIE JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.

- Działanie 1.1. Porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez racjonalne zagospodarowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem.
- Działanie 1.2. Odnowa budowlano – architektoniczna, wraz z modernizacją urządzeń sieciowych infrastruktury technicznej, w celu ożywienia społeczno – gospodarczego.

- Działanie 1.3. Współpraca z właścicielami terenów oraz opuszczonych budynków i budowli w celu dokonania rewitalizacji obiektów i nieruchomości, a tym samym doprowadzenie do odnowy gospodarczej Miasta.
- Działanie 1.4. Ułatwienie inwestowania na terenach przemysłowych.
- Działanie 1.5. Wzrost inwestycji podnoszących konkurencyjność terenu.
- Działanie 1.6. Wspieranie inicjatyw mających na celu rozwój różnych dziedzin aktywności gospodarczej.
- Działanie 1.7. Aktywizacja instytucji działających na rzecz przedsiębiorców (fundusze, cechy, stowarzyszenia, fundacje, organizacje branżowe) do podejmowania działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości na terenie Miasta.
- Działanie 1.8. Prowadzenie działań zmierzających do remontu obiektów użyteczności publicznej, stanowiących lokalną infrastrukturę społeczną.
- Działanie 1.9. Poprawa sytuacji w zakresie drogownictwa i transportu miejskiego, umożliwiającą integrację społeczności zamieszkującej obydwie strony Łyny.
- Działanie 1.10. Modernizacja, remont i rozbudowa istniejącej substancji mieszkaniowej.
- Działanie 1.11. Tworzenie ułatwień dla osób niepełnosprawnych w poruszaniu się w przestrzeni publicznej.
- Działanie 1.12. Porządkowanie obszarów wykorzystywanych jako place, targowiska, parkingi.
- Działanie 1.13. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego.
- Działanie 1.14. Waloryzacja zieleni parkowej i przyulicznej.

CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ EDUKACJI, KULTURY, TURYSTYKI I REKREACJI, W OPARCIU O ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I PRZYRODNICZEGO MIASTA.

- Działanie 2.1. Odnowa zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym parków miejskich.
- Działanie 2.2. Ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.
- Działanie 2.3. Poprawa stanu zagrożonych obiektów o wartości zabytkowej.
- Działanie 2.4. Renowacja i pielęgnacja zagrożonych obiektów małej architektury, pomników historii, pomników przyrody.
- Działanie 2.5. Wsparcie dla odnowy zasobów mieszkaniowych stanowiących dziedzictwo kulturowe.
- Działanie 2.6. Rozbudowa bazy noclegowej i gastronomicznej ukierunkowanej na rozwój turystyki, rekreacji oraz wymagań wynikających z położenia Miasta w pobliżu przejścia granicznego.
- Działanie 2.7. Budowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów sportowo – rekreacyjnych.
- Działanie 2.8. Budowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów kulturalno – edukacyjnych.

- Działanie 2.9. Organizacja i promocja przedsięwzięć kulturalno – rekreacyjnych.
- Działanie 2.10. Budowa ścieżek rowerowych.
- Działanie 2.11. Tworzenie warunków dla rozwoju usług w zakresie kultury, rekreacji i turystyki.
- Działanie 2.12. Tworzenie warunków dla rozwoju partnerstwa publiczno – prywatnego.

**CEL STRATEGICZNY 3. - ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW ORAZ POPRAWA
MOŻLIWOŚCI KOMUNIKACYJNYCH W MIEŚCIE.**

- Działanie 3.1. Zwiększenie liczby oraz poprawa funkcjonowania ciągów komunikacyjnych.
- Działanie 3.2. Dostosowanie istniejących układów komunikacyjnych do potrzeb mieszkańców.
- Działanie 3.3. Rekultywacja i/lub odnowa terenów pokolejowych oraz pozakładowych.
- Działanie 3.4. Wprowadzenie systemu monitoringu i/lub budowa (remont) oświetlenia na obszarach o zwiększonej przestępczości.
- Działanie 3.5. Inicjowanie form pomocy sąsiedzkiej w celu eliminowania zagrożeń w niebezpiecznych rejonach Miasta.
- Działanie 3.6. Wsparcie działań edukacyjnych w zakresie informowania o zagrożeniach występujących na danym terenie.
- Działanie 3.7. Tworzenie warunków dla rozwoju partnerstwa publiczno – prywatnego.

**CEL STRATEGICZNY 4. INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW, ZAPOBIEGANIE I PRZECIWDZIAŁANIE
WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU.**

- Działanie 4.1. Stworzenie warunków dla powstawania placówek działających w systemie pomocy społecznej i edukacji dla osób zagrożonych marginalizacją.
- Działanie 4.2. Tworzenie lokalnych centrów aktywizacji społecznej – integracja międzypokoleniowa i wzajemna edukacja.
- Działanie 4.3. Podejmowanie działań wzmacniających poczucie tożsamości mieszkańców Bartoszyca.
- Działanie 4.4. Promowanie kultury fizycznej poprzez nieodpłatne udostępnianie obiektów sportowo – rekreacyjnych dzieciom i młodzieży.
- Działanie 4.5. Wprowadzenie procedur umożliwiających współdziałanie organizacji pozarządowych i służb publicznych w zakresie wyrównywania szans, reorientacji zawodowej, pomocy psychologicznej dla osób potrzebujących na terenach rewitalizowanych.
- Działanie 4.6. Ułatwienie orientacji na rynku pracy osobom bezrobotnym, zagrożonych bezrobociem oraz mającym trudności ze znalezieniem pracy.

- Działanie 4.7. Wspieranie form aktywizacji zawodowej mieszkańców na terenie rewitalizowanym, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.
- Działanie 4.8. Tworzenie programów integracji i aktywizacji dla osób niepełnosprawnych.
- Działanie 4.9. Tworzenie programów aktywizacji dla seniorów (rencistów i emerytów).
- Działanie 4.10. Tworzenie warunków dla aktywizacji młodzieży, rozbudzania zainteresowań, zagospodarowywania czasu wolnego.
- Działanie 4.11. Tworzenie warunków dla intensyfikowania działań profilaktycznych w szkołach oraz w środowiskach zagrożonych marginalizacją.
- Działanie 4.12. Wspieranie edukacji ekologicznej, w szczególności młodzieży.
- Działanie 4.13. Ułatwienie dostępu do Internetu.
- Działanie 4.14. Promowanie współpracy z sektorem pozarządowym w zakresie rozwiązywania problemów bezpieczeństwa mieszkańców.

Cel główny oraz cele strategiczne zostaną osiągnięte za pomocą przewidzianych do realizacji zadań na rewitalizowanych obszarach.

2.3. Powiązania z innymi dokumentami strategicznymi

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bartoszyce jest dokumentem strategicznym, zapisy Programu są zgodne z założeniami i celami dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, wojewódzkim oraz miejscowym. Poniżej zostały przedstawione główne dokumenty strategiczne oraz wskazano, jakie cele są realizowane w Programie. Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z założeniami:

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2007-2015:

Głównym celem Strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin.

Priorytet 1 – Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, w zakresie:
– Rozwój społeczeństwa informacyjnego,

Priorytet 2 - Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej, w zakresie:
– Infrastruktura drogowa,
– Infrastruktura teleinformatyczna,
– Infrastruktura mieszkaniowa,
– Infrastruktura ochrony środowiska,
– Infrastruktura edukacyjna,
– Infrastruktura ochrony zdrowia i socjalna,
– Infrastruktura kultury, turystyki i sportu.

Priorytet 3 – Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości, w zakresie:
– inicjatywy na rzecz równości szans na rynku pracy,

- dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.

Priorytet 4 - Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwo, w zakresie:

- wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnych,
- zapewnienie bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego.

Priorytet 6 – Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej w zakresie:

- podniesienie konkurencyjności polskich regionów,
- wyrównanie szans rozwojowych obszarów problemowych.

NARODOWYMI STRATEGICZNYMI RAMAMI ODNIESIENIA NA LATA 2007-2013:

Celem głównym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Celem horyzontalnym jest: „Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej”.

Cel 2 – Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej w zakresie:

- Wzrost poziomu edukacji społeczeństwa oraz poprawa jakości kształcenia,
- Przeciwdziałanie ubóstwu i zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Cel 3 – Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla rozwoju konkurencyjności Polski, w zakresie:

- Zapewnienie i rozwój infrastruktury ochrony środowiska,
- Wsparcie podstawowej infrastruktury technicznej,

Cel 4 – Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług, w zakresie:

- Rozwój społeczeństwa informacyjnego,

Cel 5 - Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

- Przyspieszenie rozwoju województw Polski Wschodniej,
- Przeciwdziałanie marginalizacji i peryferyzacji obszarów problemowych,
- Wspomaganie rozwoju współpracy terytorialnej.

REGIONALNYM PROGRAM OPERACYJNYM WARMIA I MAZURY NA LATA 2007 – 2013

Oś priorytetowa 1 - Przedsiębiorczość:

Cel: Wzrost potencjału gospodarczego i konkurencyjności przedsiębiorstw Warmii i Mazur

Oś priorytetową 2 - Turystyka:

Cel: Wzrost udziału turystyki w gospodarce regionu poprzez zwiększenie atrakcyjności oferty turystycznej regionu.

Oś priorytetowa 4 - Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast.

Cel: Wzmocnienie miast o wysokim potencjale rozwojowym, jako atrakcyjnych centrów przedsiębiorczości, usług i zamieszkiwania – realizowana w całości w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Oś priorytetową 5 - Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna:

Cel: Poprawa zewnętrznej dostępności i wewnętrznej spójności transportowej regionu.

Oś priorytetową 7 - Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego:

Cel: Zwiększenie dostępu do sieci i wykorzystania technik informatycznych w gospodarce, sektorze publicznym i sferze społecznej

Rewitalizacji poświęcona została w całości 4 oś priorytetowa Programu, pt.: Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast, której celem jest: „Wzmocnienie miast o wysokim potencjale rozwojowym, jako atrakcyjnych centrów przedsiębiorczości, usług i zamieszkania”. Na realizację celów 4 osi priorytetowej przeznaczono kwotę 97 556 898 euro, która stanowi 8% ogólnej sumy środków finansowych dostępnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013.

Działania w ramach 4. osi priorytetowej, skierowane są na wyeliminowanie przyczyn i skutków degradacji obszarów miejskich oraz na ich ożywienie, zarówno w aspekcie gospodarczym jak i społecznym. Obejmować będą trzy grupy zagadnień:

- Humanizację blokowisk,
- Rewitalizację miast,
- Restrukturyzację terenów powojennych i przemysłowych.

W obszarze działania „Humanizacja blokowisk” wspierane będą projekty związane z modernizacją i remontami wspólnych części budynków wielorodzinnych, zrealizowanych w przestarzałych technologiach przemysłowych, zwłaszcza z wielkiej płyty. Przewiduje się realizację przedsięwzięć podnoszących efektywność energetyczną tych budynków (termomodernizacje), przedsięwzięć polegających na wymianie ich wewnętrznych instalacji technicznych, w tym systemów grzewczych (np. wprowadzania energii ze źródeł odnawialnych), a także zmianach w bryłach architektonicznych obiektów oraz odnowy głównej struktury budynków. Obok działań związanych z samą zabudową konieczne jest wzmocnienie funkcji społecznych na osiedlach, zwłaszcza skierowanych do młodzieży. W zasobach spółdzielni mieszkaniowych znajdują się pomieszczenia i budynki, które utraciły swoje dotychczasowe funkcje, a mogą być zmodernizowane lub zaadaptowane na cele

kulturalne, sportowe, opiekuńcze, terapeutyczno–poradnicze, informatyczne. Pomoc będzie udzielana tylko na projekty modernizacyjno-adaptacyjne. Szersze wprowadzenie usług społecznych na osiedlach powiązane będzie z powstaniem nowych miejsc pracy.

Działanie „Rewitalizacja miast” ukierunkowane zostało na wdrożenie procesów, które przywrócą obszarom możliwość sprawnego działania poprzez zmianę struktury terenów, przywrócenie i umieszczenie nowych funkcji, a przede wszystkim aktywizację tej przestrzeni i ich jakościową zmianę. Wsparcie otrzymają projekty generujące wartość dodaną dla gospodarki, powiązane z powstawaniem miejsc pracy. Rewitalizacja (w szczególności centrów miast i zabytkowych dzielnic) realizowana będzie w trzech wymiarach: przestrzennym, społecznym i gospodarczym. Oznacza to wspieranie wszystkich jej elementów: zagospodarowanie pustych przestrzeni, poprawę funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego oraz estetyki przestrzeni publicznych, tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości, nadanie obiektom zdegradowanym funkcji kulturalnych i edukacyjnych, renowację budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym, przebudowę lub remonty publicznej infrastruktury dla rozwoju funkcji turystycznych, rekreacyjnych i sportowych, połączonych z działalnością gospodarczą oraz tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

W ramach trzeciego działania „Restrukturyzacja terenów powojkowych i poprzemysłowych” wspierane będą projekty zwiększające atrakcyjność gospodarczą i inwestycyjną tych terenów, dotyczące ich zagospodarowania i wprowadzenia nowych funkcji gospodarczych i społecznych. Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego otrzymają projekty związane z przygotowaniem terenów pod realizację nowych inwestycji gospodarczych łącznie z wyburzaniem starych obiektów, rekultywacją terenów i budową lokalnej infrastruktury technicznej. Ponadto pomoc obejmie przygotowanie istniejących obiektów na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej i/lub społecznej poprzez modernizację i adaptację zabudowy oraz budowę nowych obiektów, niezbędnych dla kompleksowości przedsięwzięcia.

Wydatki na projekty, zgłaszane do dofinansowania z 4 osi priorytetowej powinny być zaplanowane w ramach zintegrowanych programów rewitalizacji obszarów miejskich, opracowanych przez odpowiednie jednostki samorządowe, obejmujących, co najmniej okres planowania 2007-2013 (projekty znajdujące się w wyznaczonym wg kryteriów obszarze rewitalizacji).

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO DO ROKU 2020

Cel strategiczny - Wzrost konkurencyjności gospodarki,

Cele operacyjne priorytetu:

- Wzrost konkurencyjności firm,
- Wzrost liczby miejsc pracy,
- Skuteczny system pozyskiwania inwestorów zewnętrznych,
- Wzrost potencjału turystycznego,

- Wzrost konkurencyjności usług dla starzejącego się społeczeństwa,
- Wzrost potencjału instytucji otoczenia biznesu.

Cel strategiczny Wzrost aktywności społecznej.

- Rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
- Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego,
- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego sprzyjającego integracji oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu,
- Wzrost dostępności mieszkań,
- Poprawa jakości i ochrona środowiska.

REGIONALNĄ STRATEGIĄ INNOWACYJNOŚCI WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO

Cel główny: Zwiększanie konkurencyjności Warmii i Mazur w procesie budowania potencjału gospodarczego i tworzenia nowoczesnych miejsc pracy.

Cele strategiczne:

- Cel 1. Wzrost kwalifikacji.
- Cel 2. Promowanie wysokiej jakości.
- Cel 3. Promocja współpracy.
- Cel 4. Budowanie potencjału innowacyjnego.

STRATEGIĄ ROZWOJU TURYSTYKI W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Cele główne:

- Zwiększenie kapitału inwestycyjnego w turystyce,
- Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu.

Dla osiągnięcia celów głównych należy:

- Zintegrować różne dziedziny gospodarcze i społeczne na rzecz rozwoju regionu poprzez turystykę,
- Stworzyć warunki wzrostu konkurencyjności sektora turystyki.

STRATEGIĄ ROZWOJU KULTURY WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO DO 2015 ROKU

Obszar - Ochrona dziedzictwa kulturowego

- Cel 1. Prawidłowe warunki ochrony dziedzictwa regionalnego,
- Cel 3. Ochrona krajobrazu kulturowego i kształtowanie harmonijnego krajobrazu współczesnego.

Obszar - Organizacja i prowadzenie działalności kulturalnej

- Cel 1. Tworzenie warunków szerokiej oferty kulturalnej,
- Cel 2. Dostosowanie sieci placówek i instytucji kultury do potrzeb społeczności lokalnych,

- Cel 4. Stworzenie systemu profesjonalnej opieki nad kulturą ludową (grup etnicznych i regionalnych).

Obszar: Komunikacja społeczna, środki masowego przekazu w kulturze

- Cel 1. Budowanie społeczeństwa informacyjnego,
- Cel 2. Promocja zewnętrzna i wewnętrzna dorobku kulturalnego.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA BARTOSZYCE NA LATA 2000 – 2015

Cele strategiczne:

- Rozwój gospodarczy poprzez efektywną politykę gospodarczą Miasta i regionu,
- Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego, w celu zwiększenia zamożności społeczeństwa i efektywnego zwalczania bezrobocia.

Cele generalne:

- Rozwój gospodarczy,
- Zmiana mentalności - przełamanie marazmu i aktywizacja mieszkańców,
- Poprawa warunków życia,
- Usprawnienie komunikacji drogowej i kolejowej,
- Rozwój infrastruktury technicznej - pełne uzbrojenie Miasta,
- Poprawa stanu środowiska przyrodniczego,
- Ochrona dóbr kultury.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BARTOSZYCE DO 2015 ROKU

1 Cel strategiczny- Ograniczenie negatywnych skutków bezrobocia.

Cele operacyjne:

- Aktywizacja osób bezrobotnych, w tym młodzieży, osób w wieku 50 plus,
- Informowanie o skutkach pracy w szarej strefie,
- Ograniczenie zjawiska wykluczenia bezrobotnych,
- Ograniczenie zjawiska patologii wśród bezrobotnych.

2 Cel strategiczny - Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele operacyjne:

- Ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia,
- Wyrównywanie szans kobiet w życiu społecznym,
- Tworzenie przyjaznego środowiska dla osób niepełnosprawnych,
- Zapobieganie i minimalizacja wykluczenia społecznego grup szczególnego ryzyka.

3. OPIS STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

3.1. Istniejący stan środowiska

3.1.1. Powietrze atmosferyczne

Tło zanieczyszczeń

Aktualny stan jakości powietrza w miejscowości Bartoszyce według informacji uzyskanych od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska WIOŚ w Olsztynie (załącznik nr 3) przedstawia się następująco:

- dwutlenek siarki: $R = 2,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- dwutlenek azotu: $R = 10,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- pył zaw. PM10: $R = 16,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Stan jakości powietrza określono dla substancji wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, (Dz. U. z 2008r., Nr 47, poz. 281) oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2002r., Nr 1, poz. 12).

Podane średnioroczne stężenia nie przekraczają dopuszczalnych norm w powietrzu.

3.1.2. Wody powierzchniowe

Bartoszyce leżą w zlewisku Zalewu Wiślanego, w dorzeczu Pregoły. Przez teren Miasta przepływa rzeka Łyna. Łyna jest największą rzeką na terenie województwa warmińsko – mazurskiego.

Przez teren miasta Bartoszyce przepływa prawobrzeżny dopływ Łyny – rzeka Suszyca. Na rzece tej zbudowany jest jaz żelbetowy piętrzący wodę na wysokości 1,4 m. W wyniku piętrzenia gromadzone jest maksymalnie 66,5 tys. m³ wody na potrzeby kąpieliska miejskiego.

Ponadto na terenie Bartoszyce znajdują się dwa zbiorniki wód stojących (jeden powstały w wyniku piętrzenia wód rzeki Suszycy), położony między ul. Marksa a Wawrzynami, zbiornik wykorzystywany jest na potrzeby obiektu sportowo-rekreacyjnego o pow. działki wynoszącej 13,1826 ha w tym zbiornik wodny zajmuję pow. 2.1690 ha (kąpielisko miejskie) oraz drugi zbiornik położony przy ul. PCK o pow. 3,8648 ha przy czym zbiornik wodny zajmuje pow. 2,3988 ha (zbiornik wodny-Barbet). Obydwa zbiorniki są użyczone Okręgowemu Polskiemu Związkowi Wędkarskiemu w Olsztynie i corocznie zarybiane.

Z „Oceny stanu sanitarnego za rok 2007” przedłożonego przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Bartoszykach wynika, że w 2007r. przez większość sezonu, od 30 czerwca do 09 sierpnia jedyne kąpielisko w mieście było nieczynne ze względu na zakwity sinic, powodując zmętnienie, wyraźną zmianę barwy i zapachu wody. Wykonano 10 kontroli jakości wody. Pod względem mikrobiologicznym woda w jezioru przy ulicy Kętrzyńskiej odpowiadała obowiązującym normom. Stwierdzono jedynie zbyt małą przezroczystość oraz okresowe przekroczenia dopuszczalnych norm BZT (Źródło: Projekt raportu Programu Ochrony Środowiska).

Monitoringiem Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska objęte są wody rzeki Łyna, poniżej rzeka ta została opisana na podstawie Raportu o stanie środowiska województwa warmińsko – mazurskiego w 2007 roku.

ŁYNA

Łyna jest rzeką II rzędu, lewobrzeżnym dopływem Pregoty. Jej długość wynosi 263,7 km w tym na terenie Polski ok. 190 km.

Zlewnia w granicach kraju zajmuje blisko 5700 km².

Zasilana jest przez liczne dopływy. Największe z nich to: Mrózka, Kwieła, Korówka, Elma – lewobrzeżne; Wadąg (Dymer - Dadaj, Pisa Warmińska, Wadąg), Kirsna, Symsarna, Pisa północna, Guber – prawobrzeżne. W swym górnym biegu rzeka przepływa przez wiele jezior: Brzeżno, Kiernoz Mały, Kiernoz Wielki, Łańskie, Ustrych.

Rzeka bierze początek w okolicy miejscowości Łyna, na wysokości 160 m n.p.m. Obszar źródliskowy objęty jest ochroną rezerwatową ze względu na występujące tu zjawisko erozji wstecznej i źródła wysiękowe.

Przepływy charakterystyczne (w m³/s) na granicy państwa z okresu 1951- 1985 wynosiły: SWQ – 155,0, SSQ – 34,9, SNQ – 10,4.

Łyna przepływa przez mezoregiony – Pojezierze Olsztyńskie i Nizinę Sępopolską.

Południowa część zlewni Łyny zbudowana jest głównie z piasków i żwirów wodnolodowcowych, miejscami z domieszką gliny, w środkowej i północnej części na powierzchni zalegają przede wszystkim gliny zwałowe i zwietrzliny. Na takim podłożu wykształciły się gleby brunatne właściwe i wylugowane oraz bielcowe, o średniej lub małej przepuszczalności. W południowej i środkowej części zlewni zaznacza się znaczny udział lasów, a w północnej dominują grunty orne.

Łyna przepływa przez tereny następujących powiatów: nidzickiego, olsztyńskiego, lidzbarskiego i bartoszyckiego. Miastami położonymi nad nią są: Olsztyn, Dobre Miasto, Lidzbark Warmiński, **Bartoszyce**, Sępopol.

Największym punktowym źródłem zanieczyszczenia Łyny są ścieki z oczyszczalni w Olsztynie, która odprowadzała bezpośrednio ponad 32.200 m³/d ścieków oczyszczonych mechaniczno – biologicznie (dane z kontroli z grudnia 2007 r.). 80% ścieków surowych stanowią ścieki komunalno-bytowe, a 20% ścieki przemysłowe z zakładów podłączonych do kanalizacji miejskiej. Oczyszczalnia została zmodernizowana w latach 2003 – 2004 posiada możliwość chemicznego strącania fosforu. Innymi bezpośrednimi źródłami zanieczyszczenia rzeki są ścieki bytowe z oczyszczalni w: **Bartoszycach (ok. 7300 m³/d – kontrola z listopada 2006 r.)**, Lidzbarku warmińskim (ok. 3500 m³/d – kontrola z marca 2007 r.). Dobrym Mieście(ok. 1700 m³/d – dane z kontroli z sierpnia 2006 r.), Sępopolu (ok. 150 m³/d – kontrola z grudnia 2006 r.) i Łańsku (ok. 30 m³/d – kontrola z sierpnia 2006 r.). Dodatkowo w Lidzbarku Warmińskim dopływają ścieki i wody pochłonicze z Zakładu Mleczarskiego „POLMLEK” Sp. z o.o. (ok. 1400 m³/d ścieków i wód pochłoniczych – dane z zakładu z sierpnia 2006 r.). Za pośrednictwem zasilających rowów i dopływów Łyna przyjmuje ścieki z miejscowości: Stawiguda, Tolko, Rogóż, Gąglawki, Liski, Wólka Orłowska, Jesionowo, Urbanowo, Smolany, Kraszewo.

Badania Łyny w 2007 roku prowadzono w trzech przekrojach pomiarowo – kontrolnych na odcinku od Lidzbarka Warmińskiego do przekroju granicznego w Stopkach. Każdy wyznaczony punkt reprezentuje inną jednolitą część wód. Punkt

powyżej Lidzbarka Warmińskiego opisuje odcinek Łyny od Kirsny do Symsarny, punkt zlokalizowany powyżej Bartoszyca – Łynę od Symsarny do Pisy z Elmą od Powarszynki, zaś punkt w Stopkach- Łynę od Pisy do granicy państwa.

Na tym odcinku według, typologii abiotycznej, Łyna jest rzeką niziną żwirową – typ 20.

Ocena wód rzeki według rozporządzenia z 2004 roku.

Wody Łyny na kontrolnym odcinku w 2007 roku odpowiadały IV klasie jakości. We wszystkich punktach pomiarowych na wynik klasyfikacji wpłynęły: wysokie wartości barwy, zawartość substancji organicznych oraz stan sanitarny wód. W przekroju granicznym w miejscowości Stopki na jakość wód dodatkowo wpływ mają zawiesina ogólna, oraz liczba bakterii coli typu kałowego. Zawartość biogenów była umiarkowana i mieściła się w granicach norm I – III klasy.

Tabela nr 1. Ocena jakości wód rzeki Łyny wykonana w 2007 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.

A.	Nazwa rzeki		ŁYNA		
B.	Numer przekroju		1	2	3
C.	Km		142	112,5	73,7
D.	Nazwa stanowiska		Pow. Lidzbarka Warmińskiego	Pow. Bartoszyce	Stopki
Lp.	Wskaźnik	Jednostka			
1	Temperatura wody	°C	20,1	20,3	21,6
2	Zapach	krotność	1	1	1
3	Barwa	mg Pt/l	40	50	50
4	Zawiesina ogólna	mg/l	18,8	31	87,4
5	Odczyn	pH	7,6 – 8,1	7,8 – 8,1	7,9- 8,3
6	Tlen rozpuszczony	mg O ₂ /l	9,7	10,4	10,2
7	BZT ₅	mg O ₂ /l	4,8	7,2	6,7
8	ChZT-Mn	mg O ₂ /l	15,4	13,5	14,8
9	ChZT-Cr	mg O ₂ /l	43,1	47,1	45,9
10	OWO	mg C/l	11,6	11,7	12,8
11	Amoniak	mg NH ₄ /l	0,33	0,38	0,32
12	Azot Kiejdahla	mg N/l	1,43	1,5	1,9
13	Azotany	mg NO ₃ /l	5,4	9,22	25
14	Azotyny	mg NO ₂ /l	0,083	0,116	0,215
15	Azot ogólny	mg N/l	2,48	3,32	7,35
16	Fosforany	mg PO ₄ /l	0,294	0,55	0,377
17	Fosfor ogólny	mg P/l	0,224	0,286	0,391
18	Przewodność w 20°C	µS/l	457	457	542
19	Substancje rozp. og.	mg/l	316	320	396
20	Zasadowość ogólna	mg CaCO ₃ /l	149	148	143
21	Siarczany	mg SO ₄ /l	27,8	29,1	36,6
22	Chlorki	mg Cl/l	17,4	15,9	18,1
23	Wapń	mg Ca/l	71,5	72,8	90
24	Magnez	mg Mg/l	14,2	14,2	14,3
25	Arsen*	mg As/l	<0,01	<0,01	<0,01
26	Bar*	mg Ba/l	0,021	0,03	0,027
27	Bor*	mg B/l	<0,1	<0,1	<0,1
28	Chrom +6*	mg Cr/l	<0,002	<0,002	<0,002
29	Chrom og.*	mg Cr/l	<0,002	<0,002	<0,002
30	Cynk*	mg Zn/l	0,019	0,011	0,012
31	Glin*	mg Al/l	0,046	0,035	0,05
32	Kadm*	mg Cd/l	0,0002	0,0002	0,0002
33	Mangan*	mg Mn/l	0,06	0,067	0,082
34	Miedź	mg Cu/l	0,0025	0,002	0,002
35	Nikiel*	mg Ni/l	0,0012	0,0012	0,0025
36	Ołów*	mg Pb/l	<0,005	<0,005	<0,005
37	Rtęć*	mg Hg/l	0,00011	<0,0001	<0,0001
38	Selen*	mg Se/l	<0,01	<0,01	<0,01
39	Żelazo*	mg Fe/l	0,11	0,11	0,086
40	Cyjanki niezwiązane*	mg CN/l	0,002	0,004	0,004
41	Fenole*	mg/l	nw	nw	nw
42	Pestycydy*	µg/l	0,004	0,004	0,007
43	Subst. pow. cz. an.*	mg/l	0,056	0,022	0,016
44	WWA*	µg/l	<0,01	<0,01	<0,01
45	Oleje mineralne*	mg/l	0,07	nw	0,14
46	Saprobowość*		2,13	1,98	2,22
47	Chlorofil „a”*	µg/l	20,6	37,4	31,6
48	Lb.b. coli fek.	n/100 ml	7544	7544	24000
49	Ogólna liczba bakterii coli	n/100 ml	11000	24000	24000
Ocena ogólna			IV	IV	IV

OBJAŚNIENIA DO TABELI NR 1	
Klasa I	wody o bardzo dobrej jakości,
Klasa II	wody dobrej jakości,
Klasa III	wody zadawalającej jakości,
Klasa IV	wody niezadawalającej jakości,
Klasa V	wody złej jakości,
nw	nie wykryto,
*	wartość maksymalna wskaźnika.

Wskaźniki fizyczne. Większość parametrów odpowiadała normom I klasy jakości. Barwa we wszystkich próbach przyjmowała wartości obniżające jakość wód do IV klasy. Zawartość zawiesiny ogólnej była zmienna – wzrastała w dół rzeki i mieściła się w przedziale II – IV klasy (najwyższą wartość 123 mg/dm³ odnotowano w grudniu w miejscowości Stopki).

Wskaźniki tlenowe. Wody Łyny na badanym odcinku były dobrze natlenione – stężenie tlenu rozpuszczone w wodzie nawet latem nie spadło poniżej 9,6 mg O₂/dm³. Zawartość związków organicznych mierzonych parametrami ChZT – Mn, ChZT – Cr, utrzymywała się na poziomie IV klasy, a ogólnego węgla organicznego – III klasy jakości wód. BZT₅ – przyjmowało wartości III i IV klasy.

Wskaźniki biogenne. Koncentracja związków azotu i fosforu mieściła się w granicach II bądź III klasy i wzrastała z biegiem rzeki. Tylko amoniak we wszystkich badanych przekrojach i azot ogólny powyżej Lidzbarka Warmińskiego odpowiadały normie klasy I.

Wskaźniki zasolenia. Ilość substancji rozpuszczonych, zasadowość oraz stężenie wapnia odpowiadały wymogom II klasy, pozostałe parametry mieściły się w normie klasy I.

Metale. Zawartość metali w wodzie była niska i odpowiadała zazwyczaj normom I klasy. Tylko mangan na wszystkich stanowiskach, a żelazo powyżej Lidzbarka Warmińskiego i powyżej Bartoszyce osiągał podwyższone wartości II klasy.

Wskaźniki zanieczyszczeń przemysłowych. Większość parametrów mieściła się w I klasie. Jedynie oleje mineralne powyżej Lidzbarka Warmińskiego i w Stopkach wystąpiły na poziomie III klasy.

Wskaźniki biologiczne. Koncentracja chlorofilu „a” kształtowała się na poziomie II i III klasy. Indeks saprobowości wskazywał na III klasę jakości.

Wskaźniki mikrobiologiczne. Stan sanitarny był niezadowolający (stwierdzona IV klasa), a w Stopkach liczba bakterii coli typu fekalnego wskazywała na V klasę.

Tabela 2. Ocena jakości wód rzeki Łyny w 2007 roku.

Rzeka	Lokalizacja przekroju	Km biegu rzeki	Ocena ogólna	Wskaźniki obniżające jakość wody
Łyna	1. pow. Lidzbarka Warmińskiego	142,0	IV	barwa, ChZT-Mn, ChZT-Cr, b. coli fek., og. B. coli
	2. pow. Bartoszyce	112,5	IV	barwa, BZT ₅ , ChZT-Mn, ChZT-Cr, b. coli fek., og. B. coli
	3. na granicy państwa, Stopki	73,7	IV	barwa, Zog. BZT ₅ , ChZT-Mn, ChZT-Cr, b. coli fek., og. B. coli

Ocenę jakości wód Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska wykonał na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych, podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. Nr 32, poz. 284) oraz programem obliczeniowym w JAWO.

Objaśnienia do tabeli

BZT₅ – pięciodobowe biochemiczne zapotrzebowanie tlenu, ChZT-Mn – chemiczne zapotrzebowanie tlenu metodą nadmanganianowii, ChZT-Cr - chemiczne zapotrzebowanie tlenu metodą dwuchromianową, Zog – zawiesina ogólna, b. coli fek. – liczba bakterii coli typu fekalnego, og. b. coli. – ogólna liczba bakterii coli.

I klasa – wody bardzo dobrej jakości, II klasa - wody dobrej jakości, III klasa – wody zadowalającej jakości, IV klasa – wody niezadowalającej jakości, V klasa – wody złej jakości.

3.1.3. Wody podziemne

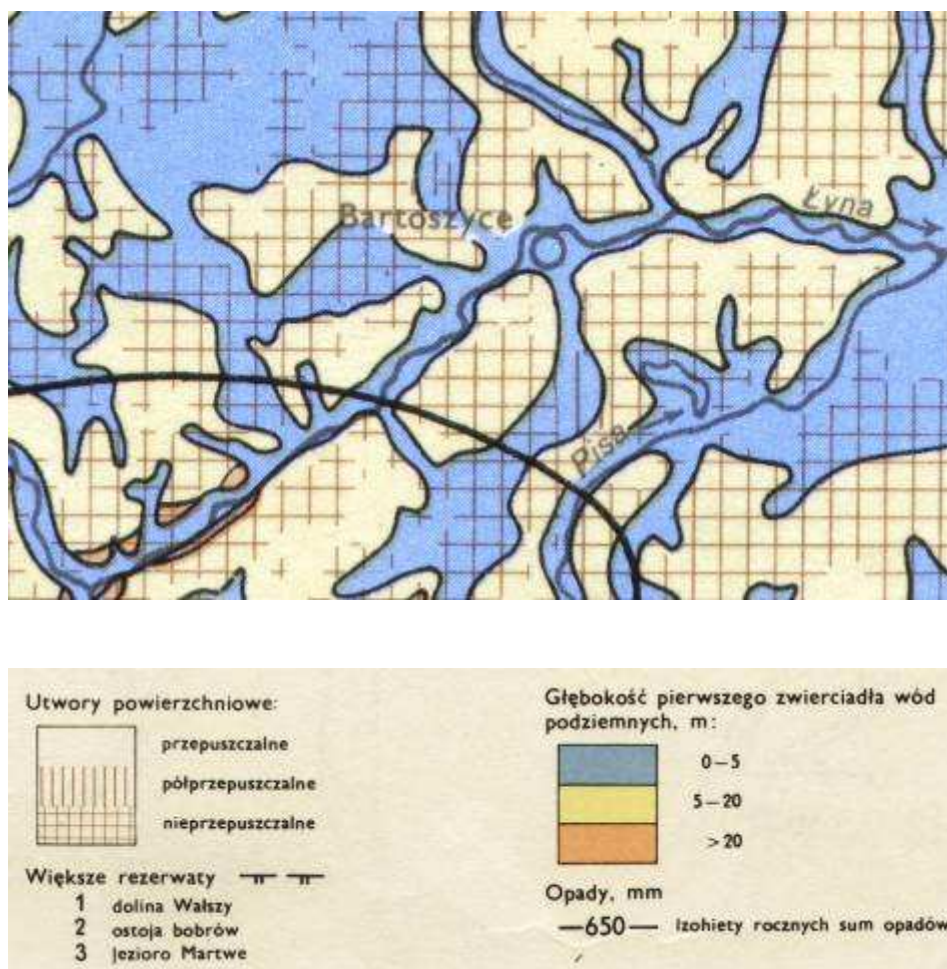
Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Mapy hydrogeologicznej Polski Instytutu Geologicznego Arkusz Lidzbark Warmiński, wody na terenie miasta Bartoszyce czerpane są z głównego użytkowego poziomu wodonośnego, zlokalizowanego w utworach czwartorzędowych. Warstwa wodonośna znajdująca się w utworach trzeciorzędowych ma mniejsze znaczenie dla celów użytkowych.

Potencjalna wydajność typowego otworu studziennego wynosi 70 – 120 m³/h. Miąższość utworów wodonośnych w czwartorzędzie waha się w granicach 15 -40 m. Głębokość pierwszego zwierciadła wód podziemnych zlokalizowana jest na głębokości od 0 m do 5 m.

Izolacja pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni jest pełna, wody izolowane są od powierzchni warstwami nieprzepuszczalnymi. Na terenie Bartoszyce nie występuje kontakt hydrauliczny użytkowych poziomów wodonośnych.

Bartoszyce zlokalizowane są nad Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych nr 205 - Warmia.

Rysunek 2. Wycinek z mapy hydrogeologicznej Polski Instytutu Geologicznego Arkusz Lidzbark Warmiński.

Woda na potrzeby Miasta pobierana jest z ujęcia zlokalizowanego przy ul. Limanowskiego. Ujęcie składa się z 8 studni i ma ustanowioną strefę ochronną. Woda poddawana jest procesom uzdatnienia na 6 odżelaziaczach ciśnieniowych. Poniżej przedstawiono parametry studni ujęcia komunalnego.

Tabela 3. Parametry studni ujęcia komunalnego w Bartoszycach.

Nr studni	Głębokość [m]	Wydajność [m ³ /h]	Warstwa wodonośna [m]
7	74,0	115,0	60-75
8A	149,6	75,0	120-150
9A	77,5	100,0	59-76
10	80,0	91,0	60-88
10A	79,0	73,0	60-78
12A	76,5	129,0	b.d.
13	154,0	54,0	120-156
14	154,0	52,0	120-155

Źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Bartoszyce na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011

Ujęcie w Bartoszycach jest objęte zarówno krajowym jak i regionalnym monitoringiem jakości zwykłych wód podziemnych.

Ponadto w mieście znajduje się ujęcie wody na terenie Szpitala Powiatowego w Bartoszycach. Ujęcie składa się z jednej studni wierconej o głębokości 142,5 m i wydajności 35 m³/h.

Stan wód podziemnych w Bartoszycach wg klasyfikacji rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008r. w sprawie kryteriów i sposobów oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2008r., Nr 143, poz. 896) wskaźników fizykochemicznych odpowiadał klasie IV (wody niezadowolającej jakości, w których wartości fizykochemiczne są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu człowieka).

Pod względem norm dla wody pitnej przekroczone są stężenia żelaza i manganu, dlatego woda wymaga uzdatniania. Po uzdatnieniu woda spełnia normy dla wody pitnej. Na terenie miasta warstwy wodonośne są dobrze izolowane osadami o słabej przepuszczalności i jakość wód wgłębnych nie jest zagrożona (zagrożenie niskie).

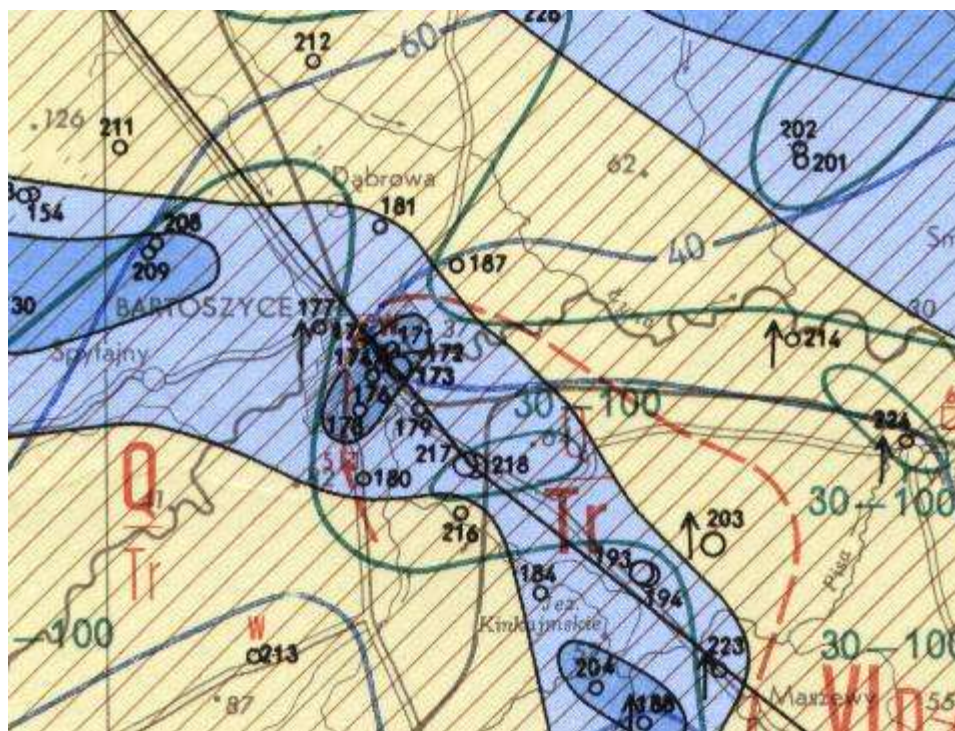
Jakość badanej w ujęciu wody odpowiada warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007r., Nr 61 poz. 417).

Na podstawie przeprowadzonych w 2007r. i 2008r. analiz (badania wykonał Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Bartoszycach), jakość badanej w ujęciach wody odpowiada warunkom określonym w rozporządzeniu, wody były przydatne do spożycia przez ludzi.

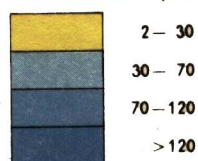
3.1.4. Budowa geologiczna

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Mapy hydrogeologicznej Polski Instytutu Geologicznego Akusz Lidzbark Warmiński, obszar miasta Bartoszyce zlokalizowany jest w jednostce hydrogeologicznej Region Mazurski. Pod pokrywą osadów czwartorzędowych powszechnie występują utwory trzeciorzędowe. Główne poziomy użytkowe w utworach czwartorzędu budują żwiry, piaski, mułki oraz gliny zwałowe i ły. Na omawianym obszarze występują częste przewarstwienia osadów o różnej przepuszczalności. Serie wodonośne są nieciągłe, zlokalizowane na różnej głębokości od kilkunastu do powyżej 100 m.

Rysunek 3. Wycinek z mapy hydrogeologicznej Polski Instytutu Geologicznego Arkusz Lidzbark Warmiński.

Wodonośność – potencjalna wydajność typowego otworu studziennego, m³/h:

Głębokość pierwszego użytkowego poziomu wodonośnego, m

10–30 interwały głębokości

— granice obszarów

—50— hydroizohipsy, m n.p.m.

Izolacja pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni

Na terenie Bartoszyce nie zostały rozpoznane złoża surowców mineralnych.

3.1.5. Warunki glebowe

Gleby na terenie miasta to gleby III i IV klasy bonitacyjnej. W dolinie Łyny występują mady i gleby pochodzenia organicznego.

Na terenie miasta znajduje się 307 ha użytków rolnych. Gleby na tym terenie wykazywały naturalną zawartość metali ciężkich (badania przeprowadzone przez IUNG w Puławach w ramach monitoringu chemizmu gleb ornycy) oraz siarki siarczanowej – gleba zawiera niską, naturalną ilość tego zanieczyszczenia.

Gleby położone na zboczach dolin rzeki Łyny są zagrożone erozją wodną wąwozów.

3.1.6. Warunki klimatyczne

Klimat opisywanego terenu należy do typu klimatu pojeziernego, odznaczającego się cechami przejściowymi od klimatu kontynentalnego do klimatu morskiego. Uwarunkowany został głównie przez lokalne elementy środowiska (rzeźbę terenu, lasy, jeziora).

Okres wegetacji na terenie miasta Bartoszyce trwa około 200 dni. Opady atmosferyczne są średnio na poziomie 600 mm rok. Liczba dni mroźnych wynosi 38-40 dni, natomiast dni z przymrozkami 110 – 120. Pokrywa śniegowa na tym terenie utrzymuje się przez około 60 – 65 dni.

W rejonie Miasta przeważają wiatry z kierunków południowo – zachodnich (18,9 % udział w ciągu roku) i wiatry zachodnie (15,2 %). Udział wiatrów południowo – zachodnich jest szczególnie wysoki jesienią i zimą.

3.1.7. Fauna i flora

Flora

Bartoszyce według podziału geobotaniczno – regionalnego leżą w dziale Pomorskim, obszar ten charakteryzuje się znacznym udziałem zbiorowisk o subatlantyckim typie zasięgu. Dla tego regionu charakterystyczne jest występowanie gradów, lasów liściastych acidofilnych, lasów dębowych, kontynentalnych borów sosnowych oraz niżowych buczyn.

W mieście przeważają rośliny antropogeniczne, roślinność naturalna zachowała się w miejscach gdzie niekorzystne jest wykorzystanie terenów przez człowieka.

W obrębie Miasta występują następujące zbiorowiska roślinności:

- zwarte kompleksy leśne,
- zbiorowiska semileśne i leśne nadrzeczne,
- śródpolne kępy zadrzewień i zakrzewień,
- zieleń urządzona,
- zwarte zespoły ogrodów działkowych i ogrodów użytkowych,
- agrocenozy.

Powierzchnia terenów zieleni miejskiej stanowi 6,3% ogólnej powierzchni Miasta. Łącznie z powierzchnią terenów leśnych tereny zielone stanowią 12,3%.

Lasy w mieście zajmują 66 ha. Większy kompleks leśny – park leśny – położony jest we wschodniej części miasta w pobliżu Łyny. Mniejsze kompleksy również

zlokalizowane są nad rzeką. Lasy pełnią ważną funkcję ochronną dla gleb narażonych na stromych zboczach doliny rzeki na erozję wodną.

Wśród typów siedliskowych na terenie miasta przeważa las mieszany świeży, charakterystyczne gatunki w nim występujące to brzoza z domieszką dębu, sosny i olchy, na terenie miasta występują również siedliska lasu mieszanego wilgotnego.

Prawie wszystkie tereny leśne są własnością gminy miejskiej Bartoszyce.

Fauna

Zwierzęta występujące na terenie Miasta są podobnie jak rośliny związane z terenami wykorzystywanymi przez człowieka: ptaki środowiska miejskiego i parkowego, drobne ssaki, płazy, owady. Na terenie miasta na rzece Łynie występuje dość liczna populacja bobra.

3.1.8. Klimat akustyczny i promieniowanie elektromagnetyczne

Stan środowiska, ze względu na jego zanieczyszczenie hałasem, określa się za pomocą tzw. klimatu akustycznego. Klimat akustyczny jest to zespół zjawisk akustycznych kształtowanych przede wszystkim przez źródła hałasu takie, jak:

- komunikacja samochodowa,
- zakłady: przemysłowe, rzemieślnicze i usługowe, emitujące hałas na zewnątrz,
- obiekty użyteczności publicznej związane z hałaśliwą działalnością, np. stadiony, lokale rozrywkowe,
- transport dostawczy i komunalny, maszyny budowlane.

Podstawowym wskaźnikiem technicznym poziomu hałasu, jest tzw. równoważny poziom hałasu wyrażany w decybelach (dB).

Na terenie Bartoszyca uciążliwości hałasowe związane z działalnością produkcyjną są stosunkowo niewielkie i mają charakter lokalny. Problemem pozostaje hałas w otoczeniu szlaków komunikacyjnych i torów kolejowych, szczególnie uciążliwy w rejonach zabudowy mieszkaniowej miejskiej.

Powszechnie występującymi instalacjami będącymi źródłem pól elektromagnetycznych są linie elektroenergetyczne, instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, takie jak stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne. Istotny wpływ na środowisko mają linie i stacje elektroenergetyczne o napięciach znamionowych równych, co najmniej 110 kV i wyższych. Pole elektromagnetyczne przy antenach telefonii komórkowej, mocowanych na kratownicowych masztach, występuje na przestrzeni kilkunastu metrów na poziomie zawieszenia anteny.

W ostatnich latach coraz częściej budowane są stacje bazowe telefonii komórkowej oraz przekaźniki radiowe. Instalacje te emitują niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, generowane przez anteny w czasie ich pracy. Moc promieniowania izotropowo jest różna w zależności od wielkości stacji bazowej (często również powyżej 100 W). Częstotliwość emitowania pól elektromagnetycznych waha się w granicach od 30 kHz do 300 GHz.

Źródłem pola elektromagnetycznego na terenie miasta są:

- linie wysokiego i średniego napięcia związane z zaopatrzeniem ludności w energię elektryczną lub przesyłem energii elektrycznej,

- Główne Punkty Zasilania,
- Maszty telefonii komórkowej.

3.1.9. Obszary chronione

3.1.9.1. PARKI NARODOWE

Na terenie omawianego obszaru nie występują Parki Narodowe.

3.1.9.2. PARKI KRAJOBRAZOWE

Na terenie omawianego obszaru nie występują Parki Krajobrazowe.

3.1.9.3. REZERWAT PRZYRODY

Na terenie omawianego obszaru nie występują Rezerwaty Przyrody.

3.1.9.4. OBZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Na terenie Bartoszyce znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny. Jest Obszarem o powierzchni 16.429,9 ha, położony jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie olsztyńskim na terenie gmin: Dobrze Miasto i Jeziorany, w powiecie bartoszyckim na terenie gmin: Sępole, Bartoszyce i miasta Bartoszyce oraz w powiecie lidzbarskim na terenie gmin: Kiwity, Lidzbark Warmiński i miasta Lidzbark Warmiński (mapa - załącznik nr 4).

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów zlokalizowanych na terenie obszaru oraz zakazy zostały zawarte w Rozporządzeniu Nr 162 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny (Dz. Urz. Woj. Warm. – Mazur. Z 2008r., Nr 201, poz. 3154).

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych Obszaru:

- 1) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania;
- 2) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne – używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczaniu gatunków obcych rodzimej flory czy też modyfikowanych genetycznie;
- 3) zwiększanie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych;
- 4) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych, aż do całkowitego ich rozkładu;
- 5) zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe; sprzyjanie tworzeniu zwartych

kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej; tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków;

- 6) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach i łągach; budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych, w szczególności podwyższających różnorodność biologiczną w lasach;
- 7) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk oraz wrzosowisk; niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji;
- 8) stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia, chyba, że zaleca się ich stosowanie w ramach przyjętych zasad hodowli lasu;
- 9) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno- krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych Obszaru:

- 1) przeciwdziałanie zarastaniu łąk, pastwisk i torfowisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy z pozostawieniem kęp drzew i krzewów;
- 2) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej, a także Krajowego Programu Rolno-Środowiskowego - zgodnie z wymogami zbiorowisk łąkowych; propagowanie dominacji gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, w tym preferowanie hodowli bydła opartej o naturalny wypas metodą pastwiskową; zalecana jest ochrona i hodowla lokalnych starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt; promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego;
- 3) maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne; niedopuszczanie do przeorywania użytków zielonych; propagowanie powrotu do użytkowania łąkowego gruntów wykorzystywanych dotychczas jako rolne wzdłuż rowów i lokalnych obniżen terenowych;
- 4) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi;
- 5) ochrona zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich, oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;
- 6) zachowanie w stanie nienaruszonym obszarów wodno-błotnych, w tym torfowisk, zabagnień, podmokłości, oczek wodnych oraz obszarów źródliskowych cieków;
- 7) zachowanie śródpolnych muraw napiaskowych, wrzosowisk i psiar;
- 8) rekultywacja oraz niwelacja terenów powyrobowiskowych; w szczególnych przypadkach, gdy w wyrobisku ukształtowały się właściwe biocenozy wzbogacające lokalną różnorodność biologiczną, przeprowadzenie rekultywacji

nie jest wskazane, zalecane jest podjęcie działań ochronnych w celu ich zachowania;

- 9) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 10) prowadzenie melioracji nawadniających w przypadku stwierdzonego niekorzystnego dla racjonalnej gospodarki rolnej obniżenia poziomu wód gruntowych.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych Obszaru:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej;
- 2) wyznaczenie lokalizacji nowych wałów przeciwpowodziowych o rzeczywistą konieczność ochrony człowieka i jego mienia przed powodzią; w miarę możliwości wały należy lokalizować jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu;
- 3) tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogenych i zwiększenia różnorodności biologicznej;
- 4) prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej;
- 5) ograniczanie zabudowy na krawędziach wysoczyznowych, w celu zachowania ciągłości przyrodniczo-krajobrazowej oraz ochrony krawędzi tarasów rzecznych przed ruchami osuwiskowymi;
- 6) rozpoznanie okresowych dróg migracji zwierząt, których rozwój związany jest bezpośrednio ze środowiskiem wodnym (w szczególności płazów) oraz podejmowanie działań w celu ich ochrony;
- 7) wznoszenie nowych budowli piętrzących na ciekach, rowach i kanałach (retencja korytowa) poprzedzane analizą bilansu wodnego zlewni;
- 8) zapewnienie swobodnej migracji rybnom w ciekach poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących;
- 9) utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej; utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych;
- 10) ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn;
- 11) zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą;
- 12) zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu; w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest

odtworzenie funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych; w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej;

- 13) rozpoznanie oraz ewentualna przebudowa struktury ichtiofauny zgodnie z charakterem siedliska we wszystkich zbiornikach wodnych przewidzianych do wykorzystania w myśl właściwych przepisów o rybactwie śródlądowym; gospodarka rybacka na wodach powierzchniowych powinna wspomagać ochronę gatunków krytycznie zagrożonych i zagrożonych oraz promować gatunki o pochodzeniu lokalnym prowadząc do uzyskania struktury gatunkowej i wiekowej ryb, właściwej dla danego typu wód.

Na Obszarze wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ((Dz. U. Nr 199, poz. 1227);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;

3) realizacji inwestycji celu publicznego.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 nie dotyczy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004r., Nr 257, poz. 2573, z późn. zm.) po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które służą racjonalnej gospodarce leśnej, rolnej, łowieckiej lub rybackiej w celu poprawy stanu środowiska, po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Zakazy, o których mowa w pkt 4 i 5 nie dotyczą:

- 1) złóż kopalin udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej;
- 2) złóż kopalin udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobywaniu nie przekraczającym 20 000 m³/rok na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia - po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie na etapie wydawania koncesji na wydobywanie kopalin.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 nie dotyczy:

- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;
- 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;
- 3) wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych - w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani, po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 nie dotyczy:

ustaleń obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzonych projektów planów w stosunku do których zawiadomiono o terminie wyłożenia tych planów do publicznego wglądu, ale postępowanie nie zostało zakończone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia.

3.1.9.5. KORYTARZE EKOLOGICZNE

Dolina Łyny spełnia funkcję korytarza ekologicznego. Według koncepcji ECONET-POLSKA, dolina Łyny jest korytarzem o znaczeniu krajowym.

Potencjalnymi korytarzami o znaczeniu lokalnym są doliny dopływów Łyny. Tereny doliny Łyny i - w mniejszym stopniu - dolin jej dopływów spełniają też funkcję układów wentylacyjnych i retencyjnych wód gruntowych.

3.1.9.6. NATURA 2000

Najbliższy obszar Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015 – Specjalny Obszar Ochrony zlokalizowany jest w odległości ok. 1,5 km na południe od granic obszaru objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji (mapa – załącznik nr 5). Obszar Natura 2000 został opisany na podstawie Standardowego Formularza Danych zamieszczonego na stronie Ministerstwa Środowiska.

OPIS OBSZARU - Obszar Natura 2000 "Ostoja Warmińska" jest ostoją potencjalną z "Shadow List", w 2006 r. włączoną do oficjalnej propozycji rządowej i umieszczoną w 2007 r. w projekcie nowego rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Obszar jest położony w północnej części woj. warmińsko-mazurskiego i ciągnie się pasem długości ok. 115 km i szerokości 10-20 km wzdłuż granicy państwowej z obwodem kalinigradzkim Federacji Rosyjskiej. Na wschodzie obszar sięga jeziora Oświn, na zachodzie zaś - doliny niewielkiej rzeki Gołubej, dopływu Banówki. Środkowa i wschodnia część obszaru leży na Nizinie Staropruskiej, obejmując w całości dwa mezoregiony: Równinę Sępopolską i Wzniesienia Górowskie. Ponad połowa obszaru jest położona na Równinie Sępopolskiej. Równina ta to rodzaj rozległej, bezzeiernej i w znacznej części wylesionej niecki. Deniwelacje pomiędzy jej centralną częścią a brzegami wynosi 40-50m. Przez środek Równiny Sępopolskiej płynie Łyna, która w rejonie granicy państwowej rozlewa się w wydłużone jezioro zaporowe.

Inne ważniejsze ciekі przecinające Równinę Sępopolską w granicach ostoi to Kanał Mazurski oraz dopływy Łyny: Omęt, Guber i Elma. Jedyne większe jeziora naturalne na terenie ostoi to Jezioro Kinkajmskie i Jezioro Arklickie. Poza tym występuje tu kilkadziesiąt niewielkich jezior o powierzchni większej od 1 ha, a także stawy rybne.

Charakterystyczną cechą tego mezoregionu jest występowanie tłustych, czerwonych łąw w niższych partiach terenu. Tereny wyżej położone i niewielkie wzniesienia zbudowane są z gliny zwałowej. Charakterystycznymi glebami w tej części kraju są stanowiące 68% bielice. Gleby brunatne obejmują 17%, a bagienne 9%. Pozostałą część stanowią czarne ziemie i mady.

Wzniesienia Górowskie to otoczony obniżeniami cokoł morenowy, z kulminacją Góry Zamkowej (216 m n.p.m.). Deniwelacje przekraczają tu 100 m. Jest to teren mocno pofałdowany, w znacznej części zalesiony i poprzecinany licznymi strumieniami płynącymi w dolinach między wzniesieniami. Największym z cieków jest biorąca tu swój początek Wałsza. Obszar ten jest w znacznej części zalesiony, jest tu także kilka jezior, z których największe to Jezioro Głębockie. W lasach na terenie Wzniesień Górowskich znajduje się kilkanaście stawów.

Zachodnia część obszaru jest położona już na terenie Pobrzeża Gdańskiego i obejmuje niewielki fragment mezoregionu Nizina Warmińska, o charakterze przypominającym Nizinę Sępopolską i niewielkiej wysokości nad poziomem morza. Nie ma tu jezior, a największymi ciekami w tej części obszaru są rzeka Banówka i Omaza.

Klimat tej części Polski zachowuje swą odrębność w stosunku do pozostałych części kraju. Średnia roczna temperatura na tym terenie wynosi 7 stopni C i jest o 2-3 stopnie niższa od temperatur w pozostałych częściach kraju. Sumy opadów wynoszą ok. 600 mm rocznie.

Lasy pokrywają łącznie ok. 25% powierzchni ostoi. W większości są to dobrze zachowane fragmenty łąk, z partiami starodrzewu z ponad 100 letnim drzewostanem. Wzdłuż drobnych cieków ciągną się, lasy łąkowe olszowe lub olszowo-jesionowe z dobrze zachowaną strukturą gatunkową. Na uwagę zasługują też kompleksy leśne borów i brzezin bagiennych, a także liczne torfowiska wysokie stanowiące cenne siedliska chronionych (w skali kraju) gatunków roślin. Pomimo niewielkiej liczby jezior w ostoi jest bardzo wiele śródpolnych i śródleśnych mokradeł, sprzyjających różnorodności biologicznej.

Obszar ten ma niewielką gęstość zaludnienia i stale się wyludnia. W jego granicach znajduje się tylko jedno nieduże miasto - Sępopol, na obrzeżach ostoi zaś leżą dwa inne miasta: Bartoszyce i Górowo Iławeckie. Niespełna 10-15 lat temu w tym regionie kraju na większości terenów uprawnych funkcjonowały PGR-y. Pozostała część była zagospodarowana przez niewielkie indywidualne gospodarstwa rolne o powierzchni poniżej 10-15 ha. Po rozpadzie PGR-ów, na objętych przez nie terenach utworzyły się odłogi, będące w pierwszych kilku latach atrakcyjnymi żerowiskami dla bocianów.

Obecnie na części tych terenów (zwłaszcza na Nizinie Sępopolskiej) zaczęły powstawać wielkopowierzchniowe gospodarstwa rolne, nastawione na jeden rodzaj produkcji. Powoduje to powstanie monokultur o dużych powierzchniach. Część odłogowanych obszarów porolnych przejęły Lasy Państwowe, prowadząc na tych terenach zakrojoną na szeroką skalę akcję zalesień, szczególnie na obszarach przyległych do granicy państwowej. W rezultacie, w wielu rejonach o niegdyś otwartym lub mozaikowym krajobrazie powstają monokultury rolne lub leśne, co prowadzi do zagłady niektórych cennych siedlisk, a w konsekwencji do zmniejszenia różnorodności krajobrazowej i gatunkowej tych terenów.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Klasy siedlisk	% pokrycia
bagna	0,00 %
cieki wodne	0,00 %
grunty orne	66,00 %
las iglaste	2,00 %
las liściaste	6,00 %
las mieszane	14,00 %
las w stanie zmian	1,00 %
łąki i pastwiska	6,00 %
tereny luźno zabudowane	0,00 %
tereny przemysłowe	0,00 %
tereny rolnicze z dużym udziałem elementów naturalnych	3,00 %
zbiorniki wodne	0,00 %

złożone systemy upraw i działek	2,00 %
zwałowiska i hałdy	0,00 %
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %

WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE - "Ostoja Warmińska" została zaproponowana jako obszar Natura 2000 przede wszystkim dla ochrony jednego gatunku - bociana białego, który osiąga tu największą liczebność i największe zagęszczenie w kraju. Jest to jednak również bardzo ważna ostoja dla wielu innych gatunków ptaków, występują tu bowiem aż 93 gatunki ptaków waloryzujące obszary Natura 2000 (w tym 81 gatunków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych). Jest wśród nich 46 gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym 41 gatunków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych.

Za najcenniejsze walory awifaunistyczne "Ostoi Warmińskiej" należy uznać:

- najliczniejszą w Polsce lokalną populację bociana białego występującego w liczbie ok. 1000 par, w najwyższym w kraju zagęszczeniu 71 par na 100 km²,
- liczną populację lęgową dwu innych rzadkich w kraju gatunków - orlika krzykliwego i żurawia,
- potwierdzone gniazdowanie dwu skrajnie nielicznych w kraju gatunków: gadożera i łabędzia krzykliwego,
- gniazdowanie innych nielicznych w kraju gatunków: bąka, bociana czarnego, gągoła, bielika, błotniaka łąkowego, puchacza, zielonki, dzięcioła biało brzietego i wąsatki,
- możliwe gniazdowanie skrajnie nielicznego w kraju orlika grubodziobego,
- możliwe gniazdowanie kolejnych bardzo rzadkich gatunków: podgorzałki, gęgawy, kani rudej, kani czarnej, rybołowa, kropiatki, puszczyka uralskiego, włochatki, kulika wielkiego, rybitwy biało skrzydłej, dzięcioła trójpalczastego i dzięcioła biało szyjego,
- gniazdowanie lokalnie rzadkich gatunków jak: zausznik, rycyk i dudek,
- dość liczną populację lęgową takich gatunków waloryzujących jak derkacz, przepiórka i gąsiorek.

ZAGROŻENIA - Jednym z najważniejszych zagrożeń dla występujących na terenie "Ostoi Warmińskiej" cennych gatunków ptaków oraz ich siedlisk, a także ogólnie dla różnorodności biologicznej na terenie ostoi jest zaniechanie systemu ekstensywnego rolnictwa, prowadzącego do porzucenia rolniczego użytkowania ziemi, oraz zarastania nie użytkowanych łąk, torfowisk i innych terenów otwartych i cennych przyrodniczo.

Zagrożeniem jest także rozwój rolnictwa intensywnego, na niektórych obszarach, związanego z daleko idącą unifikacją krajobrazu rolniczego (wycinanie zadrzewień śródpolnych, zasypywanie niewielkich zbiorników wodnych i torfowisk) powodującą utratę wielu siedlisk, zwłaszcza podmokłych.

Innym poważnym niebezpieczeństwem jest zmniejszanie się powierzchni terenów otwartych w wyniku zalesiania nieużytków porolnych przejętych przez Lasy Państwowe, a także śródleśnych enklaw, w wyniku czego na dawnych terenach otwartych powstają młode monokultury leśne.

Innym szkodliwym dla siedlisk cennych gatunków ptaków czynnikiem jest osuszanie lasów i borów bagiennych oraz śródleśnych mokradeł, a także prowadzenie zrębów zupełnych na obszarze najcenniejszych siedlisk leśnych: grądów, łęgów i olsów.

STATUS OCHRONY - W granicach ostoi znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

I. Rezerwaty przyrody:

1. Bajory" (216,37 ha),
2. Jezioro Martwe" (17,30 ha),
3. Kałeckie Błota" (186,48 ha).

II. Obszary chronionego krajobrazu w woj. warmińsko-mazurskim (fragmenty):

1. Obszar Chronionego Krajobrazu rzeki Banówki (4 528,5 ha),
2. Obszar Chronionego Krajobrazu rzeki Walszy (pow. 9834,8 ha),
3. Obszar Chronionego Krajobrazu Wzniesień Górskich (pow. 11 067,4 ha),
4. Obszar Chronionego Krajobrazu doliny Elmy (pow. 8923,2 ha),
5. Obszar Chronionego Krajobrazu doliny dolnej Łyny (pow. 16 429,9 ha),
6. Obszar Chronionego Krajobrazu doliny rzeki Guber (pow. 14 363,8 ha),
7. Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Oświn (pow. 15 182,9 ha).

Tabela 4. Główne czynniki i rodzaje działalności człowieka oraz procent powierzchni obszaru Natura 2000 im podlegający.

WPŁYWY I DZIAŁALNOŚĆ NA TERENIE OBSZARU				
KOD	NAZWA	INTENSYWNOŚĆ	% OBSZARU	WPŁYW
01	Zmiana sposobu uprawy	A	50	-
140	Wypas	C	5	+
141	Zarzucenie pasterstwa	B	10	-
150	Restrukturyzacja gospodarstw rolnych	A	-	-
161	Zalesianie	A	20	-
162	Sztuczne plantacje	C	2	-
164	Wycinka lasu	B	2	-
300	Wydobywanie piasku i żwiru	A	1	-
403	Zabudowa rozproszona	A	50	+
800	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	B	10	-
803	Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek	C	1	-
966	Antagonizm ze zwierzętami introdukowanymi	C	2	-

Intensywność w powyższej tabeli została opisana trójstopniową skalą:

A - silny wpływ

B – średni wpływ

C – niewielki wpływ

Rodzaj oddziaływania został określony:

+ - pozytywny, dodatni wpływ,

O – wpływ neutralny, nieodczuwalny na terenie obszaru,

-- wpływ negatywny, oddziaływanie niekorzystne na terenie obszaru.

3.1.9.7. POMNIKI PRZYRODY

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie (wykaz pomników przyrody zamieszczony na stronie www.olsztyn.rdos.gov.pl) podano wykaz pomników przyrody występujących na terenie Bartoszyce (stan aktualny na 2007 rok).

Tabela 5. Wykaz istniejących pomników przyrody na terenie Bartoszyce.

Lp.	Nr rej. woj.	Rodzaj	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Data utworzenia	Położenie
1.	183	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	355	30	Orzec. Nr Lb-183/57 Prez. WRN w Olsztynie z 30.05.57 r.	Bartoszyce, ul. Kętrzyńska 18, w ogrodzie

Źródło: Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie - www.olsztyn.rdos.gov.pl

Zgodnie z decyzją Wojewody Warmińsko - Mazurskiego znak: ŚR.III.6634/42/03 z dnia 12.12.2003 roku dąb szypułkowy *Quercus robur* (uznany za pomnik przyrody orzeczeniem Nr Lb-182/57 Prez. WRN w Olsztynie z 30.05.1957 r. Nr ewidencyjny 182) wydano zgodę na wycinkę ww. drzewa ze względu na potencjalne zagrożenie ruchu drogowego, budynków oraz ludzi (załącznik nr 6).

3.1.10. Zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrem lub ewidencją zabytków

Na terenie Miasta została wydzielona strefa ochrony archeologicznej, strefa ochrony konserwatorskiej oraz strefa ochrony zabytków. Z uwagi na dużą ilość miejscowych planów oraz z uwagi na różne zakazy i wytyczne w poszczególnych strefach nie opisano zakazów ww. strefach.

Według danych uzyskanych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie (rejestr zabytków nieruchomych zamieszczono na stronie www.bip.wuoz.olsztyn.pl) przedstawiono rejestr zabytków nieruchomych w Bartoszycach (stan na dzień 15 listopada 2006r.).

Tabela 6. Wykaz istniejących zabytków na terenie Bartoszycc wpisanych do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Miejscowość	Ulica	Numer	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu
Bartoszyce	Plac Wolności	002	Dom (D. Plebania)	A-3018/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Kętrzyńska	039	Kaplica Cmentarna	A-3019/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Bema	011A	Spichlerz	A-3021/O	20 stycznia 1987
Bartoszyce	Kętrzyńska	011	Dom	A-3473/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Bema-Nowowiejskiego		Cmentarz Wojenny	A-3666/O	10 marca 1986
Bartoszyce	Kętrzyńska	039	Cmentarz Ewangelicki	A-3671/O	10 marca 1986
Bartoszyce	Witosa	001	Zespół Szpitala	A-4325/O	8 lipca 1994
Bartoszyce	11 Listopada	005	Dom	A-1502/O	1 grudnia 1986
Bartoszyce	Lipowa	001	Szkoła	A-4323/O	25 lipca 1994
Bartoszyce	Kętrzyńska	007	Dom	A-1478/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Starzyńskiego	005	Dom	A-1504/O	11 kwietnia 1985
Bartoszyce	Bohaterów Monte Cassino	002	Dom	A-1471/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Kętrzyńska	002	Dom	A-1472/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Rzeźników	003	Dom	A-1473/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Kętrzyńska	004	Dom	A-1474/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Bohaterów Warszawy	029	Dom	A-1469/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Kętrzyńska	008	Dom	A-1476/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Bohaterów Warszawy	002	Dom	A-1467/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Kętrzyńska	003	Dom	A-1480/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Kętrzyńska	001	Dom	A-1481/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Kopernika	001	Dom	A-1482/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Kopernika	002	Dom	A-1483/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Kopernika	003	Dom	A-1484/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Kopernika	009	Dom	A-1485/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Kętrzyńska	006	Dom	A-1475/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Limanowskiego	001	Wieża Ciśnień	A-1460/O	21 marca 1991
Bartoszyce			Układ Urbanistyczny - Stare Miasto Bartoszyce łącznie z murami obronnymi i obszarem 50m. na zewnątrz od murów	A-1/O	31 grudnia 1953
Bartoszyce	Nowowiejskiego	004	Kościół P.W. Św. Jana Chrzciciela wraz z wyposażeniem wnętrza	A-248/O	12 marca 1957
Bartoszyce	Plac Wolności	001	Kościół Św. Jana Ewangelisty wraz z wyposażeniem wnętrza	A-249/O	12 marca 1957
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	022	Brama Miejska "Lidzbarska"	A-753/O	28 listopada 1967

Bartoszyce	Robotnicza	001-002	Dom	A-765/O	29 listopada 1967
Bartoszyce	Bohaterów Warszawy	021	Dom	A-1470/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Mazurska	005	Dom	A-768/O	8 lutego 1969
Bartoszyce	Szewców	001	Dom	A-1493/O	23 lutego 1987
Bartoszyce	Bema	019	Dom	A-1461/O	11 kwietnia 1985
Bartoszyce	Bema	015	Dom	A-1462/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Bema	013	Dom	A-1463/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Bema	009	Dom	A-1464/O	1 grudnia 1986
Bartoszyce	Bema	009	Brama	A-1465/O	1 grudnia 1986
Bartoszyce	Bema	007	Dom	A-1466/O	1 grudnia 1986
Bartoszyce	Strzeleckiego	003	Spichlerz	A-766/O	6 lutego 1969
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	025	Dom	A-1525/O	1 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	008	Dom	A-1514/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	009	Dom	A-1515/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	011	Dom	A-1517/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	014	Dom	A-1519/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	016	Dom	A-1521/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Kopernika	011	Dom	A-1486/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	019	Dom	A-1524/O	20 listopada 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	005	Dom	A-1511/O	20 listopada 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	026	Dom	A-1526/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	027	Dom	A-1527/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	028	Dom	A-1528/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	030	Dom	A-1530/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	032	Dom	A-1531/O	1 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Zwycięstwa	001	Dom	A-1532/O	23 lutego 1987
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	018	Dom	A-1523/O	20 listopada 1986
Bartoszyce	Starzyńskiego	004	Dom	A-1503/O	1 grudnia 1986
Bartoszyce	Kętrzyńska	014	Dom	A-1533/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Szewców	002	Dom	A-1494/O	23 lutego 1987
Bartoszyce	Szewców	004	Dom	A-1496/O	23 lutego 1987
Bartoszyce	Warszawska	016	Dom	A-1497/O	1 grudnia 1986
Bartoszyce	Warszawska	013	Dom	A-1498/O	1 grudnia 1986
Bartoszyce	Mazurska	004	Dom	A-1500/O	19 stycznia 1987
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	007	Dom	A-1513/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	017	Dom	A-1522/O	20 listopada 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	006	Dom	A-1512/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Kopernika	005	Budynek Dawnego Browaru	A-2022/O	25 marca 2003
Bartoszyce	Starzyńskiego	006	Dom	A-1505/O	1 grudnia 1986
Bartoszyce	Hubalczyków	003	Dom	A-1506/O	11 kwietnia 1985
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	003	Dom	A-1509/O	30 grudnia 1986
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	004	Dom	A-1510/O	20 listopada 1986
Bartoszyce	Poniatowskiego	004	Remiza Strażacka	A-1492/O	22 lipca 1996
Bartoszyce	11 Listopada	004	Dom	A-1501/O	23 lutego 1987
Bartoszyce	Plac Konstytucji 3 Maja	015	Dom	A-1520/O	30 grudnia 1986

Według danych uzyskanych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie (rejestr stanowisk archeologicznych zamieszczono na stronie www.bip.wuoz.olsztyn.pl) w rejestrze zabytków archeologicznych województwa Warmińsko – Mazurskiego na terenie miasta Bartoszyce znajdują się następujące stanowiska archeologiczne:

Tabela 7. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie Bartoszyce wpisanych do rejestru stanowisk archeologicznych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu
Bartoszyce	Zamczysko Średniowieczne i Grodzisko Wczesnośredniowieczne	C-192	11 września 1995
Bartoszyce	Nawarstwienia Kulturowe Starego Miasta	C-171	5 listopada 1992
Bartoszyce	Dwie Figury Kamienne	C-006	25 listopada 1948

3.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu

Przewiduje się, że brak realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji spowodowałby następujące skutki:

- Dalszą degradację terenów/budynków zniszczonych.
- Dalsze zubożenie społeczeństwa i wzrost zachowań patologicznych (dewastacja terenów zielonych, zaśmiecanie itp.) wynikające z braku pracy oraz alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
- Pogorszenie się stanu technicznego budynków zabytkowych.
- Pogorszenie się stanu technicznego ciągów pieszo – jezdnych na terenie miasta powodujące znaczne obniżenie przepustowości ulic, a co za tym idzie również znaczne obniżenie estetyki Miasta oraz pogorszenie warunków życia mieszkańców.
- Pogłębianie się problemów ze znalezieniem na terenie Miasta miejsc parkingowych.
- Pogarszanie się stanu technicznego istniejącej infrastruktury rekreacyjno – sportowej, która na obszarze miasta Bartoszyce jest uboga.
- Dalsza degradacja terenów zielonych.

Analizując potencjalne zmiany stanu środowiska jakie mogą wynikać w wyniku braku realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji można wnioskować, iż będą to zmiany negatywne.

Brak realizacji zadań Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie miał niekorzystny wpływ na środowisko naturalne. Wiąże się to głównie z zaniechaniem zadań związanych z zagospodarowaniem terenów zielonych, budową sieci kanalizacji deszczowej, termomodernizacją budynków oraz modernizacją ogrzewania w budynkach. Zaniechanie działań zapisanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji spowoduje dalsze pogłębianie się dewastacji terenów zielonych.

Należy zwrócić ponadto uwagę, iż najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej. Brak realizacji działań odnoszących się bezpośrednio do społeczności Miasta może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu

środowiska przyrodniczego. W społeczeństwie uboższym, gorzej wykształconym powszechnie akceptowane są postawy antyeekologiczne, a brak możliwości polepszenia lub zmiany sytuacji będzie przyczyniał się do pogłębiania zachowań patologicznych oraz do tworzenia grup ludzi zagrożonych wykluczeniem społecznym. Również brak realizacji opisanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji działań dotyczących remontu i przebudowy ciągów pieszo – jezdnych obejmujących budowę lub modernizację kanalizacji deszczowej na terenie obszaru objętego rewitalizacją może spowodować negatywne skutki dla środowiska, objawiające się wzrostem zanieczyszczenia wód (przesiákanie zanieczyszczeń do wód gruntowych) i powietrza (nieodrożny układ komunikacyjny).

Ponadto brak realizacji Programu może być związany z zaniechaniem realizacji zadań w Centrum Miasta. Bartoszyce to miasto bardzo bogate pod względem architektoniczno – przestrzennym oraz o dużym znaczeniu historycznym. W Centrum oprócz funkcji mieszkaniowej koncentrują się również funkcje administracyjne, usługowe oraz handel. Jest to obszar wielofunkcyjny o dużym potencjale rozwojowym, w związku z powyższym zaniechanie rewitalizacji tych miejsc, może przyczynić się do dalszej dewastacji Miasta, a co za tym idzie może osłabić zainteresowanie inwestorów oraz zmniejszyć atrakcyjność miasta pod względem turystycznym.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i społecznego jest doprowadzenie do realizacji zadań zapisanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Realizacja tych zadań doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i komfortu życia mieszkańców miasta.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 ROKU O OCHRONIE PRZYRODY.

Na terenie objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji zlokalizowany jest Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny, ponadto dolina Łyny spełnia funkcję korytarza ekologicznego. W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji zostały zaplanowane zadania na terenie OChK oraz korytarza ekologicznego, jednak przy dużej dbałości o środowisko planowane działania nie zakłócą funkcji przyrodniczej jaką pełni ww. Obszar Chronionego Krajobrazu oraz korytarz ekologiczny.

Poniżej wymieniono zadania zaplanowane na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu:

- Budowa przeprawy mostowej w ulicy Księcia Poniatowskiego,
- Ożywienie nadbrzeża Łyny.

Na terenie miasta Bartoszyce poza Obszarem Chronionego Krajobrazu, korytarzem ekologicznym i pomnikami przyrody nie występują inne formy ochrony wymienione w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.

Podczas prac przy tworzeniu prognozy oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji nie napotkano na istniejące problemy ochrony środowiska.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Ochrona środowiska jest jedną z priorytetowych gałęzi wspólnotowych polityk Unii Europejskiej. Jej zakres obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego.

Podstawowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska ustanowionym przez Unię Europejską jest **Szósty Program Działania na rzecz Środowiska (6th European Action Plan – EAP)**, który UE przyjęła w 2002 r. Program ten stanowi, nową strategię środowiskową, która podkreśla istotność działań na rzecz środowiska w nadchodzących latach. „Środowisko 2010: Nasza przyszłość, nasz wybór” określa cztery główne sfery działań:

1. **Zmiany klimatyczne** – celem działań jest dążenie do zmniejszenia efektu cieplarnianego do poziomu, który nie będzie powodował nienaturalnych odchyłań w klimacie Ziemi. Dąży się do wdrożenia wymagań Protokołu z Kioto, a zatem do doprowadzenia, w latach 2008-2012 do corocznej redukcji emisji sześciu gazów cieplarnianych o 8 % w stosunku do roku bazowego (poziom emisji z 1990 roku). W dłuższej perspektywie, do 2020 roku, konieczna jest dalsza redukcja emisji o 20-40 %. Jako szczególnie istotne wymienia się m.in.: wspieranie praktyk i technik ekologicznie efektywnych w przemyśle, wspomaganie małych i średnich przedsiębiorstw w modernizacji oraz wspieranie efektywności energetycznej (ogrzewanie, bieżąca woda w budynkach).
2. **Ochrona przyrody i bioróżnorodności** – działania mają na celu ochronę i odtwarzanie struktury i funkcjonowania naturalnych ekosystemów i powstrzymanie utraty bioróżnorodności zarówno na terenie UE, jak i na całej Ziemi.
3. **Środowisko naturalne i zdrowie** – głównym celem jest osiągnięcie takiej jakości środowiska, aby poziomy zanieczyszczenia (w tym promieniowanie i hałas) nie wywierały zagrożenia dla zdrowia ludzi.
4. **Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych i gospodarka odpadami** – działania mają na celu zapewnienie, że konsumpcja odnawialnych i nieodnawialnych zasobów naturalnych nie przekroczy określonych limitów (pojemności środowiska).

Szósty Program Działania na Rzecz Środowiska wskazuje również na konieczność podejścia strategicznego do problemów ochrony środowiska, poprzez udoskonalenie implementacji aktów prawnych, integrację spraw z zakresu ochrony środowiska do pozostałych polityk wspólnotowych, współpracę z biznesem, włączanie obywateli w działania na rzecz środowiska oraz uwzględnianie potrzeb środowiska w planowaniu przestrzennym.

Określone zostały również narzędzia, których stosowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia postawionych celów:

- instrumenty prawne;
- instrumenty rynkowe - narzędzia ekonomiczne: opłaty, subwencje, kreowanie rynków oraz instrumenty fiskalne: podatki ekologiczne i ulgi podatkowe;

- poziome instrumenty wspomagające – np. badania naukowe, edukacja ekologiczna itp.;
- finansowe instrumenty wspomagające – Fundusze Strukturalne i Fundusz Spójności, instrument finansowy Wspólnoty na rzecz środowiska LIFE, programy wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii i jej efektywnego wykorzystania itp.

W celu skutecznego rozwiązania problemów środowiskowych, UE przyjmie także siedem strategii tematycznych:

1. Zanieczyszczenie powietrza,
2. Zagospodarowanie odpadów i recykling,
3. Ochrona środowiska morskiego,
4. Ochrona gleby,
5. Zrównoważone wykorzystanie pestycydów,
6. Zrównoważone wykorzystanie zasobów,
7. Środowisko miejskie.

Wszystkie strategie będą oparte na badaniach naukowych, a cele strategii powinny zostać osiągnięte do roku 2020.

Cele Programu wyznaczono w oparciu o założenie rozdzielania nacisków między ochroną środowiska, a wzrostem gospodarczym. Chodzi m.in.: o zasadę „zanieczyszczający płaci”, zasadę ostrożności, działania zapobiegawcze oraz zasadę usuwania zanieczyszczenia u źródła.

Polska polityka środowiskowa jest ściśle związana z polityką Unii Europejskiej. Wynika to z Traktatu Akcesyjnego oraz innych aktów i uwarunkowań prawnych.

Podstawowym dokumentem krajowym w zakresie zarządzania środowiskiem w Polsce jest „Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do 2016 r.”. opracowana przez Radę Ministrów i przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. W Polityce Ekologicznej Państwa zostały przedstawione główne cele, cele średniookresowe jakie należy osiągnąć do 2016 r., oraz kierunki działań, jakie należy podjąć w latach 2009-2012, aby osiągnąć cele średniookresowe.

Poniżej podano kierunki działań oraz cele średniookresowe:

KIERUNEK DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH
UWZGLĘDNIENIE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA W STRATEGIACH SEKTOROWYCH:
Główne cele:
Projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą zgodne z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznej wersji dokumentu.
AKTYWIZACJA RYNKU NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA
Główne cele:
Uruchomienie mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które doprowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.
ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE
Główne cele:
Przystępowanie Firm do systemu EMAS, rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji objętych systemem.
UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W DZIAŁANIACH NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA
Główne cele:
Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”, prowadzącą do: <ul style="list-style-type: none"> – proekologicznych działań konsumenckich, – prośrodowiskowych nawyków i pobudzenia odpowiedzialności za stan środowiska, – organizowania akcji lokalnych służących ochronie środowiska, – uczestniczenia w procedurach prawnych i kontrolnych dotyczących ochrony środowiska.
ROZWÓJ BADAŃ I POSTĘP TECHNICZNY
Główne cele:
Zwiększenie roli polskich placówek badawczych we wdrażaniu ekoinnowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadowalającego stanu systemu monitoringu środowiska.
ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY W ŚRODOWISKU
Główne cele:
Stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość występowania szkody. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku koszty naprawy muszą w pełni ponieść jej sprawcy.
ASPEKT EKOLOGICZNY W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM
Główne cele:
Przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.
OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH
OCHRONA PRZYRODY
Główne cele:
Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną.

OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW
Główne cele:
Dalsze prace w kierunku racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactw biologicznych. Oznacza to rozwijanie idei trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.
RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODY
Główne cele:
Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem.
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI
Główne cele:
Rozpowszechnienie dobrych praktyk rolniczych i leśnych, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogene. Zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą.
GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI
Główne cele:
Racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją. W terminie do 2016 r. jest konieczne: <ul style="list-style-type: none"> – doskonalenie prawodawstwa dotyczącego ochrony zasobów kopaliny i wód podziemnych, – ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopaliny, – eliminacja nielegalnej eksploatacji kopaliny, wzmocnienie ochrony niezagospodarowanych złóż kopaliny w procesie planowania przestrzennego, – wykonanie bilansu pojemności struktur geologicznych, w których możliwa jest sekwestracja dwutlenku węgla na terenie Polski, – rozpoznanie geologiczne złóż soli kamiennej, wyczerpanie złóż ropy i innych struktur geologicznych pod kątem magazynowania ropy naftowej i gazu ziemnego oraz składowania odpadów, w tym, promieniotwórczych. – dokończenie dokumentowania zasobów dyspozycyjnych wód leczniczych i termalnych oraz głównych zbiorników wód podziemnych.
POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO
ŚRODOWISKO A ZDROWIE
Główne cele:
Dalsza poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska.

JAKOŚĆ POWIETRZA
Główne cele:
<p>Dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych. Z dyrektywy LCP wynika, że emisja z dużych źródeł energii, o mocy powyżej 50 MW_c, już 2008 r. nie powinna być wyższa niż 454 tys. ton dla SO₂ i 254 tys. ton dla NO_x. Limity te dla 2010r. wynoszą 426 tys. ton dla SO₂ i 251 tys. ton dla NO_x, a dla roku 2012 wynoszą 358 tys. ton dla SO₂ i 239 tys. ton dla NO_x.</p> <p>Zakłada się całkowitą likwidację emisji substancji niszczących warstwę ozonową przez wycofanie ich z obrotu i stosowania na terytorium Polski.</p>
OCHRONA WÓD
Główne cele:
<p>Do końca 2015 roku Polska powinna zapewnić 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych kończąc krajowy program budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych dla wszystkich aglomeracji powyżej 2000 RLM</p> <p>Utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków.</p>
GOSPODARKA ODPADAMI
Główne cele:
<p>Utrzymanie tendencji oddzielenia wytworzonych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.),</p> <p>Znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,</p> <p>Zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja,</p> <p>Sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na składowisko (obowiązek wynikający z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy z dnia 10 listopada 2008 roku o odpadach wydobywczych) Dz. U. Nr 138, poz. 865),</p> <p>Eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,</p> <p>Pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji,</p> <p>Takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.</p>
ODDZIAŁYWANIE HAŁASU I PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH
Główne cele:
<p>Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.</p> <p>Zabezpieczenie społeczeństwa przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych</p>
SUBSTANCJE CHEMICZNE W ŚRODOWISKU
Główne cele:
<p>Stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnego z zasadami rozporządzenia REACH</p>

Realizacja powyższych założeń pośrednio znajduje wyraz w projektach przewidzianych do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Nie zakłada się jednak w pierwszym rzędzie rezultatów z zakresu ochrony środowiska.

Projekty infrastrukturalne realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji mogą pozytywnie wpłynąć np. na poprawę jakości powietrza czy efektywności energetycznej. Efekty, jakie można uzyskać w wyniku podejmowanych działań zostały opisane w kartach projektów.

Z drugiej strony należy uwzględnić fakt, że Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, ograniczonym do niewielkiej, silnie przekształconej przestrzeni Miasta. Z tego punktu widzenia trudno tutaj określić wyraziste cele ochrony środowiska. Tematyka ochrony środowiska często może występować w rezultatach w sposób pośredni: poprzez poprawę funkcjonowania infrastruktury sieciowej, odnowę zieleni miejskiej i kreowanie postaw proekologicznych miejscowej ludności.

Ogólne założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji jak i poszczególne projekty są zgodne z celami polityki ekologicznej Państwa i Unii Europejskiej.

6. OPIS PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO.

Analizując zadania przewidziane do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji uwzględniono znaczące oddziaływania na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne.

Proponowane projekty w trakcie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji mogą ulec zmianom lub projekty mogą zostać dodane lub wykluczone.

Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje projekty, które zostały już zrealizowane zostały one wymienione poniżej:

- Budowa otwartych stref rekreacji i integracji dzieci i młodzieży (w ramach tego projektu zostały wykonane dwa z trzech boisk sportowych na ul. Bema i ul. Traugutta).
- Odnowa elewacji budynku Szkoły Podstawowej Nr 7 i Gimnazjum Nr 2.
- Termomodernizacja kompleksu budynków MOPS przy ul. Pieniężnego 10A.

Poniżej przeprowadzono analizę oddziaływania projektów przewidzianych do realizacji na poszczególne komponenty środowiska. Do analizy wpływu planowanych projektów wykorzystano metodę macierzy interakcji.

Objaśnienia do tabeli:

- (+) - realizacja projektu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
- (-) - realizacja projektu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
- (0) - realizacja projektu nie wpłynie w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie
- (+/-) - realizacja projektu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
- (N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań

Tabela 8. Analiza projektów pod kątem wpływu na komponenty środowiska.

Planowane projekty w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji		PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:												
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIASTA														
Budowa przeprawy mostowej w ulicy Księcia Poniatowskiego.		-	+	N	-	0	+	0	+	+	0	0	0	0
Budowa Amfiteatru w celu organizacji stałej imprezy wielokulturowej „Festiwal Kultur Krajów Nadbałtyckich”.		+/-	+	-	+/-	0	0	0	+	0	0	0	0	0
Budowa hali widowiskowo – sportowej.		0	+	0	+/-	0	0	0	+	0	0	0	0	0
Budowa otwartych stref rekreacji i integracji dzieci i młodzieży.		0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0
Rozbudowa terenów rekreacyjnych przy ul. Boh. Warszawy.		0	+	0	+/-	0	0	0	+	0	0	0	0	0
Budowa przedszkola publicznego Nr 6.		+/-	+	0	+/-	0	0	0	+	0	0	0	0	0
Modernizacja budynku przy ul. Marksa 10.		+	+	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0
Modernizacja i przebudowa dróg	Modernizacja dróg poczołgowych w Obszarze II.	+	+	0	+	+	+	0	+	+	0	0	0	0
	Modernizacja dróg poczołgowych w Obszarze V.													
	Odciążenie śródmieścia od ruchu samochodowego. Modernizacja ul. Młynarskiej, Wybrzeża, Jagiellończyka z włączeniem do ul. Bema.													
	Przebudowa ul. Sikorskiego.													
Modernizacja handlu bazarowego.		+	+/-	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	0

Planowane projekty w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:												
	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Modernizacja obiektów Zespołów Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 przy ul. Słowackiego.	0	+	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0	0
Modernizacja systemu grzewczego kompleksu hal produkcyjnych.	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0
Ożywienie nadbrzeża Łyny.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0
Adaptacja budynku mieszkalnego na potrzeby usług rekreacyjno – sportowych.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0
Remont budynku przy ul. Pieniężnego 10 B.	0	+	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0	0
Remont i termomodernizacja budynku strażnicy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej.	0	+	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0	0
Utworzenie Ośrodka Sportowego Rekreacji Międzypokoleniowej przy ul. Korczaka i ul. Popiełuszki.	-/+	+	+	-/+	0	0	0	+	0	0	0	0	0
Utworzenie Środowiskowego Centrum Ćwiczeń Rekreacyjnych przy ul. Chilmanowicza.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0
INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W DUCHU TRADYCJI I KULTURY													
Remont i konserwacja Bramy Lidzbarskiej z jej adaptacją do utworzenia Muzeum Ziemi Bartoszyckiej.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+
Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych z wykorzystaniem mechanizmów Klubu Integracji Społecznej.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Planowane projekty w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji		PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:											
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Zasoby naturalne	Zabytki
Modernizacja budynku, unowocześnienie i rozwój usług bibliotecznych WMBP w Elblągu Filii w Bartoszycach.		+	+	0	+	0	+	0	+	0	0	0	0
Organizacja imprez kulturowych.	Organizacja Bartoszyckich Spotkań Artystycznych Twórców Niesamodzielnich „Integracja ponad granicami”.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Organizacja festynu archeologiczno – etnograficznego „Dni Pruskie”.												
	Organizacja imprezy: „Kulinarne Dziedzictwo Regionu Bartoszyckiego”.												
Modernizacja i przebudowa budynku Bartoszyckiego Domu Kultury.		+	+	0	+	0	+	0	+	0	0	0	0
Utworzenie Praktycznej Szkoły Rzemiosł.		0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utworzenie Środowiskowego Centrum Językowego i przeprowadzenie konserwacyjnego remontu murów piwnicznych budynków biblioteki.		0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Adaptacja budynku na potrzeby Śródmiejskiego Klubu Aktywizacji Mieszkańców.		0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utworzenie Świetlicy Integracyjnej dla dzieci i ich rodzin „Drugi Dom”.		0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wykorzystanie powierzchni zwolnionych w wyniku zmian lokalizacji Domu Noclegowego na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy.		0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osiedlowe Centra Kultury.		0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Planowane projekty w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji		PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:												
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
REWALORYZACJA OBIEKTÓW O ZNACZNEJ WARTOŚCI HISTORYCZNEJ														
Remont budynków wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie	Kapitałny remont budynku z termomodernizacją i odnowa elewacji ul. Bema 7.													
	Remont elewacji budynku przy ul. Generała Bema 19.													
	Modernizacja budynku przy ul. Hubalczyków 2.													
	Remont kapitałny budynku przy ul. Kętrzyńskiej 2.													
	Remont gruntowny dachu i elewacji budynku mieszkalno – użytkowego przy ul. Kętrzyńskiej 11.	0	+	0	0	0	+	0	+	0	0	0	+	+
	Odnowa elewacji oraz termomodernizacja budynku przy ul. Kętrzyńskiej 14.													
	Renowacja i adaptacja budynku oraz zagospodarowanie terenu przy ul. Lipowej 1.													
	Modernizacja oraz remont zabytkowej kamienicy przy ul Szewców 4.													
	Remont kapitałny budynku przy ul. Kopernika 11.													

Planowane projekty w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji		PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:												
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Remont budynków w Strefie Ochrony Konserwatorskiej, w Strefie Ochrony Zabytków lub o dużym znaczeniu historycznym	Modernizacja oraz termomodernizacja budynku przy ul. Jagiellończyka 8.	0	+	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0	+
	Termomodernizacja budynku przy ul. Kętrzyńskiej 9.													
	Termomodernizacja budynku przy Placu Konstytucji 3 Maja 12.													
	Remont termomodernizacyjny budynku mieszkalnego przy Placu Konstytucji 3 Maja 13 – 13b.													
	Termomodernizacja budynku przy ul. Traugutta 13-16 z rozszerzeniem remontu części wspólnej.													
	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wraz z odnowieniem elewacji przy ul. Kopernika 8.													
	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Warszawskiej 11.													
	Modernizacja z rozbudową budynku mieszkalnego ul. Kopernika 6-7.													
	Uratowanie budynku wielorodzinnego podlegającego strefie Ochrony Konserwatora Ochrony Zabytków przed zawaleniem ul. Witosza 1.													
Rewitalizacja nawierzchni drogowych oraz rozdzielanie kanalizacji ogólnospławnej na obszarze Starego Miasta.		0	+	0	0	+	+	0	+	0	0	0	0	0

Planowane projekty w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji		PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:													
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	
Odtworzenie zabytków średniowiecznej architektury.		0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+	0	
HUMANIZACJA BLOKOWISK ORAZ ZABUDOWY WIELORODZINNEJ															
Remont i termomodernizacja budynków	Remont budynku przy ul. Bohaterów Monte Cassino 5-6.														
	Termomodernizacja budynku przy ul. Bohaterów Warszawy 14.														
	Termomodernizacja budynku przy ul. Bohaterów Warszawy 15.														
	Remont i odnowa elewacji budynku przy ul. Bohaterów Warszawy 20.														
	Termomodernizacja budynku przy ul. Generała Andersa 10.														
	Remont termomodernizacyjny budynku przy ul Generała Bema 18.														
	Remont gruntowny dachu wraz z odnową elewacji budynku przy ul. Generała Bema 24.	0	+	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0	+	
	Modernizacja oraz termomodernizacja budynku przy ul. Generała Pułaskiego 3-4.														
	Modernizacja części wspólnej budynku przy ul. Generała Pułaskiego 5.														
	Modernizacja i termomodernizacja budynku przy ul. Hubalczyków 1.														
	Wykonanie samodzielnego węzła ciepłego oraz docieplenia ściany frontowej i tylnej w budynku przy ul. Kardynała Wyszyńskiego 1.														

Planowane projekty w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji		PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:											
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Zasoby naturalne	Zabytki
Remont i termomodernizacja budynków	Termomodernizacja budynku na ul. Wyszyńskiego 5 wraz ze stworzeniem ekologicznych źródeł zasilania, modernizacją parkingu przed blokiem i stworzeniem możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.												
	Termomodernizacja, remont części wspólnej oraz zagospodarowanie pomieszczeń nieużytkowanych budynku przy ul. Kardynała Wyszyńskiego 10.												
	Remont termomodernizacyjny budynku przy ul. Księcia Poniatowskiego 1.												
	Remont termomodernizacyjny budynku przy ul. Księcia Poniatowskiego 2.												
	Remont termomodernizacyjny budynku przy ul. Księcia Poniatowskiego 2 A.	0	+	0	0	0	+	0	+	0	0	0	+
	Termomodernizacja i modernizacja budynków mieszkalnych i posesji wspólnoty Mieszkaniowej ul. Nowowiejskiego Nr 3 i 5.												
	Modernizacja oraz termomodernizacja budynku przy ul. Okrzei 4.												
	Modernizacja oraz termomodernizacja budynku przy ul. Orzeszkowej 3-4.												
	Modernizacja i termomodernizacja budynku przy ul. Robotniczej 4.												
	Remont termomodernizacyjny budynku przy ul. Witosa 14.												
Budowa parkingu osiedlowego przy ul. Gdańskiej 2.		0	+	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0

Projekty zostały podzielone w ramach czterech kategorii:

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIASTA

6.1. Budowa przeprawy mostowej w ulicy Księcia Poniatowskiego

Budowa przeprawy mostowej przez Łynę w osi ul. Poniatowskiego z estakadą łączącą w ciągu drogi wojewódzkiej relacji Suwałki – Gdańsk.

Różnorodność biologiczna

Różnorodność biologiczną na terenach silnie zurbanizowanych nie można traktować w klasyczny sposób gdyż świat roślinny jest bardzo przekształcony nie występują tu obszary przyrody nie przekształconej przez człowieka.

W ramach planowanego przedsięwzięcia przewiduje się wycinkę drzew oraz usunięcie roślinności w miejscach gdzie prowadzona będzie droga.

Ludzie

Budowa mostu jest projektem prospołecznym, znacznie ułatwi komunikację pomiędzy dwoma częściami Miasta, zlokalizowanymi po obu stronach rzeki Łyny. Obecnie obydwie części Miasta łączy jeden most, co jest znacznym utrudnieniem komunikacyjnym.

Zwierzęta

Na obecnym etapie nie można stwierdzić oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na zwierzęta.

Rośliny

Planowany projekt będzie miał negatywny wpływ na rośliny na tym terenie gdyż roślinność na tym terenie zostanie zlikwidowana.

Wodę

Omawiane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na wody zarówno powierzchniowe jak i podziemne.

Powietrze

Budowa mostu przyczyni się do znacznego ograniczenia zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery przez samochody, które w wyniku podjętych działań będą w sposób płynny, ze stałą prędkością pokonywać drogę na przeciwny brzeg rzeki.

Krajobraz

Analizowany projekt wpłynie korzystnie na krajobraz.

Klimat

Ze względu na ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu do atmosfery przewiduje się, że inwestycja wpłynie również korzystnie na klimat.

Obszary chroniony

Teren objęty analizowanym projektem jest zlokalizowany na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny oraz na terenie korytarza ekologicznego, jednak ze względu na korzyści jakie przyniesie budowa dla środowiska (ograniczenie emisji do powietrza) oraz korzyści gospodarcze i społeczne nie przewiduje się negatywnego oddziaływania projektem na obszary chronione. Na etapie realizacji inwestycji należy wybrać wariant budowy mostu najmniej ingerujący w OChK z uwagi iż nie można połączyć obydwu brzegów Bartoszyce nie ingerując w Krajobraz.

Omawiane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.2. Budowa Amfiteatru w celu organizacji stałej imprezy wielokulturowej „Festiwal Kultur Krajów Nadbałtyckich”

Planowany projekt polegający na budowie Amfiteatru, który ma powstać przy Parku Elżbiety na naturalnym nasypie przy jezioru. Teren zlokalizowany jest po lewej stronie rzeki Łyny. Jest to teren zielony obecnie, niezagospodarowany.

Różnorodność biologiczna

Bezpośrednio na terenie przewidzianym pod budowę amfiteatru przewiduje się negatywny wpływ na bioróżnorodność, możliwa jest wycinka drzew i krzewów kolidujących z inwestycją jednak w wyniku realizacji zadania tereny wokół amfiteatru zostaną zagospodarowane poprzez nasadzenia roślinności i uporządkowanie terenów zielonych. W przypadku konieczności przeprowadzenia wycinki drzew i krzewów należy przewidzieć wykonanie nasadzeń zastępczych.

Ludzie

Analizowane przedsięwzięcie będzie pozytywnie wpływać na ludzi. W wyniku realizacji projektu powstanie w Mieście miejsce publiczne służące integracji mieszkańców oraz organizacji i promocji imprez kulturalnych i rozrywkowych. Planowane jest wykorzystanie amfiteatru do organizacji cyklicznej imprezy promującej wielokulturowość Miasta i regionu – „Festiwalu Kultur Krajów Nadbałtyckich”. Realizacja projektu pozwoli również na organizację innych imprez masowych, tym samym przyczyni się w sposób zdecydowany do rozwoju kultury w Mieście. Stworzy także warunki do prezentowania przez różne grupy narodowe i etniczne dorobku kulturowego i tradycji.

Zwierzęta

Po przeprowadzonej analizie można stwierdzić, że planowany projekt nie będzie miał większego znaczenia dla zwierząt, jednak organizacja imprez masowych może spowodować czasowe płoszenie zwierząt zamieszkujących pobliskie tereny.

Rośliny

Planowany projekt będzie związany z likwidacją szaty roślinnej pod planowane przedsięwzięcie, możliwa jest wycinka drzew i krzewów. Z drugiej jednak strony budowa ciągów pieszych będzie wiązała się z ograniczeniem niszczenia terenów zielonych w wyniku deptania roślinności, ponadto teren wokół Amfiteatru zostanie

uporządkowany i nasadzona zostanie roślinność. W przypadku konieczności przeprowadzenia wycinki drzew i krzewów należy przewidzieć wykonanie nasadzeń zastępczych.

Krajobraz

Analizowany projekt wpłynie korzystnie na krajobraz, amfiteatr będzie wkomponowany w otoczenie, zaś uporządkowanie terenów zielonych przyległych do projektowanego terenu znacznie poprawi estetykę omawianego terenu, który obecnie jest terenem niezagospodarowanym.

Obszary chronione.

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Omawiane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.3. Budowa hali widowiskowo – sportowej

Planowany projekt obejmuje budowę pełnowymiarowej hali widowiskowo- sportowej wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych, parkingi.

Różnorodność biologiczna

Planowany projekt ma powstać na terenach silnie przekształconych przez człowieka, Teren wokół hali widowiskowo – sportowej zostanie zagospodarowany. W przypadku konieczności przeprowadzenia wycinki drzew i krzewów należy przewidzieć wykonanie nasadzeń zastępczych.

Ludzie

Planowany projekt budowa hali widowiskowo - sportowej wychodzi naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców i stwarza warunki do wzrostu ilości miejsc rekreacji i wypoczynku dla wszystkich grup wiekowych. Zapewnieni odpowiedni dostępu do infrastruktury sportowo – rekreacyjnej dzieciom i młodzieży, będzie dla nich szansą rozwoju fizycznego, a przede wszystkim alternatywnym sposobem spędzania wolnego czasu.

Budowa obiektu przełoży się także na poprawę estetyki przestrzeni miasta oraz wyższą jakość życia mieszkańców. Możliwość korzystania z obiektu przez osoby spoza obszaru rewitalizowanego wpłynie korzystnie na poziom integracji społecznej pomiędzy mieszkańcami.

Zwierzęta

Po przeprowadzonej analizie można stwierdzić, że planowany projekt będzie miał niekorzystny wpływ na faunę miejską zamieszkującą ten teren, gdyż budowa hali spowoduje migrację zwierząt występujących na tym terenie.

Rośliny

Projekt ten będzie związany z likwidacją szaty roślinnej (wycinka drzew) pod planowane przedsięwzięcie. Z drugiej jednak strony planowane jest zagospodarowanie terenów przyległych do hali widowiskowo – sportowej. W przypadku konieczności przeprowadzenia wycinki drzew należy przewidzieć wykonanie nasadzeń zastępczych.

Woda

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania omawianego przedsięwzięcia na wody. W przypadku, gdy projektowany parking będzie przekraczał powierzchnię 0,1 ha należy uzbroić teren w kanalizację deszczową i separator substancji ropopochodnych.

Krajobraz

Budowa obiektu spowoduje poprawę estetyki przestrzeni Miasta.

Obszary chronione.

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Omawiane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.4. Budowa otwartych stref rekreacji i integracji dzieci i młodzieży

Projekt obejmuje budowę ogólnodostępnego boiska sportowego ze sztuczną nawierzchnią, do uprawiania wielu dyscyplin sportowych, zakup składanego, sztucznego lodowiska oraz organizację zajęć pozalekcyjnych a także zajęć wakacyjnych (m. in. międzymiastowych turniejów sportowych). Część działań przewidzianych w tym projekcie to działania pozainwestycyjne. Planowane boisko ma powstać na terenie już istniejących boisk szkolnych.

Ludzie

Realizacja projektu ma na celu zwiększenie dostępności i podniesienie standardu infrastruktury sportu i rekreacji. Aktualny stan ogólnodostępnej bazy sportowej w zakresie boisk sportowych o różnych funkcjach wskazuje na duży niedobór tego typu obiektów sportowych. Zapotrzebowanie w tym względzie jest ogromne.

Planowana inwestycja wpłynie na zapewnienie bezpiecznych warunków do uprawiania ćwiczeń sportowych, a także stworzy odpowiednie warunki do uprawiania sportu w Mieście. Realizacja projektu umożliwi aktywną formę spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych. Projekt przyczyni się do promocji zdrowego stylu życia oraz integracji mieszkańców Miasta.

Krajobraz

Poprawie ulegnie estetyka oraz jakość boisk, a także niezagospodarowanych miejsc.

Omawiane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na: wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, obszary chronione, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny.

6.5. Rozbudowa terenów rekreacyjnych przy ul. Boh. Warszawy

Inwestycja obecnie jest w trakcie realizacji, powstaje na terenie rozmontowanego placu zabaw, który wymagał rozbiórki ze względu na stan techniczny. Teren, na którym ma powstać planowana inwestycja jest terenem zielonym. W ramach projektu planuje się budowę nowego placu zabaw dla dzieci, ze wszelkimi atestami oraz budowę skate parku.

Różnorodność biologiczna

Nie przewiduje się wpływu planowanej inwestycji na bioróżnorodność, wynika to z faktu, iż większość obecnie występujących na danym terenie obszarów zielonych nie ulegnie likwidacji, roślinność niska (trawy) na terenie tym zostaną tylko wycięte w miejscach gdzie planuje się budowę skate parku.

Ludzie

Utworzenie placu zabaw oraz skate parku podniesie aktywność ruchową dzieci i młodzieży oraz wpłynie korzystnie na ich stan zdrowia. Wspólna zabawa z rówieśnikami na placu zabaw, wyposażonym w atrakcyjne sprzęty, sprawi dzieciom wiele radości oraz w sposób istotny przyczyni się do rozwoju fizycznego i nauki współżycia w grupie.

Renowacja placu zabaw stworzy miejsce wypoczynku dla opiekunów z dziećmi, podnosząc poziom bezpieczeństwa przebywania w miejskiej przestrzeni publicznej, oddalonej od ruchu ulicznego.

Zwierzęta

Nie przewiduje się wpływu na zwierzęta występujące na omawianym terenie, co wynika z faktu, iż na tym terenie zlokalizowany był plac zabaw, na którym bawiły się dzieci, rozbiórka dotychczas istniejącego parku i ponowna budowa nie wpłynie na zwierzęta zamieszkujące ten teren.

Rośliny

Planowana inwestycja będzie wiązała się z usunięciem roślinności z niewielkiego obszaru przewidzianego do budowy skate parku, jednakże nie przewiduje się wpływu na roślinność rosnącą na terenie placu zabaw, po wybudowaniu roślinność na terenie planowanej inwestycji będzie ona podlegała stałej pielęgnacji.

Krajobraz

Analizowana inwestycja podniesie znacznie walory estetyczne omawianego terenu.

Obszary chronione

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu jego usytuowanie oraz skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Omawiane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na: wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

6.6. Budowa przedszkola publicznego Nr 6

Planowana inwestycja obejmuje budowę przedszkola parterowego 3, – oddziałowego oraz wykonanie niezbędnego zagospodarowania terenu posesji (plac zabaw, ciągi piesze, parking).

Różnorodność biologiczna

Planowany projekt będzie miał wpływ na bioróżnorodność a mianowicie na terenie przeznaczonym pod budynek przedszkola, parkingi oraz ciągi pieszo jezdne. W ramach projektu zostanie zlikwidowana roślinność pokrywająca ten teren, jednakże część roślinności zostanie poddana zabiegom pielęgnacyjnym w celu zwiększenia estetyki terenów przyległych do przedszkola ponadto zielen zostanie na terenie przeznaczonym pod plac zabaw. W ramach prac przewiduje się również nasadzenie roślinności.

Ludzie

Budowa nowego przedszkola zapewni bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i pracowników w placówce. Zwiększy się komfort przebywania w obiekcie, co wpłynie bezpośrednio na poziom i jakość świadczonych usług, jak również efektywność pracy personelu przedszkola.

Odpowiednie zagospodarowanie terenu i utworzenie placu zabaw zwiększy atrakcyjność miejsca i stworzy warunki do prawidłowego rozwoju psycho – fizycznego dzieci. Modernizacja dojazdu do posesji i ciągów pieszych zwiększy bezpieczeństwo komunikacyjne.

Zwierzęta

Po przeprowadzonej analizie można stwierdzić, że podjęty projekt nie będzie miał większego znaczenia dla zwierząt, gdyż teren ten jest terenem silnie zurbanizowanym, w związku z powyższym budowa przedszkola nie spowoduje migracji zwierząt występujących na tym terenie na pobliskie obszary.

Rośliny

Planowany projekt będzie związany z likwidacją szaty roślinnej pod planowane przedsięwzięcie. Z drugiej jednak strony planowane jest zagospodarowanie w kierunku zieleni terenów przyległych do przedszkola.

Krajobraz

Budowa obiektu spowoduje poprawę estetyki przestrzeni Miasta.

Obszary chronione,

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Omawiane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.7. Modernizacja budynku przy ul. Marksa 10

Planowany projekt obejmuje modernizację i remont Centrum Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Bartoszycach oraz budowę parkingu dla pacjentów Centrum.

Różnorodność biologiczna

Nie przewiduje się wpływu planowanej inwestycji na bioróżnorodność terenu. W ramach planowanej inwestycji oprócz modernizacji i remontu Centrum ma również powstać parking, jednak nie przewiduje się jego wpływu na bioróżnorodność, co wynika z faktu, iż parking powstanie na terenie gdzie obecnie parkują pacjenci Centrum i roślinność na tym terenie została już zniszczona. Ponadto w ramach planowanej inwestycji planowane jest podniesienie walorów estetycznych obszarów zielonych w okolicy Centrum.

Ludzie

Analizowana inwestycja jest zadaniem prospołecznym. Celem projektu jest podniesienie jakości świadczonych usług z zakresu ochrony zdrowia jako podstawowych potrzeb lokalnej społeczności. Realizacja projektu przełoży się na poprawę jakości życia osób korzystających z usług przychodni, w szczególności osób starszych i niepełnosprawnych.

Likwidacja barier architektonicznych umożliwi dogodny dostęp osobom niepełnosprawnym.

Rośliny

Omawiana inwestycja wpłynie korzystnie na tereny zielone w pobliżu Centrum. Tereny te zostaną poddane zabiegom pielęgnacyjnym, a także zostaną wykonane nasadzenia roślinności.

Woda

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania omawianego przedsięwzięcia na wody. W przypadku, gdy projektowany parking będzie przekraczał powierzchnię 0,1 ha należy uzbroić teren w kanalizację deszczową i separator substancji ropopochodnych.

Krajobraz

W wyniku realizacji projektu nastąpi poprawa estetyki przestrzeni obszarów rewitalizowanych oraz zagospodarowanie terenów zielonych.

Omawiane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na: zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.8. Modernizacja i przebudowa dróg

Do tego punktu zostały zaliczone cztery projekty polegające na modernizacji i przebudowie dróg:

- Modernizacja dróg poczołgowych w Obszarze II,
- Modernizacja dróg poczołgowych w Obszarze V (Inwestycje polegające na modernizacji ul. Marksa i Wojska Polskiego są w trakcie realizacji),
- Odciążenie śródmieścia od ruchu samochodowego. Modernizacja ul. Młynarskiej, Wybrzeża, Jagiellończyka z włączeniem do ul. Bema,
- Przebudowa ul. Sikorskiego.

MODERNIZACJA DRÓG POCZOŁGOWYCH

Drogi poczołgowe przewidziane do modernizacji wykonane są z nawierzchni brukowej, ich stan przez projektodawców został zidentyfikowany jako zły. W przypadku modernizacji drogi w Obszarze II, w ciągu ulic istnieje wiadukt o nienormowanej wysokości, który uniemożliwia właściwą obsługę komunikacyjną terenów przemysłowych osiedla Zatorze.

W ramach planowanych inwestycji planuje się:

- Zwiększenie nośności jezdni,
- Wykonanie nawierzchni asfaltowych,
- Wykonanie nowego oświetlenia nowych ciągów pieszych,
- Wykonanie kanalizacji deszczowej,
- Pogłębienie wiaduktu kolejowego do normatywnej skrajni (dotyczy projektu w Obszarze II).

ODCIĄŻENIE ŚRÓDMIEŚCIA OD RUCHU SAMOCHODOWEGO. MODERNIZACJA UL. MŁYNARSKIEJ, WYBRZEŻA, JAGIELLOŃCZYKA Z WŁĄCZENIEM DO UL. BEMA.

Obecnie nawierzchnia drogowa jest w złym stanie technicznym, konieczna jest modernizacja oświetlenia oraz kanalizacji deszczowej. Konieczna jest także przebudowa „ślepej” ulicy Wybrzeża ze względu na jej nienormatywną szerokość.

Projekt obejmuje:

- Przebudowa ulicy Wybrzeża do jezdni o dwóch pasach ruchu, z połączeniem z ulicą Generała Bema,
- Modernizacja ulicy Kazimierza Jagiellończyka i ulicy Młynarskiej,
- Wykonanie oświetlenia i kanalizacji deszczowej ulic.

PRZEBUDOWA UL. SIKORSKIEGO

Ulica Sikorskiego jest w złym stanie technicznym. Droga powstała na podbudowie z montażowych płyt betonowych, pokrytych warstwą asfaltu, w związku z tym wymaga działań modernizacyjnych. Przebudowy wymaga także kanalizacja deszczowa. Ponadto w rejonie ul. Sikorskiego brakuje miejsc parkingowych dla samochodów osobowych. Działania przewidziane do podjęcia w ramach projektu to:

- Zwiększenie nośności jezdni,
- Wykonanie nawierzchni asfaltowych,
- Przebudowa chodników,
- Wykonanie nowych miejsc parkingowych dla samochodów osobowych,
- Przebudowa kanalizacji deszczowej,
- Przebudowa kolizji z infrastrukturą techniczną.

Różnorodność biologiczna, rośliny

Nie przewiduje się negatywnego wpływu planowanych inwestycji na bioróżnorodność oraz rośliny. Tereny przewidziane pod inwestycje są istniejącymi drogami, w przypadku projektów modernizacji dróg poczołgowych oraz przebudowy ul. Sikorskiego nie przewiduje się wykonywania poszerzania dróg, natomiast w ramach prac planowane jest uzupełnienie zieleni przyulicznej. Ponadto wybudowanie kanalizacji deszczowej spowoduje iż zanieczyszczenia z drogi będą spływały wraz z wodami do kanalizacji deszczowej, a nie jak dotychczas do ziemi i nie będą przyczyniały się do obumierania roślin (związane jest to głównie z zanieczyszczeniem gleby NaCl, wykorzystywanym w okresie zimowym do rozmrażania nawierzchni dróg).

Ludzie

Realizacja projektu pozwoli na poprawę bezpieczeństwa zarówno użytkowników dróg publicznych, jak i mieszkańców Bartoszyce. Zwiększy komfort poruszania się po Bartoszycach zarówno osobom zmotoryzowanym jak i pieszym oraz ułatwi wewnętrzną komunikację w Mieście, przez co wzrośnie komfort jazdy i skróci się czas przejazdu. Budowa parkingu w ramach projektu „przebudowa ul. Sikorskiego” spowoduje utworzenie nowych miejsc parkingowych, które są odpowiedzią na wzrost liczby samochodów będących w posiadaniu mieszkańców Miasta. Doprowadzi to do rozwiązania aktualnego problemu, jakim jest brak miejsc postojowych. Skutkiem budowy nowych miejsc parkingowych będzie ponadto likwidacja dzikich miejsc postojowych, a także poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.

Powietrze

Modernizacja dróg przyczyni się do znacznego ograniczenia zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery przez samochody, które w wyniku podjętych projektów będą w sposób płynny, ze stałą prędkością pokonywać wyremontowane odcinki dróg.

Wody

Modernizacja dróg będzie pozytywnie wpływać na wody podziemne, związane jest to z budową kanalizacji deszczowej, zbierającej wody deszczowe z terenu drogi. Zanieczyszczone wody deszczowe zostaną wprowadzone do istniejącej sieci kanalizacji deszczowej miejskiej, a następnie po oczyszczeniu trafią do rzeki Łyny.

Klimat

Ze względu na ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu do atmosfery przewiduje się, że inwestycja wpłynie korzystnie na klimat.

Krajobraz

Modernizacja i przebudowa dróg oraz uzupełnienie zieleni przyulicznej spowoduje poprawę estetyki przestrzeni miasta.

Obszary chronione

Teren objęty analizowanym zadaniem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego zadania, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie ono wpływać na obszary chronione.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania omawianego przedsięwzięcia na zwierzęta, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.9. Modernizacja handlu bazarowego

W ramach omawianego projektu przewiduje się likwidację obecnej zabudowy bazaru, budowę nowej hali targowej oraz zagospodarowanie terenu wokół hali (parkingi, nasadzenia zieleni).

Obecnie teren pod inwestycje jest chaotycznie zabudowany tymczasowymi, prowizorycznymi straganami, które burzą ład przestrzenny okolicy. Prowizoryczny bazar powstał na nieutwardzonej powierzchni, która wcześniej była terenem zielonym, obecnie na tym terenie występuje bardzo nieliczna zieleń. Stan techniczny „bazaru” został oceniony przez projektodawców jako zły.

Różnorodność biologiczna, roślinność

W ramach zagospodarowania terenu wokół hali targowej zostaną wykonane nasadzenia zieleni (krzewy, utworzenie trawników), w porównaniu do obecnej sytuacji będzie to korzystne dla bioróżnorodności oraz dla roślinności. Obecnie na tym terenie roślinność praktycznie nie występuje. Ponadto nowopowstałe tereny zielone będą stale pielęgnowane.

Ludzie

Planowane zadanie wpłynie na poprawę sytuacji gospodarczej mieszkańców Miasta zajmujących się handlem oraz rozwój przedsiębiorczości poprzez odpowiednie przygotowanie miejsc wymiany handlowej. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie bezpośrednio na powstanie nowych miejsc pracy a także wzrost jakości świadczonych usług, co z kolei przełoży się na poprawę komfortu mieszkańców z nich korzystających.

Z drugiej jednak strony budowa hali może wywołać niezadowolenie społeczne wynikające z obawy przed zmianami oraz przed wzrostem cen najmu stanowisk handlowych.

Wody

Teren wokół hali zostanie podłączony do kanalizacji deszczowej. Przyczyni się to do poprawy jakości wód gruntowych na omawianym terenie, gdyż ewentualne zanieczyszczenia będą trafiały do kanalizacji deszczowej gdzie przed wprowadzeniem do rzeki zostaną oczyszczone.

Krajobraz

Realizowane zadanie wpłynie na poprawę zagospodarowania terenu. Nowa hala targowa będzie wkomponowana w krajobraz, ponadto teren na około hali zostanie uporządkowany, zostaną wybudowane parkingi dla klientów oraz zostaną wykonane nasadzenia roślinności, co znacznie zwiększy estetykę omawianego terenu.

Obszary chronione.

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie ono wpływało na obszary chronione.

Nie przewiduje się oddziaływania omawianego przedsięwzięcia na zwierzęta, powierzchnię ziemi, klimat, obszary chronione, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.10. Modernizacja obiektów Zespołów Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 przy ul. Słowackiego

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych obejmuje: główny budynek szkolny, warsztaty oraz salę gimnastyczną. Obecnie stan techniczny został oceniony przez projektodawców jako niezadowalający. Wszystkie budynki wykazują znaczne straty ciepła, co spowodowane jest nieszczelną stolarką okienną oraz brakiem termoizolacji. Dodatkowo, w głównym budynku szkoły funkcjonuje przestarzała instalacja centralnego ogrzewania parowego, a budynek byłych warsztatów pokryty jest eternitem.

W ramach projektu przewiduje się w:

- Budynku szkolnym nr 1 (główny budynek szkoły):
  - Wymianę instalacji centralnego ogrzewania z parowego na wodne,
  - Termomodernizację budynku poprzez wymianę stolarki okiennej i drzwiowej,
  - Docieplenie stropów.
- Budynku szkolnym nr 2 (byłe warsztaty):
  - Wymianę stolarki okiennej,
  - Docieplenie stropów,
  - Wymianę pokrycia dachu.
- Budynku szkolnym nr 3 (sala gimnastyczna):
  - Wymianę posadzki,
  - Wymianę stolarki okiennej,
  - Remont pomieszczeń.

Ludzie

Planowany projekt wpłynie na jakość usług świadczonych na potrzeby lokalnej społeczności przez obiekty użyteczności publicznej, ponadto znacznie poprawi warunki pracy nauczycieli oraz nauki uczniów. Remont sali gimnastycznej przyczyni się do zwiększenia aktywności fizycznej młodych ludzi zarówno w trakcie zajęć fizycznych jak również pozalekcyjnych.

Powietrze

Realizacja przedsięwzięcia (termomodernizacja i podłączenie do ciepłowni miejskiej) zmniejszy ubytki energii cieplnej do powietrza, a tym samym znacznie ograniczy

emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza w wyniku zmniejszenia ilości paliwa potrzebnego do ogrzania budynku.

Krajobraz

Odnowa elewacji oraz zmiana wizerunku budynków wpłynie na poprawę estetyki przestrzeni obszaru rewitalizowanego.

Obszary chronione.

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie ono wpływało na obszary chronione.

Nie przewiduje się oddziaływania omawianego przedsięwzięcia na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.11. Modernizacja systemu grzewczego kompleksu hal produkcyjnych

Modernizacja systemu grzewczego obejmować będzie kompleks hal produkcyjnych, należących do Przedsiębiorstwa Produkcyjnego INFINITY GROUP Sp. z o.o. Obecnie w kompleksie pracuje ok. 300 osób łącznie w trzech firmach.

Obecnie wszystkie obiekty zaopatrywane są w energię ciepłą z niskowydajnej kotłowni parowej na węgiel kamienny, na bazie dwóch kotłów parowych o mocy 3,4 MW z lat 50-tych, o niskiej sprawności rzędu 30%. Kotłownia nie jest wyposażona w urządzenia redukujące emisję zanieczyszczeń do powietrza, posiada duże straty ciepłe, jest nieekonomiczna, energochłonna i wyeksploatowana technicznie.

Czynnik cieplny jakim jest para wodna, nie pozwala na efektywną regulację ciepła w poszczególnych pomieszczeniach, jest czynnikiem żrącym, który na skutek wieloletniej eksploatacji spowodował obecny zły stan techniczny instalacji cieplnej w obiektach. Instalacja ciepła jest w złym stanie technicznym, w części obiektów jest zupełnie nie sprawna lub zdemontowana.

W ramach omawianego projektu przewiduje się:

- Wykonanie przyłącza nitki gazu ziemnego GZ-50 wraz z wybudowaniem stacji redukcyjno – pomiarowej do projektowanych pomieszczeń kotłowni z magistrali gazu średniego ciśnienia przebiegającej bezpośrednio przy granicy nieruchomości przedsiębiorstwa,
- Adaptację pomieszczeń przewidzianych do pełnienia funkcji projektowanych kotłowni – remont, przebudowa zgodnie z wymogami technicznymi dla tych pomieszczeń,
- Montaż dwóch wysokowydajnych, o dużej sprawności dwufunkcyjnych kotłów wodnych na gaz ziemny dla potrzeb centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej wraz z instalacją elektryczną, gazową, wentylacyjną i automatyką przemysłową w każdym z kompleksów hal produkcyjnych oddzielnie,
- Wymiana sieci instalacji grzewczej w pomieszczeniach kompleksów produkcyjnych przedsiębiorstwa.

Ludzie

Planowana inwestycja przyczyni się do polepszenia warunków pracy zatrudnianych pracowników, polepszy komfort pracy, co przełoży się w sposób bezpośredni na efektywność oraz wydajność pracy. Montaż sieci instalacji grzewczej w pomieszczeniach gdzie obecnie jest ona zdewastowana lub w ogóle jej nie ma, umożliwi wynajem tych pomieszczeń firmom zewnętrznym, co może przyczynić się do zwiększenia ilości miejsc pracy.

Powietrze

Projekt przyczyni się w znacznej mierze do ograniczenia emisji gazów i pyłów do powietrza, a tym samym poprawi stan środowiska naturalnego. Pozwoli także na racjonalne korzystanie z ciepła, wykorzystując elementy automatyki, które spowodują oszczędność energii elektrycznej i paliw.

Obszary chronione.

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Nie przewiduje się oddziaływania omawianego przedsięwzięcia na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.12. Ożywienie nadbrzeża Łyny

Teren przewidziany pod inwestycję aktualnie jest wykorzystywany przez kajakarzy przybywających do Bartoszyce. Obecnie na rzece znajduje się kładka, łącząca dwa brzegi rzeki oraz drewniany pomost, który zabezpiecza brzeg oraz jest miejscem wodowania kajaków. Planowane zadanie ma na celu poszerzenie oferty dostępnej obecnie oraz zminimalizowanie skutków oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko naturalne.

W ramach omawianego projektu przewiduje się:

- Zagospodarowanie terenu (wybudowanie dodatkowo, co najmniej dwóch pomostów, postawienie na okres sezonu kajakowego przenośnych toalet, postawienie koszy na śmieci, urządzenie punktu czerpania wody i przystosowanie nabrzeża do wodowania jednostek pływających),
- Wygospodarowanie części placu targowego na ustawienie regałów na kajaki i utworzenie w tym miejscu wypożyczalni sprzętu wodnego, będącego w dyspozycji Urzędu Miasta Bartoszyce,
- Budowa wypożyczalni sprzętu wodnego w miejscu byłego piwosza (róg Cynkowej i Wybrzeża),
- Budowa obiektów gastronomicznych.

Część terenu przewidzianego pod realizację omawianego projektu zlokalizowana jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny – dotyczy to działań na rzece oraz na jej brzegach.

Różnorodność biologiczna, roślinność

W ramach wykonywanych działań nie przewiduje się wpływu na bioróżnorodność oraz na roślinność występującą na omawianym terenie. Planowane zadania mają na celu zwiększenie atrakcyjności otoczenia Łyny, w związku z powyższym podjęte działania będą zmierzały do utrzymania bioróżnorodności, oraz poprawy kondycji roślin występujących na tym terenie.

Ludzie

Omawiany projekt jest działaniem prospołecznym. Poprzez stworzenie bazy sportów wodnych, stworzone zostaną warunki do aktywnego spędzania czasu, integracji mieszkańców oraz promocji zdrowego stylu życia. Przełoży się to na rozwój gospodarczy Miasta, poprzez stworzenie miejsc pracy związanych ze sportem i rekreacją. Ponadto utworzenie bazy gastronomicznej przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności centrum Miasta.

Wody

Planowany projekt został tak przemyślany, aby do minimum ograniczyć wpływ osób korzystających z bazy sportów wodnych na wody rzeki Łyny. Wiąże się to między innymi z ustawieniem przenośnych toalet, koszy na śmieci oraz hydrantów.

W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na wody. Należy również zaznaczyć, iż rzeka Łyna jest dla Bartoszyce jednym z elementów promujących Miasto oraz Powiat Bartoszycki. Jest to rzeka niezdegradowana cywilizacyjnie, o wspaniałych walorach rekreacyjnych, widowiskowych i przyrodniczych.

Krajobraz

Zagospodarowanie brzegów rzeki Łyny oraz stworzenie zaplecza dla sportów wodnych wpłynie przede wszystkim na wzrost atrakcyjności dotychczas niezagospodarowanego nabrzeża, znajdującego się w centrum Miasta. Projekt przyczyni się do poprawy wizerunku Miasta. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na przywrócenie historycznej roli rzeki i poprawę estetyki przestrzeni.

Obszary chronione

Teren objęty analizowanym zadaniem jest zlokalizowany na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolnej Łyny. Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych Obszaru oraz zakazy dotyczące OChK zostały zawarte w Rozporządzeniu Nr 162 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny (Dz. Urz. Woj. Warm. – Mazur. z 2008r., Nr 201 poz. 3154). Zakazy określone w Rozporządzeniu nie dotyczą projektu w omawianym kształcie. Ze względu na rodzaj i charakter omówionego przedsięwzięcia, jego usytuowanie oraz rodzaj i skalę jego możliwego oddziaływania nie przewiduje się negatywnego wpływu na obszary chronione.

Nie przewiduje się oddziaływania omawianego przedsięwzięcia na zwierzęta, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.13. Adaptacja budynku mieszkalnego na potrzeby usług rekreacyjno – sportowych

Planowany projekt dotyczy obiektu, w którym obecnie znajdują się 4 lokale mieszkalne, które należy zaadaptować i przeznaczyć obiekt w całości na potrzeby obsługi ruchu turystycznego związanego z wykorzystaniem rzeki Łyny. W ramach projektu przewiduje się:

- Adaptacja budynku mieszkalnego na potrzeby usług rekreacyjno – sportowych,
- Opracowanie programu wykorzystania rzeki Łyny dla potrzeb turystyki kwalifikowanej kajakowej,
- Przystosowanie obiektu do korzystania dla osób niepełnosprawnych.

Ludzie

Realizacja projektu zapewni mieszkańcom Bartoszyca oraz turystom dostęp do infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. wiąże się to ze wzbogaceniem obecnie dostępnej oferty o nowe usługi sportowe i turystyczne. Realizacja projektu pozwoli w dłuższym okresie na poprawę sprawności fizycznej oraz zwiększy ofertę dostępnych form aktywnego wypoczynku.

Krajobraz

Zmiana wizerunku budynku i jego modernizacja wpłynie na poprawę estetyki przestrzeni obszaru rewitalizowanego.

Obszary chronione.

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Nie przewiduje się oddziaływania omawianego przedsięwzięcia na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.14. Remont budynku przy ul. Pieniężnego 10 B

Planowane przedsięwzięcie dotyczy budynku firmy usługowo-handlowej. W ramach planowanego przedsięwzięcia planuje się:

- Wymianę stolarki okiennie-drzwiowej,
- Naprawę dachu oraz obróbki blacharskie,
- Ocieplenie ścian oraz ościeży okien i drzwi,
- Dobudowę hali.

Ludzie

Realizacja projektu polegająca na kompleksowym odnowieniu budynku wpłynie korzystnie na ludzi pracujących w zakładzie, a tym samym zwiększy pośrednio standard życia mieszkańców oraz atrakcyjność Bartoszyca. W wyniku realizacji

projektu poprawi się konkurencyjność przedsiębiorstwa i możliwe będzie utworzenie nowych miejsc pracy, co przełoży się bezpośrednio na spadek wskaźników bezrobocia.

Krajobraz

Odnowa elewacji oraz zmiana wizerunku budynków wpłynie na poprawę estetyki przestrzeni obszaru rewitalizowanego.

Powietrze

Realizacja przedsięwzięcia zmniejszy ubytki energii cieplnej do powietrza, a tym samym znacznie ograniczy emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza w wyniku zmniejszenia ilości paliwa potrzebnego do ogrzania budynku.

Obszary chronione.

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Nie przewiduje się oddziaływania omawianego przedsięwzięcia na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.15. Remont i termomodernizacja budynku strażnicy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej

W ramach projektu przewiduje się w:

Budynku koszarowo-biurowym:

- Wykonanie opaski wokół budynku,
- Wymiana stolarki okiennej,
- Ocieplenie ścian zewnętrznych,
- Wykonanie elewacji,
- Zadaszenie atrium ślepego podwórka,
- Wymiana pokrycia dachowego i docieplenie stropu,
- Wykonanie stropu w ślepym podwórku oraz adaptacja powstałego pomieszczenia,
- Montaż instalacji sygnalizacyjno-świetlnej.

Budynek garażowy:

- Renowacja posadzki,
- Wymiana stolarki okiennej,
- Wymiana wrót garażowych,
- Ocieplenie ścian budynku,
- Wykonanie elewacji,
- Wymiana pokrycia dachowego i ocieplenie stropu.

Ludzie

Są to projekty o charakterze ewidentnie prospołecznym poprawiającym warunki pracy strażaków. Dodatkowo realizacja projektów wpłynie na jakość usług świadczonych na potrzeby lokalnej społeczności przez obiekty użyteczności publicznej. Ponadto instalacja sygnalizacji świetlnej przy wyjeździe z garaży Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej zwiększy bezpieczeństwo, zarówno pojazdów wyjeżdżających z garaży straży pożarnej na drogę krajową nr 51, jak i użytkowników tej drogi.

Powietrze

Realizacja przedsięwzięcia zmniejszy ubytki energii cieplnej do powietrza, a tym samym znacznie ograniczy emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza w wyniku zmniejszenia ilości paliwa potrzebnego do ogrzania budynków.

Krajobraz

Kompleksowe odnowienie budynków wpłynie korzystnie na estetykę oraz atrakcyjność Bartoszyce.

Obszary chronione.

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Dobra materialne

Planowane projekty jednoznacznie przyczynią się do wzrostu wartości materialnej zabudowy, przede wszystkim poprzez inwestycje poprawiające standard, a także poprzez kształtowanie atrakcyjnego sąsiedztwa.

Nie przewiduje się oddziaływania analizowanych zadań na różnorodność biologiczną, zwierzętą, rośliny, wodę, powierzchnię ziemi, klimat, zabytki, zasoby naturalne.

6.16. Utworzenie Ośrodka Sportowego Rekreacji Międzypokoleniowej przy ul. Korczaka i ul. Popiełuszki

Planowane przedsięwzięcie dotyczy dwóch odrębnych terenów przy ul. Korczaka i przy ul. Popiełuszki.

Tereny przy ul. Korczaka zajmują boiska sportowe, które są w złym stanie technicznym. Konieczne jest ich wyposażenie w specjalną murawę. Ze względu na ukształtowanie terenu, po opadach deszczu, korzystanie z boisk jest niemożliwe (zalegająca woda na ich powierzchni).

Natomiast tereny przy ul. Popiełuszki wymaga podjęcia działań rekultywacyjnych.

Działania przewidziane do realizacji w ramach projektu przy ul. Korczaka:

- Wykonanie projektu adaptacyjnego,
- Uzyskanie pozwolenia na budowę boisk oraz budynku szatni z natryskami,
- Budowa dwóch boisk sportowych ze sztuczną nawierzchnią,
- Budowa kortów tenisowych,

Działania przewidziane do realizacji w ramach projektu przy ul. Popiełuszki:

- Zagospodarowanie terenu w kierunku rekreacyjnym (plac zabaw, tory rowerowe, skate park, boisko do koszykówki, nasadzenie roślinności).

Różnorodność biologiczna

Planowana inwestycja przy ul. Korczaka wpłynie niekorzystnie na bioróżnorodność. Związane jest to z usunięciem całej warstwy roślinności w celu przygotowania powierzchni pod sztuczną nawierzchnię boisk oraz kortów tenisowych.

Natomiast inwestycja zlokalizowana przy ul. Popiełuszki wpłynie korzystnie na bioróżnorodność, obecnie teren jest niezagospodarowany wywożony jest tu gruz, w celu niwelacji terenu, który wymaga działań rekultywacyjnych. Działania przewidziane w projekcie polegają m.in. na nasadzeniu bylin, roślinności krzewiastej oraz utworzeniu trawników.

Ludzie

Działania podjęte w ramach tego projektu są to działania prospołeczne. Budowa boisk, kortów tenisowych oraz zagospodarowanie terenu w kierunku rekreacyjno – sportowym będzie dawała większe możliwości rozwoju ruchowego i zapewnieni bezpieczne warunki do uprawiania ćwiczeń sportowych. Realizacja projektu umożliwi aktywną formę spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych. Projekt przyczyni się do promocji zdrowego stylu życia oraz integrację mieszkańców Miasta.

Zwierzęta

Nie przewiduje się negatywnego wpływu na zwierzęta inwestycji zlokalizowanej przy ul. Korczaka. Związane jest to z faktem, iż obecnie na terenie przewidzianym pod budowę boisk ze sztuczną nawierzchnią istnieją boiska trawiaste. Natomiast planowana inwestycja przy ul. Popiełuszki wpłynie pozytywnie na zwierzęta. Związane będzie to z wykonaniem nasadzeń zieleni na terenach zdegradowanych, co rozszerzy dostępność siedlisk dla zwierząt.

Rośliny

Planowane projekty przy ul. Korczaka będzie miał negatywny wpływ na roślinność obecnie występującą na terenie przeznaczonym pod inwestycję, będzie wiązało się to z usunięciem roślinności i pokryciem boisk sztuczną nawierzchnią.

Działania przewidziane na obszarze przy ul. Popiełuszki będą korzystne dla roślin, gdyż zostaną wykonane nasadzenia roślinności, ponadto aby utrzymać atrakcyjność tego terenu roślinność będzie poddawana stałym zabiegom pielęgnacyjnym (koszenie, nawożenie, przycinanie).

Wodę

Omawiane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na wody zarówno powierzchniowe jak i podziemne, przewiduje się utworzenie kanalizacji deszczowej na terenie planowanego obiektu (ul. Korczaka), planowana kanalizacja będzie włączona do kanalizacji deszczowej miasta.

Krajobraz

Analizowane zadania wpłyną korzystnie na krajobraz, uporządkowanie oraz zagospodarowanie terenu w kierunku sportowym znacznie poprawi estetykę omawianego terenu.

Obszary chronione,

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Nie przewiduje się oddziaływania planowanej inwestycji na powietrze, klimat, obszary chronione, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, powierzchnię ziemi.

6.17. Utworzenie Środowiskowego Centrum Ćwiczeń Rekreacyjnych przy ul. Chilmanowicza

Środowiskowe Centrum Ćwiczeń Rekreacyjnych ma powstać w budynku po byłej hydroforni i wymienniku ciepła, budynek obecnie jest nieużytkowany. W ramach projektu przewiduje się:

- Wykonanie projektu demontażu urządzeń,
- Demontaż urządzeń technicznych,
- Wykonanie projektu remontowo - modernizacyjnego budynku,
- Uzyskanie pozwolenia budowlanego na modernizację,
- Remont modernizacyjny,
- Zakup wyposażenia sportowego,
- Uruchomienie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz seniorów.

Ludzie

Działania podjęte w ramach tego projektu są odpowiedzią na brak w tym rejonie miasta odpowiednio przygotowanych miejsc do rozwoju zainteresowań i umiejętności społeczeństwa, głównie dotyczy to dzieci i młodzieży. Realizacja projektu będzie dawała większe możliwości rozwoju ruchowego oraz zapewnieni bezpieczne warunki do uprawiania ćwiczeń sportowych. Ponadto umożliwi aktywną formę spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych. Projekt przyczyni się do promocji zdrowego stylu życia oraz integracji mieszkańców Miasta.

Krajobraz

Analizowane zadania wpłyną korzystnie na krajobraz, uporządkowanie oraz zagospodarowanie terenu w kierunku sportowym znacznie poprawi estetykę omawianego terenu.

Obszary chronione,

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Nie przewiduje się oddziaływania planowanej inwestycji na wody, powietrze, klimat, obszary chronione, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, powierzchnię ziemi.

INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W DUCHU TRADYCJI I KULTURY

6.18. Remont i konserwacja Bramy Lidzbarskiej z jej adaptacją do utworzenia Muzeum Ziemi Bartoszyckiej

Planowany projekt polega na adaptacji zabytkowej Bramy Lidzbarskiej, w tym na:

- Przeprowadzeniu niezbędnych robót adaptacyjno-konserwacyjnych,
- Wykonaniu instalacji elektrycznej, instalacji p. poż., instalacji systemów alarmowych,
- Udostępnieniu najwyższej kondygnacji dla zwiedzających,
- Wyeksponowaniu mechanizmu zegara.

Ludzie

Aktywne włączenie jednego z najatrakcyjniejszych pod względem historycznym, kulturalnym i turystycznym obszarów w przestrzeń funkcjonalną Miasta wraz z adaptacją na potrzeby Muzeum stworzą warunki do dalszego rozwoju tradycji historycznych, w tym pielęgnacji różnorodności kulturowych i dziedzictwa narodowego. Związane jest to bezpośrednio z podniesieniem świadomości kulturowej jak i historycznej mieszkańców.

Zabytki

Remont Bramy Lidzbarskiej wpłynie korzystnie na zabytek, jednak wszystkie prace należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Obszary chronione

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Dobra materialne

Planowane działania jednoznacznie przyczynią się do wzrostu wartości materialnej zabudowy.

Nie przewiduje się oddziaływania analizowanych zadań na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne.

6.19. Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych z wykorzystaniem mechanizmów Klubu Integracji Społecznej

Są to działania o charakterze nieinwestycyjnym. Są to tzw. działania ukierunkowane na wzmocnienie kapitału ludzkiego, przede wszystkim poprzez projekty edukacyjne, szkoleniowe, doradcze, kampanie społeczne, realizowane w ramach idei przeciwdziałania wykluczeniom społecznym.

W ramach tego projektu przewiduje się:

- Rekrutację potencjalnych uczestników,
- Diagnozę sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej, zawodowej i zdrowotnej beneficjentów,
- Etap kwalifikacji uczestników dokonany przez zespół wspierający (złożony z psychologa, doradcy zawodowego oraz pracownika socjalnego),
- Organizację spotkania z wybraną grupą odbiorców projektu oraz sporządzenie kontraktów socjalnych obligujących do uczestnictwa w zajęciach.

Realizacja projektu wpłynie na proces zapobiegania marginalizacji oraz „popadania w uzależnienia” osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto, nastąpi odbudowanie i podtrzymanie u osób uczestniczących w zajęciach, w Klubie Integracji Społecznej, umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu. Pozytywnym rezultatem będzie odbudowanie i podtrzymywanie zdolności do świadczenia pracy.

Realizacja przedmiotowego projektu spowoduje wzrost samooceny i poczucia własnej wartości wśród uczestników projektu, wzrost motywacji do poszukiwania zatrudnienia, jak również rozwój zdolności interpersonalnych. Uczestnictwo w planowanym projekcie przyczyni się do nabycia, przez osoby bezrobotne, niezbędnych umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy oraz umiejętności związanych z pełnieniem ról społecznych oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Dodatkowo program Klubu pozwoli nabyć nowe kwalifikacje bądź też rozwinąć posiadane talenty, typu: obsługa komputera czy zajęcia manualne (źródło – Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bartoszyce – Karta Projektu).

Działania podejmowane w ramach tego zadania mają na celu efektywną aktywizację ludzi objętych opieką społeczną, na tyle, aby możliwe było ich usamodzielnienie się i uniezależnienie od świadczeń pomocy społecznej.

Działania te nie mają bezpośrednich skutków w dziedzinie oddziaływania na rośliny i zwierzęta, bioróżnorodność, stan obszarów chronionych, czy też dóbr materialnych. Pośrednim efektem działań edukacyjnych powinno być, w dłuższym okresie, wzrost świadomości proekologicznej oraz znacznie większa dbałość o dobra materialne (przede wszystkim troska o stan przestrzeni wspólnych), czego konsekwencją powinna być trwała zmiana postaw społecznych.

6.20. Modernizacja budynku, unowocześnienie i rozwój usług bibliotecznych Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Publicznej w Elblągu Filii w Bartoszczach

Planowane działania związane z modernizacją biblioteki można podzielić na dwie grupy: pierwsza - działania poprawiające wizerunek biblioteki oraz terenów przyległych i druga działania mające na celu zwiększenie zasobów biblioteki. Poniżej podano działania przewidziane w projekcie.

Modernizacja budynku oraz zagospodarowanie otoczenia:

- Przebudowa instalacji wodno-kanalizacyjnej, grzewczej i elektrycznej,
- Termomodernizacja i wykonanie elewacji,
- Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wraz z obróbkami blacharskimi,
- Wymiana drewnianej klatki schodowej na niepalną,
- Adaptacja pomieszczeń na poddaszu budynku i w piwnicy na: galerię, salkę konferencyjną oraz pracownię biblioterapii (ewentualne udostępnienie),
- Przystosowanie budynku (podjazd i WC) dla osób niepełnosprawnych,

- Zagospodarowanie terenu polegające na rekultywacji terenów zielonych wokół budynku i utwardzeniu terenu (tj. dojazdów, dojeżdż, parkingu, ogrodzenia),
- Poprawienie warunków świadczonych usług bibliotecznych i rozszerzenie ich oferty:
- Zakup sprzętu i oprogramowania komputerowego, mebli i wyposażenia bibliotecznego, sprzętu nagłaśniającego i teleinformatycznego,
  - Poprawa warunków składowania zbiorów (wyposażenie biblioteki w regały przesuwne),
  - Stworzenie interaktywnej sieci informacji internetowej, rozwinięcie pracowni informacji multimedialnej,
  - Stworzenie stanowisk do indywidualnej pracy oraz prowadzenia zajęć biblioterapeutycznych,
  - Stworzenie możliwości wykorzystania pomieszczeń biblioteki przez doradców metodycznych i terapeutów pracujących na rzecz lokalnego środowiska oświatowego.
  - Przystosowanie budynku (podjazd i WC) dla osób niepełnosprawnych
  - Stworzenie warunków do popularyzacji książki i czytelnictwa oraz promocji dorobku intelektualnego i artystycznego dzieci, młodzieży i pracowników oświaty.

Różnorodność biologiczna

Planowane przedsięwzięcie wpłynie korzystnie na bioróżnorodność, gdyż związane jest z uporządkowaniem terenów zielonych i nasadzeniem roślinności. Planowana inwestycja będzie polegała również na utwardzeniu części terenu i utworzeniu parkingów i chodników, co będzie wiązało się z usunięciem części roślinności (trawy). Jednak nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na bioróżnorodność gdyż przewiduje się nasadzenia roślinności i zwiększenie ilości gatunków występujących na tym terenie.

Ludzie

Realizacja projektu zwiększy dostępność do usług bibliotecznych i ogólnie usług kulturalno-edukacyjnych mieszkańców Bartoszyce. Dzięki poprawie warunków lokalowych poprawią się działania biblioteki na rzecz środowiska lokalnego, w tym poszerzona zostanie oferta alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Ponadto w ramach projektu planuje się usunięcie barier architektonicznych, działania te umożliwią korzystanie z placówki przez osoby niepełnosprawne co pomoże w integracji ludzi niepełnosprawnych oraz zacieśnianiu więzi społecznych.

Dodatkowo realizacja projektu wpłynie na jakość usług świadczonych na potrzeby lokalnej społeczności przez obiekty użyteczności publicznej.

Rośliny

Planowana inwestycja nie będzie miała negatywnego wpływu na roślinność. Nasadzenie roślinności oraz stałe zabiegi pielęgnacyjne (m.in. nawożenie, przycinanie, koszenie) wpłyną korzystnie na roślinność występującą na tym terenie, wymienione czynności zrekompensują usunięcie niewielkiej ilości roślinności (trawy) z tego terenu.

Powietrze

W ramach planowanego przedsięwzięcia planuje się działania wpływające na poprawę jakości powietrza, takie jak: przebudowa instalacji grzewczej,

termomodernizacja budynku oraz wymiana stolarki okiennej i drzwiowej. Działania te przyczynią się do zmniejszenia ubytków energii cieplnej, a tym samym znacznie ograniczą emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza w wyniku zmniejszenia ilości paliwa potrzebnego do ogrzania budynków

Wodę

Omawiane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na wody zarówno powierzchniowe jak i podziemne, przewiduje się utworzenie kanalizacji deszczowej na terenie planowanych parkingów. Kanalizacja deszczowa z omawianego terenu będzie włączona do kanalizacji deszczowej Miasta.

Krajobraz

Analizowane zadania wpłyną korzystnie na krajobraz, remont budynku oraz zagospodarowanie terenu wokół budynku biblioteki znacznie poprawią estetykę omawianego terenu.

Obszary chronione.

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Nie przewiduje się oddziaływania planowanej inwestycji na, zwierzęta, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, powierzchnię ziemi.

6.21. Organizacja imprez kulturowych

W ramach tego punktu zostały opisane trzy projekty:

- Organizacja Bartoszyckich Spotkań Artystycznych Twórców Niesamodzielných „Integracja ponad granicami”,
- Organizacja festynu archeologiczno – etnograficznego „Dni Pruskie”,
- Organizacja imprezy: „Kulinarne Dziedzictwo Regionu Bartoszyckiego”.

Poniżej zostały opisane działania jakie mają być podjęte w ramach poszczególnych projektów:

ORGANIZACJA BARTOSZYCKICH SPOTKAŃ ARTYSTYCZNYCH TWÓRCÓW NIESAMODZIELNYCH „INTEGRACJA PONAD GRANICAMI”

Działania w ramach tego projektu są działaniami nieinwestycyjnymi ukierunkowanymi na wzmocnienie potencjału ludzkiego. Działania skierowane są do osób niesamodzielných, głównie osób niepełnosprawnych, jak również osób starszych. Ludzie ci dysponują dużym potencjałem twórczym, wrodzonym lub wypracowanym systematyczną pracą w ramach terapii zajęciowej w placówkach wsparcia. W ramach projektu planuje się:

- Organizację wystawy rękodzieła artystycznego osób niepełnosprawnych i starszych,

- Prezentacje sceniczne osób niesamodzielných w Polsce oraz Obwodzie Kaliningradzkim,
- Integracyjny Plener Plastyczny-Fotograficzny,
- Organizację wernisażu prac wykonanych w trakcie Pleneru,
- Organizację merytorycznej konferencji.

ORGANIZACJA FESTYNU-ARCHEOLOGICZNO – ETNOGRAFICZNEGO „DNI PRUSKIE”

Projekt ma na celu ożywienie grodziska pruskiego, zlokalizowanego w zakolu Łyny. Są to tereny zielone, obecnie niewykorzystane (użytkują go jedynie patologiczne grupy mieszkańców, ze względu na znaczne oddalenie od terenów zagospodarowanych). W ramach projektu przewiduje się:

- Zbudowanie osady pruskiej,
- Działania związane z organizacją festynu.

ORGANIZACJA IMPREZY: „KULINARNE DZIEDZICTWO REGIONU BARTOSZYCKIEGO”

Planowany projekt jest odpowiedzią na położenie Bartoszyce (region transgraniczny) i bogatą historię Miasta, która od lat stanowią podłoże przenikania się tradycji i kultury społeczności lokalnej i lokalnych mniejszości narodowych, żyjących wspólnie na terenie Miasta.

W ramach projektu zaplanowano:

- Organizację imprezy „Kulinarne Dziedzictwo Regionu Bartoszyckiego”
- Promocję i informację wśród mieszkańców regionu.

Ludzie

Wszystkie opisane powyżej projekty są projektami nieinwestycyjnymi. Poniżej przedstawiono przewidywany wpływ planowanych projektów na ludzi.

Organizacja Bartoszyckich Spotkań Artystycznych Twórców Niesamodzielných „Integracja ponad granicami”

Działania przewidziane w tym projekcie są działaniami prospołecznymi. Głównym celem projektu jest integracja i aktywizacja społeczna osób niesamodzielných. Realizacja projektu ma również na celu podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie zdolności artystycznych osób niesamodzielných. Jest działaniem zmierzającym do przełamывaniu barier społecznych i negatywnych stereotypów. Spotkania artystyczne, w których będą brały udział osoby niesamodzielne mają na celu ich integrację ze społecznością lokalną. W ramach projektu przewiduje się prezentację dorobku artystycznego osób niesamodzielných po obu stronach granicy. Ważnym efektem projektu będzie integracja polskich i rosyjskich uczestników projektu, a także wymiana doświadczeń pracowników polskich i rosyjskich placówek wsparcia.

Organizacja festynu-archeologiczno – etnograficznego „Dni Pruskie”

Realizacja projektu ma na celu stworzenie warunków do poznawania innych kultur, zarówno przez mieszkańców Miasta, jak i turystów. Projekt ma charakter edukacyjny – integracyjny. W wyniku realizacji projektu wzrośnie atrakcyjność historyczna i turystyczna Miasta.

W ramach projektu stworzone zostaną warunki umożliwiające zrównoważony rozwój, zapewniający zaspokojenie potrzeb obecnych jak i przyszłych pokoleń w zgodzie z dziedzictwem kulturowym, świadczącym o tożsamości Miasta. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi celowe wykorzystanie dostępnej przestrzeni miejskiej, rozwój przedsiębiorczości, a także powstaną nowe miejsca pracy.

Organizacja imprezy: „Kulinarne Dziedzictwo Regionu Bartoszyckiego”.

Realizacja projektu ma na celu pobudzenie inicjatyw lokalnych w kierunku wyrównywania różnic kulturowych na terenie Miasta. Kolejnym efektem jaki przewiduje się uzyskać będzie jednoczenie lokalnej społeczności z ludnością reprezentującą mniejszości narodowe z regionu. Projekt przyczyni się do krzewienia tradycji oraz zwyczajów o charakterze regionalnym, a także wypromowania regionalnego specjału kulinarnego, jakim są bliny.

Realizacja projektu będzie próbą przybliżenia współczesnych, codziennych problemów mniejszości narodowych, ich osiągnięć, tradycji i kultury. Tworzy będzie warunki do zapoznania się i wymiany obyczajów oraz dziedzictwa kulturowego całego społeczeństwa, bez względu na pochodzenie. Sprzyjać będzie poznaniu kulinariów różnych narodów, tym samym pomagać będzie szerzyć porozumieniu pomiędzy ludźmi wywodzącymi się z różnych kultur. *(Wpływ na ludzi został opisany na podstawie kart projektów).*

Nie przewiduje się oddziaływania planowanej inwestycji na: różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, wodę, powietrze, klimat, obszary chronione, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, powierzchnię ziemi.

6.22. Modernizacja i przebudowa budynku Bartoszyckiego Domu Kultury

W ramach projektu przewiduje się rozbudowę Bartoszyckiego Domu Kultury oraz wyposażenie poszczególnych pracowni i dostosowanie ich do potrzeb różnorodnych kultur. Poniżej podano planowany zakres działań:

- Przebudowa istniejącego budynku Domu Kultury,
- Dobudowa nowej części uzupełniającej funkcję jw.
- Rozbiórka budynku garażu, zasieku na odpady stałe,
- Budowa nowego budynku garażowo-magazynowego,
- Budowa osłony śmietnikowej,
- Rozbiórka istniejącego ogrodzenia, schodów terenowych, istniejących na terenie murków oporowych i pozostałych fundamentów,
- Budowa ogrodzenia, schodów terenowych, podjazdu dla osób z dysfunkcją ruchu,
- Budowa miejsc postojowych dla samochodów osobowych i autobusów, chodników,
- Zagospodarowanie terenów zieleni i trawników,
- Likwidacja istniejących przyłączy do budynku,
- Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej, deszczowej, przyłącza elektroenergetycznego, sieci ciepłowniczej oraz wodociągowego,
- Utworzenie toalet dla osób korzystających z domu kultury również z dostępem dla osób niepełnosprawnych we wszystkich częściach obiektu, oraz szatnię w holu,

- Dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez zastosowanie pochylni zewnętrznych na parter oraz windy osobowej na pozostałe kondygnacje.

Różnorodność biologiczna

Planowane przedsięwzięcie wpłynie korzystnie na bioróżnorodność, gdyż związane jest z uporządkowaniem terenów zielonych i nasadzeniem roślinności. Planowana inwestycja będzie polegała również na dobudowie nowej części budynku, budowie budynku garażowo - magazynowego i utworzeniu parkingów oraz podjazdów dla osób niepełnosprawnych, co będzie wiązało się z usunięciem części roślinności (trawy). Jednak nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na bioróżnorodność gdyż przewidywane nasadzenia roślinności i zwiększenie ilości gatunków występujących na tym terenie znacznie poprawią kondycję występujących tam roślin. Ponadto inwestycja ma powstać na terenie silnie zurbanizowanym i przekształconym przez człowieka, ten stan rzeczy dotyczy również roślinności występującej na tym terenie.

Ludzie

Realizacja projektu będzie wiązała się podnoszeniem poziomu kulturalnego mieszkańców obszaru wskazanego jako kryzysowy, co nierozdzielnie wiązało się będzie z integracją społeczną.

Celem projektu jest integracja mieszkańców, ożywienie więzi społecznych i kulturowych oraz promocja wielokulturowości jako dziedzictwa i bogactwa regionu. Realizacja projektów wielokulturowych, inspirowanych przez Bartoszycki Dom Kultury, przybliżą współczesne, codzienne problemy mniejszości, ich tradycję, kulturę i osiągnięcia zarówno mieszkańcom Miasta jak i turystom.

Uczestnictwo mniejszości narodowych we wspólnych działaniach kulturalnych pozwoli zachować i ocalić dla przyszłych pokoleń ich dziedzictwo kulturowe i wartość tożsamości etnicznej.

Ponadto realizacja zadania ma na celu dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób z dysfunkcją ruchu, co przyczyni się do integracji społecznej oraz uczuciu wyobcowania.

Rośliny

Planowana inwestycja nie będzie miała negatywnego wpływu na roślinność nasadzenie roślinności oraz stałe zabiegi pielęgnacyjne (m.in. nawożenie, przycinanie, koszenie) wpłyną korzystnie na roślinność występującą na tym terenie, wymienione czynności zrekompensują przekształcenie niewielkich przestrzeni zielonych pod zabudowę oraz parkingi.

Powietrze

W ramach planowanego przedsięwzięcia planuje się działania wpływające na poprawę jakości powietrza, takie jak: przebudowa instalacji grzewczej oraz podłączenie do ciepłowni miejskiej. Działania te przyczynią się do zmniejszenia ubytków energii cieplnej, a tym samym znacznie ograniczy emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza w wyniku zmniejszenia ilości paliwa potrzebnego do ogrzania budynków

Wodę

Omawiane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na wody zarówno powierzchniowe jak i podziemne, przewiduje się utworzenie kanalizacji deszczowej na terenie planowanego przedsięwzięcia. Kanalizacja deszczowa z omawianego terenu będzie włączona do kanalizacji deszczowej Miasta.

Krajobraz

Analizowane zadania wpłyną korzystnie na krajobraz. Zagospodarowanie terenu wokół budynku Bartoszyckiego Domu Kultury znacznie poprawi estetykę omawianego terenu.

Obszary chronione,

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Nie przewiduje się oddziaływania planowanej inwestycji na: zwierzęta, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, powierzchnię ziemi.

6.23. Utworzenie Praktycznej Szkoły Rzemiosł

W ramach projektu przewiduje się zaadoptowanie na potrzeby Praktycznej Szkoły Rzemiosł budynek zlokalizowanego w strefie ochrony zabytków. Większość pomieszczeń w budynku wykorzystywana jest do prowadzenia zajęć lekcyjnych. Poniżej przedstawiono działania przewidziane do realizacji w ramach projektu:

- Adaptacja pomieszczeń na potrzeby Praktycznej Szkoły Rzemiosł,
- Wyposażenie wnętrza w niezbędne urządzenia,
- Urządzenie stanowisk pracy.

Ludzie

Realizacja przedsięwzięcia będzie miała na celu popularyzację zawodów rzemieślniczych (m. in. ciesielstwa, wikliniarstwa, zduństwa, kowalstwa, garncarstwa) oraz przywrócenie i zachowanie technik rzemieślniczych dla kolejnych pokoleń.

W wyniku realizacji projektu przewiduje się powstanie nowych miejsc pracy i rozwój małej przedsiębiorczości. Będzie to miało pozytywny wpływ na rynek pracy i sytuację gospodarczą w Mieście. Przewiduje się, iż realizacja projektu będzie miała korzystny wpływ na integrację mieszkańców oraz wyrównywanie szans środowisk marginalizowanych. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na promocję dawnej kultury i stworzy nowe możliwości turystycznej atrakcyjności Bartoszyce.

6.24. Utworzenie Środowiskowego Centrum Językowego i przeprowadzenie konserwacyjnego remontu murów piwnicznych budynków biblioteki

W ramach projektu przewiduje się:

- Opracowanie projektu adaptacji łącznie z orzeczeniem technicznym o możliwości wykonania robót adaptacyjnych, przeprowadzenie postępowania przetargowego, roboty adaptacyjne i wykończeniowe,

- Zakup wyposażenia (sprzęt multimedialny, stanowiska komputerowe, itp.),
- Uzupełnienie biblioteki obcojęzycznej - zakup m.in. płyt CD, DVD z tekstami obcojęzycznymi,
- Opracowanie ekspertyzy, roboty odgrzybieniu i zabezpieczające przed postępującą korozją biologiczną,
- Remont pomieszczeń piwnicznych.

Poniżej przeanalizowano wpływ planowanego przedsięwzięcia na:

Ludzi

Realizacja projektu ma na celu umożliwienie równego dostępu mieszkańcom Miasta do zasobów literatury obcojęzycznej, zarówno w celach edukacyjnych, poznawczych jak i rozrywkowych. Ponadto, wzrośnie poziom świadomości językowej młodych ludzi i stworzone zostaną warunki do zmniejszania różnic kulturowych wynikających z braku znajomości obcych języków. W wyniku realizacji przedsięwzięcia zwiększy się integracja mieszkańców i poprawi się stopień komunikacji z zagranicznymi turystami. Jednocześnie nastąpi wyrównanie szans środowisk marginalizowanych z uwagi na publiczny i ogólnodostępny charakter działalności biblioteki.

Nie przewiduje się oddziaływania planowanej inwestycji na: różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, wodę, powietrze, klimat, obszary chronione, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, powierzchnię ziemi.

6.25. Adaptacja budynku na potrzeby Śródmiejskiego Klubu Aktywizacji Mieszkańców.

Projekt przewiduje adaptację budynku dawnej stajni - przy ul. Kopernika na potrzeby Śródmiejskiego Klubu Aktywizacji Mieszkańców. Budynek objęty jest ochroną konserwatorską. Obecnie, z powodu braku koncepcji jego efektywnego wykorzystania, budynek stoi nieużywany i postępuje jego ciągła dewastacja.

Poniżej przeanalizowano wpływ planowanego przedsięwzięcia na:

Ludzi

Realizacja projektu ma na celu ożywienie społeczno-gospodarcze Miasta. W wyniku integracji oraz aktywizacji mieszkańców wzrośnie świadomość społeczna, kulturalna i edukacyjna mieszkańców, szczególnie tych ze środowisk marginalizowanych. Ponadto, w wyniku podejmowanych przez Klub działań nastąpi poprawa w zakresie przedsiębiorczości osób niezaradnych i zagrożonych patologiami społecznymi. Zagospodarowanie obecnie nieużywanego budynku pozytywnie wpłynie na estetykę przestrzeni publicznej Miasta.

Krajobraz

Realizacja zadania podniesie walory estetyczne otoczenia, w którym się znajduje.

Zabytki

Planowane zadania wpłyną pozytywnie na zabytki gdyż zlokalizowany jest w bliskim otoczeniu budynków zabytkowych.

Nie przewiduje się oddziaływania planowanej inwestycji na: różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, wodę, powietrze, klimat, obszary chronione, zasoby naturalne, dobra materialne, powierzchnię ziemi.

6.26. Utworzenie Świetlicy integracyjnej dla dzieci i ich rodzin „Drugi Dom”

W ramach projektu przewiduje się zaadoptowanie pomieszczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (pomieszczenia Domu Dziennego Pobytu, Środowiskowego Domu Samopomocy oraz Klubu Integracji Społecznej) dla celów Świetlicy Integracyjnej. W ramach projektu planowane są następujące działania:

Przystosowanie pomieszczeń do potrzeb świetlicy:

- Naprawa podłogi w pomieszczeniach Świetlicy i zabudowa wnęki, z przeznaczeniem na przechowywanie drobnego sprzętu i wyposażenia Świetlicy,
- Wyposażenie Świetlicy (zakup i położenie wykładziny, materacy, gablot ściennych oraz materiałów przeznaczonych do zajęć i materiałów biurowych).

Zatrudnienie specjalistycznej kadry:

- Opiekuna Świetlicy, psychologa do prowadzenia zajęć psycho-edukacyjnych oraz specjalisty do prowadzenia zajęć tanecznych.

Rekrutacja Podopiecznych:

- Przekazanie informacji o realizowanym projekcie do lokalnych szkół podstawowych,
- Zamieszczenie w lokalnych mediach informacji na temat celów oraz zasad funkcjonowania Świetlicy,
- Rozpowszechnianie przez pracowników socjalnych MOPS informacji na temat pracy Świetlicy oraz zachęcanie najmłodszych mieszkańców Bartoszyce oraz ich rodziców do wzięcia udziału w przedsięwzięciu.

Rozpoczęcie i funkcjonowanie świetlicy (praca ciągła).

Poniżej przeanalizowano wpływ planowanego przedsięwzięcia na:

Ludzi

Utworzenie Świetlicy Integracyjnej „Drugi Dom” stanowi punkt wyjścia do stworzenia kompleksowego systemu wsparcia podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, obejmującego grupę dzieci, uczniów szkół podstawowych, zamieszkałych na terenie Miasta Bartoszyce oraz ich rodzin.

Realizacja projektu przyczyni się do integracji oraz wyrównywania szans rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których występują liczne patologie. Projekt stworzy możliwość aktywnego zagospodarowania czasu wolnego i przyczyni się do ukazywania pozytywnych wzorców zachowań i możliwości kreowania własnej rzeczywistości, co poprawi poziom bezpieczeństwa publicznego.

Ponadto w ramach projektu przewiduje się stworzenie nowych miejsc pracy.

Nie przewiduje się oddziaływania planowanej inwestycji na: różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, wodę, powietrze, klimat, zabytki, obszary chronione, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, powierzchnię ziemi.

6.27. Wykorzystanie powierzchni zwolnionych w wyniku zmian lokalizacji Domu Noclegowego na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy

Planowany projekt jest skierowany głównie do osób niesamodzielnych. W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań.

- Remont i przystosowanie pomieszczeń (z uwzględnieniem możliwości fizycznych osób niepełnosprawnych),
- Zakup sprzętu i wyposażenie pracowni: fotograficznej, komputerowej i stolarskiej,
- Prowadzenie zajęć grupowych nastawionych na przygotowanie prozawodowe domowników Środowiskowego Domu Samopomocy.

Poniżej przeanalizowano wpływ planowanego przedsięwzięcia na:

Ludzi

Realizacja projektu przyczyni się do integracji społecznej środowisk marginalizowanych oraz aktywizacji zawodowej. Ma również na celu wyrównywanie szans środowisk marginalizowanych, w tym osób niepełnosprawnych.

Prowadzone zajęcia spowodują wzrost samooceny i poczucia wartości, wzrost motywacji do poszukiwania zatrudnienia, rozwój zdolności interpersonalnych, nabycie umiejętności korzystania z nowych technologii w poszukiwaniu pracy oraz umiejętności związanych z radzeniem sobie w trudnych sytuacjach życiowych.

Nie przewiduje się oddziaływania planowanej inwestycji na: różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, wodę, powietrze, klimat, obszary chronione, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, powierzchnię ziemi.

6.28. Osiedlowe Centra Kultury

W ramach projektu planowana jest modernizacja pomieszczeń oraz zapewnienie właściwego wyposażenia do prowadzenia działalności Osiedlowych Centrów Kultury, zlokalizowanych w pomieszczeniach Spółdzielni Mieszkaniowej „Budowlani” w Bartoszycach, znajdujących się przy ulicach: Witosy, Sikorskiego oraz Ogrodowej. W pomieszczeniach Spółdzielni obecnie prowadzona jest działalność kulturalna i sportowa, skierowana do młodzieży, dzieci i osób starszych.

Poniżej przeanalizowano wpływ planowanego przedsięwzięcia na:

Ludzi

Utworzenie Osiedlowych Centrów Kultury wpłynie na wzrost dostępności do działalności kulturalnej prowadzonej w Bartoszycach. Realizacja projektu wpłynie bezpośrednio na rozwój kultury.

REWALORYZACJA OBIEKTÓW O ZNACZNEJ WARTOŚCI HISTORYCZNEJ

6.29. Remont budynków wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie

W ramach tego punktu zostało zaliczonych dwanaście projektów:

- Kapitałny remont budynku z termomodernizacją i odnowa elewacji ul. Bema 7,
- Remont elewacji budynku przy ul. Generała Bema 19,
- Modernizacja budynku przy ul. Hubalczyków 2,
- Remont kapitałny budynku przy ul. Kętrzyńskiej 2,
- Remont gruntowny dachu i elewacji budynku mieszkalno – użytkowego przy ul. Kętrzyńskiej 11,
- Odnowa elewacji oraz termomodernizacja budynku przy ul. Kętrzyńskiej 14,
- Renowacja i adaptacja budynku oraz zagospodarowanie terenu przy ul. Lipowej 1 (projekt w trakcie realizacji),
- Remont kapitałny budynku przy ul. Kopernika 11,
- Modernizacja oraz remont zabytkowej kamienicy przy ul. Szewców 4.

Remonty te głównie polegają na odrestaurowaniu zniszczonych i zaniedbanych budynków, termomodernizacji, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, remonty dachów, wymianie instalacji grzewczej itp.

Ludzie

Są to projekty o charakterze ewidentnie prospołecznym poprawiającym warunki zamieszkania w budynkach już obecnie wykorzystywanych na cele mieszkaniowe. Ponadto projekty te przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności Miasta dla mieszkańców oraz turystów.

Powietrze

Analizowane zadania są związane z termoizolacją elewacji budynków w przypadku niektórych inwestycji również istnieje możliwość remontu instalacji centralnego ogrzewania i podłączenie budynków do ciepłowni miejskiej lub remont instalacji grzewczej i zmiana źródła ogrzewania na ekologiczne (zmiana z ogrzewania węglem np. na gaz). Działania takie będą związane ze zmniejszeniem zapotrzebowania na energię cieplną oraz zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń emitowanych z ogrzewania indywidualnego mieszkań.

Krajobraz

Analizowane zadania wpłyną korzystnie na krajobraz, remonty elewacji znacznie poprawią estetykę obszarów rewitalizowanych.

Zabytki

Planowane zadania wpłyną pozytywnie na zabytki. Jednakże należy przed przystąpieniem do prac obejmujących zabytkowe kamienice wpisane do rejestru zabytków dokonać uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Ochrony Zabytków

Dobra materialne

Planowane działania jednoznacznie przyczynią się do wzrostu wartości materialnej zabudowy, przede wszystkim poprzez inwestycje poprawiające standard, a także poprzez kształtowanie atrakcyjnego sąsiedztwa.

Obszary chronione

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Nie przewiduje się oddziaływania analizowanych zadań na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne.

6.30. Remont budynków w Strefie Ochrony Konserwatorskiej, w Strefie Ochrony Zabytków lub o dużym znaczeniu historycznym

W punkcie tym zostały ujęte budynki które są zlokalizowane w Strefie Ochrony Konserwatorskiej, Strefie Ochrony Zabytków lub budynki o dużym znaczeniu historycznym. Poniżej podano projekty zaklasyfikowane do tego punktu:

- Modernizacja oraz termomodernizacja budynku przy ul. Jagiellończyka 8,
- Termomodernizacja budynku przy ul. Kętrzyńskiej 9,
- Termomodernizacja budynku przy Placu Konstytucji 3 Maja 12,
- Termomodernizacja budynku mieszkalnego wraz z odnowieniem elewacji przy ul. Kopernika 8,
- Remont termomodernizacyjny budynku mieszkalnego przy Placu Konstytucji 3 Maja 13 – 13b,
- Termomodernizacja budynku przy ul. Traugutta 13-16 z rozszerzeniem remontu części wspólnej,
- Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Warszawskiej 11,
- Modernizacja z rozbudową budynku mieszkalnego ul. Kopernika 6 – 7,
- Uratowanie budynku wielorodzinnego podlegającego strefie Ochronnej Konserwatora Ochrony Zabytków przed zawaleniem ul. Witosa 1.

Ludzie

Są to projektu o charakterze ewidentnie prospołecznym poprawiającym warunki zamieszkania w budynkach już obecnie wykorzystywanych na cele mieszkaniowe. Ponadto przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności dzielnic dla mieszkańców oraz turystów.

Powietrze

Analizowane projektu są związane z termoizolacją elewacji budynków w przypadku niektórych inwestycji również istnieje możliwość remontu instalacji centralnego ogrzewania i podłączenie budynków do ciepłowni miejskiej lub remont instalacji grzewczej i zmiana źródła ogrzewania na ekologiczne. Działania takie będą związane ze zmniejszeniem zapotrzebowania na energię cieplną oraz zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń emitowanych z ogrzewania indywidualnego mieszkań.

Krajobraz

Analizowane projektu wpłyną korzystnie na krajobraz, remonty elewacji znacznie poprawią estetykę osiedli.

Obszary chronione

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Dobra materialne

Planowane działania jednoznacznie przyczynią się do wzrostu wartości materialnej zabudowy, przede wszystkim poprzez inwestycje poprawiające standard, a także poprzez kształtowanie atrakcyjnego sąsiedztwa.

Nie przewiduje się oddziaływania analizowanych zadań na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powierzchnię ziemi, klimat, zabytki, zasoby naturalne.

6.31. Rewitalizacja nawierzchni drogowych oraz rozdzielenie kanalizacji ogólnospławnej na obszarze Starego Miasta

Nawierzchnia na obszarze Starego Miasta w chwili obecnej jest zróżnicowana. Występują asfalt i kostka betonowa, w dużej części zniszczone. Obszar obsługiwany jest przez kanalizację ogólnospławną.

W ramach projektu przewiduje się:

- Odtworzenie nawierzchni z kostki kamiennej na obszarze Starego Miasta,
- Urządzenie placu w centrum Miasta,
- Budowa kanalizacji deszczowej.

Ludzie

Realizacja projektu pozwoli na poprawę bezpieczeństwa zarówno użytkowników dróg publicznych, jak i mieszkańców Bartoszyce. Zwiększy to komfort poruszania się po Bartoszycach zarówno osobom zmotoryzowanym jak również pieszym oraz ułatwi wewnętrzną komunikację w Mieście, przez co wzrośnie komfort jazdy i skróci się czas przejazdu.

Powietrze

Modernizacja dróg przyczyni się do znacznego ograniczenia zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery przez samochody, które w wyniku podjętych działań będą w sposób płynny, ze stałą prędkością pokonywać wyremontowane odcinki dróg.

Wody

Rozdzielenie kanalizacji ogólnospławnej będzie miało pozytywny wpływ na wody wynika z faktu, iż kanalizacja deszczowa zostanie włączona do kanalizacji deszczowej miasta, a następnie po oczyszczeniu trafi do rzeki Łyny.

Klimat

Ze względu na ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu do atmosfery przewiduje się, iż inwestycja wpłynie korzystnie na klimat.

Krajobraz

Odtworzenie nawierzchni z kostki kamiennej i urządzenie placu w centrum Miasta spowoduje poprawę estetyki przestrzeni miasta.

Obszary chronione.

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania omawianego przedsięwzięcia na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, powierzchnię ziemi, obszary chronione, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

6.32. Odtworzenie zabytków średniowiecznej architektury

W ramach projektu przewiduje się:

- Odsłonięcie istniejących murów obronnych Miasta w pierzejach ulic Mazurskiej i Wybrzeża,
- Odsłonięcie fundamentów wieży strażniczej w murach obronnych – ul. Mazurska i Młynarska,
- Przebudowa traktu komunikacyjnego Młynarska – Wybrzeża – Generała Bema,
- Odsłonięcie i częściowe odtworzenie zarysu fundamentów zamku na Wzgórzu Zamkowym.

Krajobraz

Działania przewidziane w projekcie wpłyną korzystnie na krajobraz.

Zabytki

Planowane zadania wpłyną pozytywnie na zabytki. Jednakże przed przystąpieniem do prac dokonać uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Ochrony Zabytków.

Nie przewiduje się oddziaływania analizowanych zadań na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne.

6.33. Remont i termomodernizacja budynków.

W punkcie tym zostały ujęte następujące projekty:

- Remont budynku przy ul. Bohaterów Monte Cassino 5-6,
- Termomodernizacja budynku przy ul. Bohaterów Warszawy 14,
- Termomodernizacja budynku przy ul. Bohaterów Warszawy 15,
- Remont i odnowa elewacji budynku przy ul. Bohaterów Warszawy 20,

- Termomodernizacja budynku przy ul. Generała Andersa 10,
- Remont termomodernizacyjny budynku przy ul. Generała Bema 18,
- Remont gruntowny dachu wraz z odnową elewacji budynku przy ul. Generała Bema 24,
- Modernizacja oraz termomodernizacja budynku przy ul. Generała Pułaskiego 3-4,
- Modernizacja części wspólnej budynku przy ul. Generała Pułaskiego 5,
- Modernizacja i termomodernizacja budynku przy ul. Hubalczyków 1,
- Wykonanie samodzielnego węzła cieplnego oraz docieplenia ściany frontowej i tylnej w budynku przy ul. Kardynała Wyszyńskiego 1,
- Termomodernizacja budynku na ul. Wyszyńskiego 5 wraz ze stworzeniem ekologicznych źródeł zasilania, modernizacją parkingu przed blokiem i stworzeniem możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego,
- Termomodernizacja, remont części wspólnej oraz zagospodarowaniem pomieszczeń nieużytkowanych budynku przy ul. Kardynała Wyszyńskiego 10,
- Remont termomodernizacyjny budynku przy ul. Księcia Poniatowskiego 1,
- Remont termomodernizacyjny budynku przy ul. Księcia Poniatowskiego 2,
- Remont termomodernizacyjny budynku przy ul. Księcia Poniatowskiego 2 A,
- Termomodernizacja i modernizacja budynków mieszkalnych i posesji wspólnoty Mieszkaniowej Nowowiejskiego Nr 3 i 5,
- Modernizacja oraz termomodernizacja budynku przy ul. Okrzei 4,
- Modernizacja oraz termomodernizacja budynku przy ul. Orzeszkowej 3-4,
- Modernizacja i termomodernizacja budynku przy ul. Robotniczej 4,
- Remont termomodernizacyjny budynku przy ul. Witosa 14.

Ludzie

Są to projekty o charakterze ewidentnie prospołecznym poprawiającym warunki zamieszkania w budynkach już obecnie wykorzystywanych na cele mieszkaniowe. Ponadto przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności dzielnic dla mieszkańców oraz turystów.

Powietrze

Analizowane projekty są związane z termoizolacją elewacji budynków w przypadku niektórych inwestycji również istnieje możliwość remontu instalacji centralnego ogrzewania i podłączenie budynków do ciepłowni miejskiej lub remont instalacji grzewczej i zmiana źródła ogrzewania na ekologiczne. Działania takie będą związane ze zmniejszeniem zapotrzebowania na energię cieplną oraz zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń emitowanych z ogrzewania indywidualnego mieszkań.

Krajobraz

Analizowane zadania wpłyną korzystnie na krajobraz, remonty elewacji znacznie poprawią estetykę osiedli.

Obszary chronione

Teren objęty analizowanym projektem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego projektu, jego usytuowanie oraz rodzaj

i skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie on wpływał na obszary chronione.

Dobra materialne

Planowane projekty jednoznacznie przyczynią się do wzrostu wartości materialnej zabudowy, przede wszystkim poprzez inwestycje poprawiające standard, a także poprzez kształtowanie atrakcyjnego sąsiedztwa.

Nie przewiduje się oddziaływania analizowanych projektów na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powierzchnię ziemi, klimat, zabytki, zasoby naturalne.

6.34. Budowa parkingu osiedlowego przy ul. Gdańskiej 2.

Wokół nowo budowanego kościoła Św. Brata Alberta znajduje się otwarty plac, bez ogrodzenia i bez nawierzchni utwardzonej. Obecnie plac jest często używany jako miejsce do parkowania samochodów mieszkańców pobliskich bloków. W znacznej części pokryty jest mieszanką żużlowo – piaskową, która powoduje znaczną emisję pyłu do powietrza, W czasie deszczu nawierzchnia ulega wypłukaniu, a zanieczyszczenia spływają do płynącej w pobliżu (ok. 50 metrów) rzeki Łyny.

W ramach projektu przewiduje się:

- Odprowadzenie wody deszczowej z obiektów parafialnych (kościół, plebania i świetlica środowiskowa) do studzienek burzowych,
- Wykonanie studzienki burzowej,
- Wykonanie wjazdu na parking wraz z podjazdami dla osób niepełnosprawnych,
- Wytyczenie miejsc do parkowania,
- Wyznaczenie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych,
- Ogrodzenie terenu,
- Pokrycie placu parkingowego polbrukiem,
- Zagospodarowanie terenu przylegającego do parkingu,
- Dokonanie nasadzeń wokół parkingu.

Różnorodność biologiczna

Nie przewiduje się wpływu na różnorodność biologiczną, ze względu na niewielki procent pokrycia roślinnością gruntu, na którym ma powstać parking.

Ludzie

Budowa parkingu wpłynie korzystnie na ludzi zamieszkujących przyległe budynki. Budowa nowych miejsc parkingowych ograniczy problemy ze znalezieniem miejsc postojowych.

Rośliny

Planowane działanie będzie miało zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na rośliny wynika to z faktu, iż nieliczna roślinność obecnie występująca na danym obszarze ulegnie likwidacji, z drugiej jednak strony rozwiąże to problem miejsc parkingowych i mieszkańcy pobliskich budynków nie będą niszczyć zieleni parkując np. na pobliskich trawnikach, ponadto w ramach prac przewiduje się nasadzenie zieleni.

Zwierzęta:

Nie przewiduje się oddziaływania analizowanego zadania na zwierzęta.

Wodę

Z uwagi, iż w ramach planowanego zadania planowane jest wybudowanie kanalizacji deszczowej zbierającej wody deszczowe z projektowanego parkingu nie przewiduje się wpływu na wody zarówno powierzchniowe jak i podziemne. Wody deszczowe z projektowanego parkingu będą odprowadzane do miejskiej kanalizacji deszczowej.

Powietrze

Planowane zadanie wpłynie korzystnie na powietrze, związane jest to z ograniczeniem emisji spalin emitowanych przez samochody. Wynika to z faktu, iż mieszkańcy nie będą musieli szukać wolnych miejsc parkingowych po całym osiedlu.

Powierzchnię ziemi

Prace wykonywane podczas budowy parkingu będą związane z niewielkimi niwelacjami terenu, jednak powierzchnia ziemi nie zostanie stale przekształcona w związku z powyższym można przyjąć, iż podejmowane działania nie wpłyną w sposób zauważalny na omawiane zagadnienie.

Krajobraz

Analizowane zadanie wpłynie korzystnie na krajobraz wynika to głównie z faktu, iż samochody będą parkowane na terenie do tego celu przeznaczonym w związku z tym nie przewiduje się niszczenia terenów zielonych, które niekiedy służą za miejsca parkingowe.

Klimat

Analizowane zadanie wpłynie korzystnie na klimat, związane jest to głównie z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń z pojazdów poruszających się po terenie osiedla.

Obszary chronione

Teren objęty analizowanym zadaniem nie jest zlokalizowany na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. Rodzaj i charakter omówionego zadania jego usytuowanie oraz skala jego możliwego oddziaływania wskazują, iż nie będzie ono wpływało na obszary chronione.

Zasoby naturalne

Nie przewiduje się oddziaływania analizowanego zadania na zasoby naturalne.

Zabytki

Nie przewiduje się oddziaływania analizowanego zadania na zabytki.

Dobra materialne

Planowana inwestycja wpłynie korzystnie na dobra materialne (np. podniesie wartość materialną omawianego terenu).

ODPADY

W ramach planowanych działań będą powstawały odpady w tym również odpady niebezpieczne. Poniżej podano rodzaje odpadów, które mogą powstać w trakcie realizacji omawianych projektów.

Tabela 9. Odpady możliwe do wytworzenia na terenie rewitalizowanym podczas realizacji projektów.

Kod odpadu	Nazwa odpadu
17 01	Odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (np. beton, cegły, płyty, ceramika)
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów
17 01 02	Gruz ceglany
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia
17 01 06*	Zmieszane lub wysegregowane odpady z betonu, gruzu ceglanoego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia zawierające substancje niebezpieczne
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanoego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06
17 01 80	Usunięte tynki, tapety, okleiny itp.
17 01 81	Odpady z remontów i przebudowy dróg
17 01 82	Inne niewymienione odpady
17 02	Odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych
17 02 01	Drewno
17 02 02	Szkło
17 02 03	Tworzywa sztuczne
17 02 04*	Odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych zawierające lub zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (podkłady kolejowe)
17 03	Odpady asfaltów, smół i produktów smołowych
17 03 01*	Asfalt zawierający smołę
17 03 02	Asfalt inny niż wymieniony w 17 03 01
17 03 03*	Smoła i produkty smołowe
17 03 80	Odpadowa papa
17 04	Odpady i złomy metaliczne oraz stopów metali
17 04 01	Miedź, brąz, mosiądz
17 04 02	Aluminium
17 04 03	Ołów
17 04 04	Cynk
17 04 05	Żelazo i stal
17 04 06	Cyna
17 04 07	Mieszanki metali
17 04 09*	Odpady metali zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi
17 04 10*	Kable zawierające ropę naftową, smołę i inne substancje niebezpieczne
17 04 11	Kable inne niż wymienione w 17 04 10
17 05	Gleba i ziemia (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych oraz urobek z pogłębienia)
17 05 03*	Gleba i ziemia, w tym kamienie, zawierające substancje niebezpieczne (np. PCB)
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03
17 05 05*	Urobek z pogłębienia zawierający lub zanieczyszczony substancjami niebezpiecznymi
17 05 06	Urobek z pogłębienia inny niż wymieniony w 17 05 05
17 05 07*	Tłuczeń torowy (kruszywo) zawierający substancje niebezpieczne
17 05 08	Tłuczeń torowy (kruszywo) inny niż wymieniony w 17 05 07
17 06	Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest
17 06 01*	Materiały izolacyjne zawierające azbest
17 06 03*	Inne materiały izolacyjne zawierające substancje niebezpieczne
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03
17 06 05*	Materiały konstrukcyjne zawierające azbest
17 08	Materiały konstrukcyjne zawierające gips
17 08 01*	Materiały konstrukcyjne zawierające gips zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi
17 08 02	Materiały konstrukcyjne zawierające gips inne niż wymienione w 17 08 01
17 09	Inne odpady z budowy, remontów i demontażu
17 09 01*	Odpady z budowy, remontów i demontażu zawierające rtęć
17 09 02*	Odpady z budowy, remontów i demontażu zawierające PCB (np. substancje i przedmioty zawierające PCB: szczeliwa, wykładziny podłogowe zawierające żywice, szczelne zespoły okienne, kondensatory)

17 09 03*	Inne odpady z budowy, remontów i demontażu (w tym odpady zmieszane) zawierające substancje niebezpieczne
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03

Odpady powstające w trakcie realizacji projektów będą odpadem firmy świadczącej usługę zgodnie z art. 3, ust.3, ppkt. 22 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach **wytwórcą odpadów** powstających w wyniku świadczenia usług w **zakresie budowy, rozbiórki, remontu** obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń do sprzątania, konserwacji i napraw **jest podmiot który świadczy usługę, chyba że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej** (Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.).

Ponadto wytwórcy odpadów (osoby fizyczne, przedsiębiorcy) zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji inwestycji zobowiązani są do przestrzegania obowiązujących przepisów prawa oraz zobligowani są do stosowania przepisów prawa miejscowego, dot. to uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Bartoszyce. W/w prowadzą działalność zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Bartoszyce”.

PODSUMOWANIE

Powyższa analiza obejmowała znaczące oddziaływania projektów na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne. Przeanalizowano oddziaływanie projektów na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, obszary chronione, zasoby naturalne, zabytki, oraz dobra materialne.

W wyniku przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Bartoszyce przewiduje się realizację projektów, które będą wpływały na środowisko.

Projekty te, to przede wszystkim zadania inwestycyjne, które będą ingerować w środowisko naturalne głównie na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości. Natomiast na etapie eksploatacji zrealizowane inwestycje zasadniczo powinny wpłynąć korzystnie na stan środowiska. Nie planuje się realizacji projektów, które mogłyby powodować degradację środowiska, gdyż działania takie stoją w sprzeczności z zasadniczymi celami Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Zaleca się ograniczenie do minimum wycinki drzew zdrowych, związanych z planowanymi nowymi inwestycjami. Lokalizacja nowych obiektów powinna w jak najmniejszym stopniu odbywać się kosztem istniejącego drzewostanu. W przypadku braku możliwości uniknięcia kolizji w tym zakresie należy przewidzieć wykonanie nasadzeń zamiennych.

W ramach projektów podejmowanych na terenach strefy ochrony konserwatorskiej, strefy ochrony archeologicznej, strefy ochrony zabytków należy postępować zgodnie z wytycznymi i zakazami obowiązującymi w danej strefie.

Ponadto, przed przystąpieniem do realizacji zaplanowanych działań należy przeanalizować inwestycję pod kątem konieczności przeprowadzenia procedury oddziaływania na środowisko i zakwalifikować inwestycję zgodnie

z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko gdyż takie zaklasyfikowanie na obecnym etapie jest niemożliwe.

Ponadto inwestycje, które będą ubiegać się o środki unijne należy przeanalizować dodatkowo pod kątem Dyrektywy Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997r. zmieniająca dyrektywę 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre publiczne i prywatne przedsięwzięcia na środowisko (Dz.U.U.E.L. z 1997r. Nr 73 poz. 5).

7. OKREŚLENIE MOŻLIWEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na położenie geograficzne miasta Bartoszyce, rodzaj i charakter projektów zaplanowanych do realizacji, ich usytuowanie oraz rodzaj i skalą ich możliwego oddziaływania wskazują, iż nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM NA OBSZAR NATURA 2000 OGRANICZENIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO ATMOSFERY

Lokalny Program Rewitalizacji Obszaru Miasta Bartoszyce na lata 2007 – 2013 przewiduje podejmowanie działań, które będą wpływały na środowisko. Działania te to przede wszystkim zadania inwestycyjne, które będą ingerować w środowisko głównie na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości.

Natomiast na etapie eksploatacji zrealizowane inwestycje zasadniczo będą wpływać korzystnie na stan środowiska.

Faza budowy

Faza budowy będzie miała wpływ na stan powietrza. Prace ziemne nie pozostają bez wpływu na zapylenie powietrza, możliwe jest także podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (transport i maszyny robocze) i innych.

Określenie skali oddziaływania i zasięgu występowania określonych stężeń danej substancji nie jest możliwe. Z punktu widzenia prawa stosunkowo krótkotrwałe oddziaływanie związane z pracami budowlanymi nie podlega normowaniu (w ramach, którego można ustalić wielkość emisji dopuszczalnej), ale przecież nie jest obojętne dla ludzi przebywających w pobliżu, szczególnie mieszkańców okolicznych domów.

Ograniczeniu emisji sprzyja:

- zwilżanie powierzchni terenu i zwilżanie sypkiego materiału składowanego na przyczepach (piasek); w polskich warunkach klimatycznych zwilżanie to odbywa się za sprawą opadów atmosferycznych, ale w porze bezdeszczowej warto dodatkowo zwilżać źródła pylenia;
- ograniczaniu emisji mogą też służyć sztuczne bariery, jakimi są m. in. parkany okalające plac budowy; zasięg skutecznego działania ochronnego takich parkanów jest niewielki, co nie oznacza, że należy z tego środka zapobiegawczego rezygnować;
- unikanie warunków sprzyjających pyleniu podczas przesypywania sypkiego materiału (np. załadunek ciężarówek za pomocą przenośnika taśmowego – należy minimalizować wysokość, z jakiej materiał spada do skrzyni ładunkowej);
- szybkie zagospodarowanie powierzchni, która została odsłonięta i przez to narażona na emisję wiatrową;
- dla zapobieżenia zanieczyszczaniu powierzchni ulic, na które będą wyjeżdżały samochody z placu budowy, można zastosować mechaniczne środki do oczyszczania kół (skuteczne jest jedynie mycie kół) oraz zamiatanie na mokro odcinka ulicy.

Przy organizacji placu i planu budowy należy zwrócić, więc szczególną uwagę na to by zastosowane urządzenia spełniały przedstawione kryteria dotyczące ich mocy akustycznej, wynikające z Rozporządzenia Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń

używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2005 r., Nr 263, poz. 2202 z późn zm.). Spełnianie tych kryteriów nie spowoduje całkowitej eliminacji uciążliwości hałasowych na terenach otaczających plac budowy, należy jednak pamiętać, że proces budowlany będzie ograniczony w czasie, a po jego zakończeniu wszystkie niedogodności (w tym akustyczne) ustaną.

Dla ograniczenia uciążliwości akustycznych prace budowlane powinny być prowadzone tylko w porze dziennej. Ograniczenie emitowanego hałasu oraz wibracji można także osiągnąć poprzez:

- izolowanie głośnych procesów i ograniczanie dostępu do obszarów zagrożonych hałasem,
- ograniczenie propagacji hałasu poprzez zastosowanie obudów i ekranów akustycznych,
- stosowanie materiałów dźwiękochłonnych w celu zmniejszenia odbić dźwięku,
- organizację pracy, ograniczającą czas przebywania w obszarach zagrożonych hałasem,
- planowanie hałaśliwych prac w takim czasie, aby narażona na hałas była jak najmniejsza liczba pracowników,
- stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.

W trakcie budowy istnieje potencjalne niebezpieczeństwo zanieczyszczenia gruntów substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu budowlanego i środków transportu (potencjalne mikrowycieki olejów przekładniowych, silnikowych, paliwa, itp.). Aby zminimalizować niebezpieczeństwo skażenia zaplecze budowy, na którym będzie parkował ten sprzęt powinno zostać zorganizowane na terenie utwardzonym, zabezpieczonym warstwą słaboprzepuszczalną. Oprócz tego stan sprzętu budowlanego i środków transportu powinien być na bieżąco monitorowany. Pozwoli to na szybkie wykrywanie i eliminację nieszczelności, skutkujących wyciekami substancji ropopochodnych. Zminimalizuje to potencjalne zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego.

W przypadku wystąpienia kolizji z drzewostanem należy dążyć do zachowania jak największej ilości roślinności. O ile będzie to możliwe kolidujące z budową drzewa należy przesadzać a nie wycinać. W przypadku, gdy zaistnieje konieczność usunięcia roślinności, w ramach prac zostaną wykonane nowe, kompensacyjne nasadzenia na terenie, gdzie zlokalizowany będzie projekt lub w innym wskazanym miejscu.

Należy też zwrócić uwagę na odpowiednie zabezpieczenie drzew w bezpośrednim sąsiedztwie przeprowadzanych prac budowlanych. Można to osiągnąć poprzez owinięcie pni jutą, mchem lub innym miękkim materiałem, a następnie deskami oraz obwiązanie sznurem lub drutem zabezpieczającym przed odkryciem. Ponieważ ciężki sprzęt budowlany może zniszczyć korzenie drzew w obrębie wykopów, wszelkie roboty ziemne w obrębie systemu korzeniowego powinny być wykonywane ręcznie. Odslonięte korzenie drzew na czas budowy powinny zostać okryte np. matami ze słomy lub tkanin workowatych.

Źródłem odpadów powstających w trakcie realizacji inwestycji będą wbudowywane materiały budowlane oraz odpady powstające z rozbiórek. **Odpady powstające w trakcie realizacji projektów będą odpadem firmy świadczącej usługę** zgodnie z art. 3, ust.3, ppkt. 22 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach **wytwórcą odpadów** powstających w wyniku świadczenia usług w **zakresie budowy, rozbiórki,**

remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń do sprzątania, konserwacji i napraw **jest podmiot, który świadczy usługę, chyba, że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej** (Dz. U. z 2007, Nr 39, poz. 251z późn. zm.).

Przed przystąpieniem do realizacji projektów wszelkie działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów, powinny zostać tak zaplanowane, zaprojektowane i przeprowadzone, aby możliwe było zapobieżenie powstawaniu tych odpadów lub ograniczenie ich ilości i negatywnego oddziaływania na środowisko.

Jeśli nie uda się zapobiec powstaniu odpadów, wówczas zostaną one zagospodarowane zgodnie z ustawą o odpadach, która mówi, iż odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania. Odpady, które nie mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania, powinny być przekazywane do najbliższej położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione. Powstałe odpady zbierane będą w sposób selektywny.

Część odpadów z rozbiórek powinna zostać powtórnie wykorzystana (np. kostka granitowa i betonowa przy budowie lub remoncie ciągów pieszych). Rozebrane nawierzchnie z asfaltobetonu można przeznaczyć do recyklingu.

W przypadku, gdy ekipa remontująca, podczas wykonywania prac remontowych, natrafi na elementy zawierające azbest, konieczne będzie dostosowanie się do obowiązujących aktów prawnych w tym zakresie. Obowiązki wykonawcy prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, sposoby i warunki bezpiecznego ich usuwania określone zostały w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest. (Dz. U. z 2004, Nr 71, poz. 649).

Rozbiórkę pokrycia dachowego z płyt azbestowo-cementowych należy powierzyć firmie specjalistycznej, posiadającej odpowiednie uprawnienia i odpowiednio przeszkolonych pracowników zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).

Przemieszczanie wyrobów zawierających azbest po ich usunięciu powinno się odbywać na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. z 2003r., Nr 192., poz. 1876 z późn. zm.).

Podczas realizacji projektów nie przewiduje się wykonywania prac mogących doprowadzić do zmiany naturalnych stosunków wodnych, zaś prace związane ze zmianami ukształtowania terenu prowadzone będą w sposób umożliwiający zachowanie w jak największym stopniu naturalnego ukształtowania terenu.

Generalnie uciążliwości związane z realizacją zadań zapisanych w LPR będą uciążliwościami przejściowymi, odwracalnymi i wystąpią jedynie w czasie prowadzonych robót.

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie systematycznie monitorowana, co umożliwi zapewnienie zgodności pomiędzy postawionymi celami, a rzeczywistą realizacją Programu. Szczegółowy opis i przebieg monitoringu przedstawiono w punkcie 11.

W wyniku realizacji proponowanych projektów w Lokalnym Programie Rewitalizacji nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na formy ochrony przyrody wymienione w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, w tym również na obszary Natura 2000.

Faza eksploatacji

Realizacja zadań określonych w LPR, przyczyniając się do osiągnięcia celów zakładanych w tym dokumencie, przyczyni się jednocześnie do poprawy warunków środowiskowych na rewitalizowanym terenie.

Realizacja LPR będzie miała pozytywny wpływ na takie zagadnienia ochrony środowiska jak:

- jakość powietrza, ze względu na realizację zadań związanych z termomodernizacją, obiektów oraz usprawnieniem układu komunikacyjnego,
- jakość wód, ze względu na realizację zadań związanych z porządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej,
- krajobraz, ze względu na realizację zadań związanych z poprawą estetyki przestrzeni publicznej uwzględniających krajobraz kulturowy miasta,
- porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez modernizację/remonty adaptacje obiektów: użyteczności publicznej, spółdzielni mieszkaniowej, wspólnot mieszkaniowych i lokalnej przedsiębiorczości oraz zagospodarowanie rewitalizowanej przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- poprawę poziomu życia mieszkańców Bartoszyce.

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PROGRAMU:

Lokalny Program Rewitalizacji jest bardzo konkretnym opracowaniem, określającym szczegółowo planowane projekty zmierzające do zmiany charakteru dzielnic objętych obszarem rewitalizacji.

Zadania przewidziane do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji dzielą się na zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne – pierwsze zostały dokładnie umiejscowione przestrzennie, a drugie to przede wszystkim projekty ukierunkowane na wzmocnienie kapitału ludzkiego.

Biorąc pod uwagę charakter Lokalnego Programu Rewitalizacji, trudno jest wskazywać rozwiązania alternatywne. Program jest starannie wypracowaną koncepcją przebudowy i rewitalizacji społecznej i przestrzennej Bartoszyce. W tworzeniu dokumentu brały udział zarówno Instytucje Samorządu Terytorialnego, firmy państwowe i prywatne jak również społeczeństwo. Opracowany dokument stanowi spójną jednolitą całość, wszystkie zaproponowane projekty łączą się ze sobą i wzajemnie się przenikają, pozwalając w ten sposób osiągnąć zamierzony cel.

Proponowanie rozwiązań alternatywnych wiązałoby się z zachwianiem lub koniecznością zmiany wizji przebudowy (rozwoju) obszarów przewidzianych do realizacji w Programie i wymagałoby stworzenia zupełnie nowej koncepcji, co w kontekście trafności celów zawartych w Programie byłoby niezwykle trudnym zadaniem.

Rozwiązania alternatywne nie mogą bezpośrednio dotyczyć ogólnej koncepcji rewitalizacji Miasta, ale na etapie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji może się pojawić konieczność wariantowania, uwzględniająca:

- wybór innych od pierwotnie zakładanych funkcji dla poszczególnych obiektów/obszarów;
- zmiana priorytetów (kolejność działań);
- wybór szczegółowych rozwiązań technicznych i architektonicznych, sposobów wdrażania projektów;
- wybór nieco innej koncepcji zagospodarowania/funkcjonowania poszczególnych obiektów/obszarów.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy realizacji inwestycji przewidzianych w programie należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

W wyniku przeprowadzonej analizy w punkcie 6 niniejszej Prognozy można ocenić, iż projekty przewidziane do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji mają tylko nieznaczny wpływ na analizowane aspekty środowiska – większość ma charakter neutralny, a spośród tych, które oddziałują na środowisko, obserwuje się przewagę oddziaływań pozytywnych, nad negatywnymi.

Oceniając wpływ na różne elementy środowiska należy zwrócić uwagę, że zmiany pozytywne będą trwałe, istotne i zauważalne, podczas gdy prognozowane zmiany negatywne będą raczej niewielkie.

Uwzględniając powyższe, należy więc stwierdzić, że poszukiwanie rozwiązań alternatywnych (istotnych z punktu widzenia ograniczania oddziaływania na środowisko) jest bezcelowe – gdyż zaproponowane projekty pozwalają na realizację zakładanych celów przy niewielkich kosztach środowiskowych.

10. WSKAZANIE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, JAKIE NAPOTKANO, OPRACOWUJĄC PROGNOZĘ

Przy opracowywaniu prognozy oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bartoszyce nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

11. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PROGRAMU

Realizacja poszczególnych projektów i całego Programu monitorowana będzie na poziomie wskaźników: produktu, rezultatu i oddziaływania. Stopień ich osiągnięcia sprawdzany będzie w ramach prowadzonego cyklicznie monitoringu.

Częstotliwość pomiaru zależy od kategorii wskaźnika i od poziomu jego pomiaru w strukturze wdrażania. Wskaźniki produktu będą mierzone co najmniej raz na kwartał, wskaźniki rezultatu corocznie lub po zakończeniu projektu. Natomiast pomiar wskaźników oddziaływania odbywać się będzie po zakończeniu projektu w ciągu kolejnych 5 lat.

Monitoring prowadzić będzie pełnomocnik ds. Rewitalizacji. Podstawą do jego przeprowadzania będą dane uzyskane od podmiotów zaangażowanych w rewitalizację wyznaczonego obszaru Miasta. W zakresie badania trudnomierzalnych wskaźników oddziaływania wykonywane będą dodatkowe badania i ekspertyzy.

Procesy rewitalizacyjne mają charakter dynamiczny. Istotnym elementem Lokalnego Programu Rewitalizacji jest bieżąca ocena aktualnych potrzeb oraz priorytetów na poziomie Miasta. Ocena potrzeb powinna dotyczyć wskazania projektów, które należy realizować w pierwszej kolejności oraz wyboru nowych obszarów gdzie muszą zostać skoncentrowane działania związane z rozwojem społeczno-gospodarczym. Ocena powinna umożliwiać aktualizację zarówno na poziomie operacyjnym (aktualizacja kwartalna), jak i na poziomie strategicznym (aktualizacja roczna).

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM INFORMACJI ZAWARTYCH W RAPORCIE

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji została sporządzona zgodnie z obowiązującym przepisami prawnymi - ustawą z dnia 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W rozdziale 1 określono cel, zakres, podstawy formalno –prawne oraz metody i zastosowane materiały.

Celem Prognozy była identyfikacja możliwych oddziaływań na środowisko projektów przewidzianych do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Zakres i szczegółowość zostały określone w piśmie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie znak RDOŚ-28-WOOS-6613-01-024/09/je z dnia 8 kwietnia 2009 roku oraz w piśmie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie znak ZNS-430-19/1/KM/2009 z dnia 08 kwietnia 2009 roku. Zakres opracowania ma być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Rozdział 2 stanowi analiza zawartości projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz skrócona charakterystyka ustaleń Lokalnego Programu Rewitalizacji.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji teren przeznaczony do rewitalizacji został podzielony na 6 obszarów:

- Obszar I – „Centrum Miasta”,
- Obszar II – „Obszar przemysłowo – kolejowy”,
- Obszar III – „Strefa miejska w północnej części Miasta”,
- Obszar IV – „Tereny mieszkaniowe w zakolu Łyny”,
- Obszar V – „Tereny mieszkaniowe przy Jeziorku”,
- Obszar VI – „Tereny mieszkaniowe przy osiedlu „Działki”.

W poszczególnych obszarach scharakteryzowano występujące w nich problemy oraz przeprowadzono analizę SWOT. Zaplanowane działania zostały podzielone na cztery kategorie:

- I. Zrównoważony rozwój Miasta.
- II. Integracja społeczności lokalnej w duchu tradycji i kultury.
- III. Rewaloryzacja obiektów o znacznej wartości historycznej.
- IV. Humanizacja blokowisk oraz zabudowy wielorodzinnej.

Ponadto w rozdziale tym określono, z jakimi dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym wojewódzkim i lokalnym zgodny jest Lokalny Program Rewitalizacji.

Opis istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany w wyniku braku realizacji programu zostały omówione w rozdziale 3. Przeprowadzona analiza kładzie główny nacisk na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi. Z punktu widzenia zasobów i walorów środowiska na obszarze rewitalizacji cennym obszarem pod względem przyrodniczym jest korytarz ekologiczny Rzeki Łyny objęty Obszarem Chronionego Krajobrazu. Doliny Dolnej Łyny. Na terenie przewidzianym pod rewitalizację występuje również pomnik

przyrody. Wody płynące (rzeka Łyna) charakteryzują się dużym zanieczyszczeniem IV klasa czystości.

W przypadku braku realizacji LPR nastąpi:

- Dalsza degradacja terenów/budynków zniszczonych.
- Dalsze zubożenie społeczeństwa i wzrost zachowań patologicznych (dewastacja terenów zielonych, zaśmiecanie itp.) wynikające z braku pracy oraz alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
- Pogorszenie się stanu technicznego budynków zabytkowych.
- Pogorszenie się stanu technicznego ciągów pieszo – jezdnych na terenie miasta powodujące znaczne obniżenie przepustowości ulic, a co za tym idzie również znaczne obniżenie estetyki Miasta oraz pogorszenie warunków życia mieszkańców.
- Pogłębianie się problemów ze znalezieniem na terenie Miasta miejsc parkingowych.
- Pogarszanie się stanu technicznego istniejącej infrastruktury rekreacyjno – sportowej, która na obszarze miasta Bartoszyce jest uboga.
- Dalsza degradacja terenów zielonych.

W rozdziale 4 zostały określone istniejące problemy z punktu widzenia niniejszej Prognozy. Autorzy opracowania podczas prac przy tworzeniu prognozy oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji nie napotkali na istniejące problemy ochrony środowiska.

W rozdziale 5 zostały ustalone cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz cele, jakie są realizowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji

Analiza oddziaływania na środowisko poszczególnych projektów przewidzianych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz charakterystyka tych projektów, została przeprowadzona w rozdziale 6.

Zaplanowane projekty przeanalizowano w celu oceny ich potencjalnego wpływu na następujące aspekty dotyczące: środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego, jakości życia ludności oraz sfery materialnej:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- obszary Natura 2000,

- korytarze ekologiczne,
- obszary chronione,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

Powyższa analiza obejmowała znaczące oddziaływania projektów na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne.

Oceny powyższej dokonano poprzez analizę porównawczą, gdzie dla każdego z projektów dokonano analizy prognozowanych oddziaływań na każdy z powyżej wymienionych elementów oraz w sposób bardzo szczegółowy scharakteryzowano spodziewane oddziaływania i ich efekty. **Przeprowadzona analiza wykazała, że przewidziane zadania, oddziaływać będą bądź pozytywnie, bądź neutralnie na analizowane aspekty. Tylko w pojedynczych przypadkach dostrzega się możliwość wystąpienia skutków negatywnych.**

W rozdziale 7 określono możliwość oddziaływania transgranicznego, z uwagi na położenie geograficzne miasta Bartoszyce, rodzaj i charakter projektów zaplanowanych do realizacji nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

Rozdział 8 zawiera propozycję rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji zawiera rozdział 9. Nie została wskazana propozycja innych rozwiązań w zakresie rewitalizacji wyznaczonych obszarów, niż przedstawiona w Programie, gdyż jest to spójna koncepcja łącząca elementy poprawy przestrzeni, infrastruktury, z oddziaływaniem na sferę społeczną. Jednakże na etapie realizacji poszczególnych projektów należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

Autorzy Prognozy nie napotkali na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy (rozdział 10).

Rozdział 11 zawiera: przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień Lokalnego Programu Rewitalizacji, monitoring, aktualizację zarówno na poziomie operacyjnym (aktualizacja kwartalna), jak i na poziomie strategicznym (aktualizacja roczna).

SPIS RYSUNKÓW

- Rysunek 1.** Granice obszarów rewitalizowanych w Mieście Bartoszyce
- Rysunek 2.** Wycinek z mapy hydrogeologicznej Polski Instytutu Geologicznego Arkusz Lidzbark Warmiński.
- Rysunek 3.** Wycinek z mapy hydrogeologicznej Polski Instytutu Geologicznego Arkusz Lidzbark Warmiński.

SPIS TABEL

- Tabela 1.** Ocena jakości wód rzeki Łyny wykonana w 2007 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.
- Tabela 2.** Ocena jakości wód rzeki Łyny w 2007 roku.
- Tabela 3.** Parametry studni ujęcia komunalnego w Bartoszycach.
- Tabela 4.** Główne czynniki i rodzaje działalności człowieka oraz procent powierzchni obszaru Natura 2000 im podlegający.
- Tabela 5.** Wykaz istniejących pomników przyrody na terenie Bartoszyce.
- Tabela 6.** Wykaz istniejących zabytków na terenie Bartoszyce wpisanych do rejestru zabytków Wojewódzkiego konserwatora Zabytków.
- Tabela 7.** Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie Bartoszyce wpisanych do rejestru stanowisk archeologicznych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- Tabela 8.** Analiza projektów pod kątem wpływu na komponenty środowiska.
- Tabela 9.** Odpady możliwe do wytworzenia na terenie rewitalizowany podczas realizacji projektów.

ZAŁĄCZNIKI

1. Postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 08.04.2009 roku znak RDOŚ-28-WOOS-6613-01-024/09/je.
2. Postanowienie Państwowej Wojewódzkiej Inspekcji Sanitarnej w Olsztynie z dnia 08.04.2009 roku znak ZNS-430-19/1/KM/2009
3. Tło zanieczyszczeń dla miasta Bartoszyce.
4. Mapa z lokalizacją Bartoszyce względem Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny.
5. Mapa z lokalizacją Bartoszyce względem Obszaru Natura 2000.
6. Decyzja Wojewody Warmińsko - Mazurskiego znak ŚR.III.6634/42/03 z dnia 12.12.2003 r.